

การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎ
ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวศวิตา ธรรมพิทักษ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MEDIA EXPOSURE , KNOWLEDGE , ATTITUDE AND DRESSING COMPLYING
WITH THE UNIVERSITY RULE AMONG STUDENTS IN BANGKOK

Miss Sawita Thampitak

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

for the Degree of Master of Arts Program in Development Communication

Department of Public Relation

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎ
ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวศวิตา ธรรมพิทักษ์

สาขาวิชา

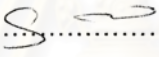
นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

อาจารย์ที่ปรึกษา

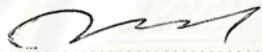
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ สตะเวทิน

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พัทธนี เสงี่ยมจรรยา)

.... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ สตะเวทิน)

.... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)

.... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

.... กรรมการ

ศวิตา ธรรมพิทักษ์ : การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร. (MEDIA EXPOSURE , KNOWLEDGE , ATTITUDE AND DRESSING COMPLYING WITH THE UNIVERSITY RULE AMONG STUDENTS IN BANGKOK) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประมะ สตะเวทิน, 135 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งประมวลผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตนักศึกษาที่มีเพศ ประเภทมหาวิทยาลัย และสาขาวิชาที่ศึกษาที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน
2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ
3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ
4. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎ
5. ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ
6. ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎ
7. ทัศนคติเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎ
8. นิสิตนักศึกษาที่มีเพศ อายุ และชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

ภาควิชา.....การประชาสัมพันธ์..... ลายมือชื่อนิสิต.....ศวิตา.....ธรรมพิทักษ์.....
 สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา 2550..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4985252828 : MAJOR Development Communication

KEY WORD: Media Exposure / Knowledge /Attitude / Dressing

SAWITA THAMPITAK : MEDIA EXPOSURE , KNOWLEDGE , ATTITUDE AND DRESSING
COMPLYING WITH THE UNIVERSITY RULE AMONG STUDENTS IN BANGKOK) THESIS ADVISOR :
Associate Professor Parama Satawedim, Ph.D.,135 pp.

The purpose of this research was to examine the relationship among media exposure, knowledge , attitude and dressing complying with the university rule of students in Bangkok. Questionnaires were used to collect the data from 400 samples. Frequency, percentage, mean, t-test, One-Way analysis of variance and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were employed for the analysis of the data. SPSS for Windows program was used for data processing.

The results of the research were as follows:

1. University students different in sex, type of university and field of study were exposed to information concerning university dressing rule differently .
2. Exposure to information concerning dressing complying with the university rule did not correlate with knowledge of dressing complying with the university rule.
3. Exposure to information concerning dressing complying with the university rule positively correlated with attitude toward dressing complying with the university rule .
4. Exposure to information concerning dressing complying with the university rule positively correlated with dressing complying with the university rule.
5. Knowledge of dressing complying with the university rule positively correlated with attitude toward dressing complying with the university rule.
6. Knowledge of dressing complying with the university rule positively correlated with dressing complying with the university rule.
7. Attitude toward dressing complying with the university rule positively correlated with dressing complying with the university rule.
8. University students different in sex, age and level of class dressed complying with the university rule differently.

Department Public Relation

Student's signature.....

Sawita Thampitak

Field of study Development Communication

Advisor's signature.....

Parama Satawedim

Academic year 2007

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ดังจะกล่าวถึงต่อไปนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พัทธนี เขยจรรยา ประธานกรรมการ วิทยานิพนธ์ผู้ให้ความกรุณาเสียสละเวลาในการตรวจทาน แก้ไขวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ สตะเวทิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ความเมตตา ให้คำชี้แนะ ตลอดจนให้คำปรึกษาที่ดีแก่ผู้วิจัย และสุดท้ายขอขอบพระคุณ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ กรรมการ วิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำที่ดีเกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสถิติ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์สำหรับการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณชาย ทัศนัญชลี ผู้ให้ความรัก ให้กำลังใจอย่างเปี่ยมล้น และเป็นผู้ที่ช่วยเหลือให้ผู้วิจัยมีทั้งร่างกาย และแรงใจในการทำงานวิจัยครั้งนี้ให้ประสบความสำเร็จ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ผู้ซึ่งมีพระคุณอย่างหาที่เปรียบไม่ได้ เป็นผู้ทุ่มเทความรัก ความห่วงใย และให้การอบรมเลี้ยงดูผู้วิจัยมาเป็นอย่างดีจนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้จนถึงวันนี้ รวมทั้งขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว เพื่อนสนิท ทุกคนที่เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	9
ปัญหानำในการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์ในการวิจัย.....	12
ขอบเขตในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดและทฤษฎี.....	15
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ.....	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรม (KAP).....	25
แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ กับพฤติกรรม.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น : จิตวิทยาวัยรุ่น และวัฒนธรรมวัยรุ่น.....	40
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	55
ประชากร.....	55
กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	55
วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	55
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	57

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
เกณฑ์การให้คะแนน.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	63
การประมวลผลข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	69
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผลการวิจัย.....	103
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	114
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	115
รายการอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก.....	120
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	127

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

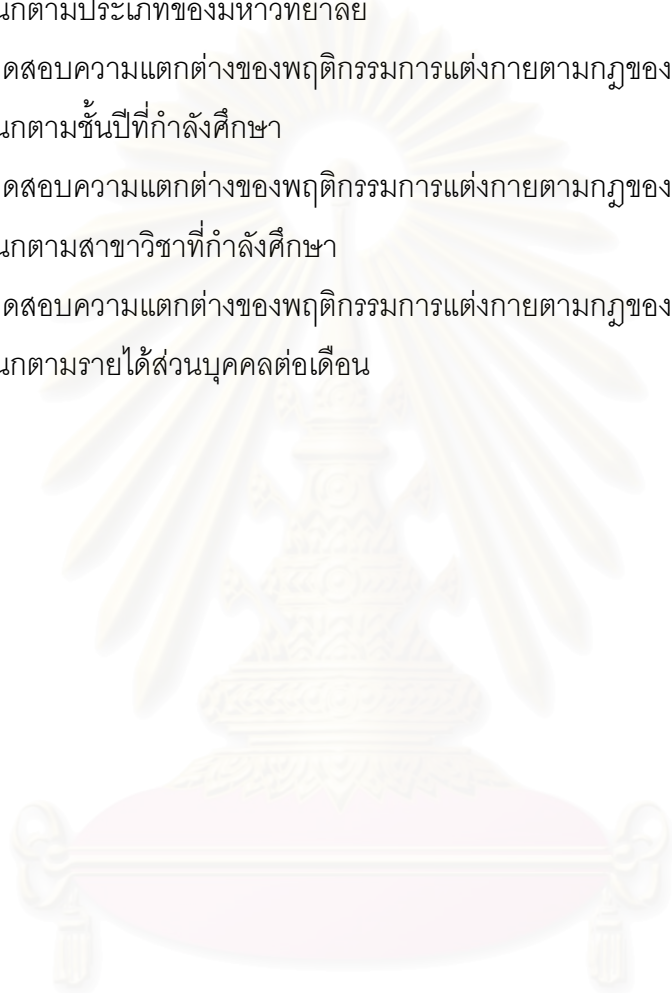
ตารางที่		หน้า
1	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	69
2	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	70
3	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของมหาวิทยาลัย	70
4	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา	71
5	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	71
6	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน	72
7	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย จำแนกตามความบ่อยครั้งในการ เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ	73
8	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย จำแนกตามระดับการเปิดรับ..... ข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ	75
9	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการ..... แต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย	76
10	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับ	77
	การแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย	
11	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย จำแนกตามทัศนคติต่อการแต่งกาย..... ตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย	78
12	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎ..... ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และค่าเฉลี่ยของทัศนคติ	80
13	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย จำแนกตามพฤติกรรมกรรมการแต่งกาย..... ตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย	81
14	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎ	83
	ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และค่าเฉลี่ยของการแต่งกาย	
15	ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ..... ของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จำแนกตามเพศ	84
16	ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ..... ของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จำแนกตามอายุ	85
17	ผลทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ	85

สารบัญ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
	ของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จำแนกตามประเภทของมหาวิทยาลัย
18	ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ..... 86 ของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา
19	ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ..... 86 ของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา
20	ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ..... 87 ของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน
21	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ..... 88 ตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกาย ตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
22	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ..... 88 การแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจกับทัศนคติ ต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
23	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ..... 89 การแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจกับพฤติกรรม การแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
24	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการแต่งกาย..... 90 ตามกฎของมหาวิทยาลัย กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
25	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการแต่งกาย..... 91 ตามกฎของมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
26	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎ..... 91 ของมหาวิทยาลัย กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
27	ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ..... 92 จำแนกตามเพศ
28	ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย 93

สารบัญ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
จำแนกตามอายุ	
29 ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย 93	
จำแนกตามประเภทของมหาวิทยาลัย	
30 ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย 94	
จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา	
31 ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย 94	
จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	
32 ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย 95	
จำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการที่จะสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญยิ่งขึ้นได้นั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดที่เราจะต้องพัฒนา คือ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ การพัฒนาคนเพื่อให้มีคุณภาพได้ก็คือ การพัฒนาบุคลิกภาพให้คนมีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลิกภาพที่สำคัญอันหนึ่งคือ การปรับตัว ถ้าบุคคลมีการปรับตัวดีจะมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถจะช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีความเป็นประชาธิปไตย มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะที่พึงปรารถนาในสังคม แต่ถ้าบุคคลใดไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมไม่สามารถปรับตัวพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการภายในตนเองและสภาพแวดล้อมทางสังคมได้ ปัญหาที่จะตามมา ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนใหญ่มักจะเป็นผลมาจากด้านการปรับตัวของบุคคล

จากแรกเริ่มที่มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยขึ้น จะพบว่าหลักสูตรอุดมศึกษาของสาขาวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ล้วนมีแนวโน้มที่จะเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อให้ความรู้ในสาขาวิชาชีพ ซึ่งสืบเนื่องมาจากสภาพของสังคมที่มีแต่การแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจ การแข่งขันกันทางการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้น ตลอดจนอิทธิพลทางการศึกษาและวัฒนธรรมจากประเทศตะวันตกที่เข้ามาอิทธิพล การศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงเป็นการสอนกันแต่หนังสือและอาชีพ การศึกษาที่เน้นแต่ความเป็นเลิศทางวิชาการเพียงอย่างเดียว ยิ่งก้าวหน้าไปมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้เกิดความเห็นแก่ตัวยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น และยังเพิ่มปัญหาในสังคมมากเป็นเงาตามตัว

จนมาถึงปัจจุบันเป็นยุคที่ทุกคนรู้จักเรียกร้องและปกป้องสิทธิของตนเอง ในกรณีการแต่งกายของนักศึกษาก็เช่นกัน ซึ่งภายในมหาวิทยาลัยนั้นก็ยังมีบุคลากรในแผนกต่างๆ อันประกอบด้วย อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา การแต่งกายของอาจารย์และเจ้าหน้าที่นั้น โดยปกติแล้วนั้นก็จำต้องแต่งกายแบบสุภาพอยู่แล้ว ทางมหาวิทยาลัยก็ไม่มีข้อบังคับหรือแนะนำแต่อย่างใด ส่วนการแต่งกายของนักศึกษา มหาวิทยาลัยก็ได้กำหนดกฎข้อบังคับหรือกฎระเบียบไว้เพื่อความเป็นระเบียบ โดยแต่ละสถาบันก็จะมีชุดเครื่องแบบที่เป็นพื้นฐานคล้ายกันทั้งนี้ลิต นักศึกษาหญิงและชาย จะแตกต่างกันก็เพียงข้อบังคับเล็กน้อยเช่น เข็ม หรือ ตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยต่างๆ

และในปัจจุบันนี้เครื่องแบบนิสิตนักศึกษากลับไม่ได้เป็นเพียงแค่เครื่องแบบ ที่บ่งบอกถึงสถานภาพของบุคคล หรือบ่งบอกถึงสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่ แต่เครื่องแบบได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทีเดียวสำหรับ ชุดนักศึกษาของไทยที่สวมใส่กันอยู่ทั้งในเรื่องของรูปทรง และ ความหมาย เพราะแทนที่จะเป็นเครื่องแบบที่แสดงถึง ความรู้ และ สติปัญญา ของผู้สวมใส่ ปัจจุบันกลับกลายเป็นว่าหากมีการพูดถึง ชุดนักศึกษา ขึ้นมาที่ไร ในความรู้สึกของใครหลายๆ คน ชุดที่ควรจะทรงไว้ซึ่งคุณค่าอันเต็มไปด้วยภูมิปัญญานี้ได้แปรเปลี่ยนมาเป็น เครื่องหมาย และ เครื่องมือที่เอาไว้กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกทางเพศของผู้ชายส่วนใหญ่ไปโดยปริยาย เพราะในขณะนี้ชุดนักศึกษากำลังกลายเป็นแฟชั่นแบบผิดๆที่กำลังแพร่หลายอยู่ตามกลุ่มนิสิตนักศึกษาบางกลุ่มกว่า 3-4 ปีมาแล้วที่กระแส “แฟชั่นชุดนักศึกษา” เริ่มขยายวงกว้างขึ้น และก็กว่า 2 ปีมาแล้วที่เรื่องนี้มีการพูดถึงในฝ่าย “การศึกษา” จนมาถึงปลายปี 2549 เรื่อง “แฟชั่นชุดนักศึกษา” ก็ได้กลายมาเป็นประเด็นในฝ่าย “วัฒนธรรม” ขึ้น ซึ่งเรามักจะได้ยินประเด็นเหล่านี้อยู่เสมอๆ จนอาจทำให้หลายคนเกิดความเคยชินกับคำเหล่านี้แล้วก็เป็นได้

เรื่องของแฟชั่นหวีที่แฝงอยู่ใน “ชุดนักศึกษาหญิง”

“เสื้อรัดตัว-กระโปรงสั้นเต่อ” แฟชั่นที่ระบาดไปทั่ว...

เรื่องการแต่งกายจึงกลายเป็นปัญหาหนึ่งในหลายๆปัญหาของเยาวชนในสังคมไทย เช่น เกมออนไลน์ การดื่มสุรา เป็นต้น แต่การรณรงค์เรื่องการแต่งกายให้ถูกตามกาลเทศะนั้นสามารถเชื่อมโยงไปสู่การแก้ไขปัญห่อื่น ๆ ได้ ทั้งนี้ การรณรงค์จึงไม่จัดขึ้นเพื่อเฉพาะนักศึกษาหญิง เพราะเมื่อเข้าไปในสถานศึกษาแล้วนั้น ก็ย่อมที่จะต้องให้ความเคารพสถานที่ นักศึกษาชายก็จำเป็นต้องแต่งกายให้ถูกต้อง ไม่ใช่ใส่เสื้อยืดขาวสวมกับกางเกงยีนส์ร่อนเท้าตะเต้ สำหรับแฟชั่นนักศึกษาชายขึ้นอยู่กับแต่ละคณะ บางคณะจะนิยมสวมกางเกงยีน และมีกางเกงบ็อกเซอร์ใส่ข้างใน แต่จะปล่อยให้กางเกงเอดต่ำลงมาเพื่อโชว์ขอบกางเกงบ็อกเซอร์ เป็นต้น เพราะการแต่งกายเป็นลักษณะหนึ่ง que แสดงออกได้ถึงการศึกษาวินัยหรือการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับใช้กฎได้ หรืออาจแสดงถึงการขาดวิจรรณญาณที่ดีของนักศึกษา ยังรวมไปถึงเรื่องวินัยของชาติ การไม่รู้จักกาลเทศะ หรือไม่ทราบว่าจะอะไรคือความสุภาพเหมาะสมได้อีกด้วย จนถูกมองไปว่า เสื้อรัดตัวและกระโปรงสั้นผ่าสูงของนักศึกษาหญิง เป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้ตัวเลขคดีข่มขืนหญิงสาวในปัจจุบันเพิ่มสูงขึ้นจนน่าตกใจ จนกระทรวงวัฒนธรรมได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยรัฐพยายาม

รณรงค์ให้นักศึกษาหญิงแต่งกายชุดนักศึกษาอย่างสุภาพ ส่วนหนึ่งก็เพื่อลดปัญหาสังคมเรื่องการข่มขืน และส่วนหนึ่งก็เพื่อแก้ไขปัญหานี้ให้ดีขึ้น

และในขณะนี้ จึงถือได้ว่ากระแสแฟชั่นชุดนักศึกษากำลังเป็นปัญหาอย่างมาก เมื่อสังคมมีการเปิดรับวัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามา วัยรุ่นย่อมมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนตามไปด้วย ทำให้วัยรุ่นในสมัยหนึ่งจึงไม่เหมือนวัยรุ่นในอีกสมัยหนึ่ง และวัยรุ่นในสังคมหนึ่งก็จะไม่เหมือนกับอีกสังคมหนึ่งด้วย ดังนั้นพฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่นในทุกยุคทุกสมัย แม้กระทั่งในปัจจุบันก็ตาม ล้วนมีรากฐานที่สำคัญ 5 ประการ (BrandAge, สิงหาคม 2543 : 87-90) ดังนี้

1. ความใฝ่ฝัน เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่เพิ่งผ่านพ้นวัยเด็ก ส่วนใหญ่สมองของวัยรุ่นยังคงบริสุทธิ์ มีพลังแห่งการเรียนรู้อย่างมหาศาล มีจินตนาการมีความใฝ่ฝันมากเพราะยังไม่มีปัญหาใดๆ มารบกวน วัยรุ่นจึงสามารถรับกระแสแห่งวัฒนธรรมที่มากับสื่อต่างๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ที่ถูกต้องกับชีวิตในวัยดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว และวัฒนธรรมจากเกาหลีได้ถูกปรุงแต่งให้มีแต่ความสนุกสนานสวยงามเหมาะกับอารมณ์ของวัยรุ่น

2. ขอบลอง เป็นธรรมชาติพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตที่เป็นสัตว์สังคม เมื่อมนุษย์เป็นสัตว์สังคมชนิดหนึ่ง และวัยที่เข้าสู่วัยรุ่นนั้น การได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ยังน้อย แต่ขณะเดียวกันมีแรงบันดาลใจใฝ่รู้สูง มนุษย์ในวัยรุ่นจึงชอบที่จะทดลองทำสิ่งใหม่ๆ ตามกระแสวัฒนธรรมที่ได้รับมา ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้มีการกลั่นกรองถึงความถูกต้องเหมาะสม ซึ่งบางครั้งดูเหมือนเป็นการพยายามทำสิ่งที่ฝืนกฎเกณฑ์

3. ร้อนแรง วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วจากเด็ก ผู้ใหญ่เป็นผู้ใหญ่ด้วยพลังอันมหาศาลของฮอร์โมนเพศที่มีอยู่ในร่างกาย ซึ่งพลังของฮอร์โมนเพศนี้ส่งผลต่ออารมณ์ของวัยรุ่นที่ต้องการจะทำการสิ่งที่ตนเองเห็นว่าควรจะทำในที่ ซึ่งบางครั้งการกระทำนั้นก็แสดงออกซึ่งอารมณ์ที่รุนแรงของวัยรุ่น

4. เร็ว เป็นคำจำกัดความที่แสดงถึงการแสดงออกซึ่งอารมณ์ของวัยรุ่นอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งกินความหมายครอบคลุมถึงการต้องการทำอะไรก็ตามให้ทันใจที่ตนเองต้องการ รวมทั้งการตัดสินใจ ชอบ รัก เกลียด สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

5. การรวมกลุ่ม วิทยาลัยเป็นช่วงวัยที่ชอบการสังสรรค์รวมกลุ่มระหว่างเพื่อนฝูงมากที่สุด เพราะดูเหมือนว่าในช่วงนี้ มีเพื่อนฝูงกันเท่านั้นที่สามารถคุยกันในเรื่องต่างๆได้ในภาษาเดียวกัน รู้เรื่องและเข้าใจกัน ปัญหาทุกประการทั้งการเรียนและครอบครัวบ่อยครั้งที่ถูกนำมาปรึกษาหารือ เพื่อหาข้อสรุปกันในหมู่เพื่อนฝูงบนพื้นฐานความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่ ซึ่งบางครั้งก็ก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อสังคมที่อยู่แวดล้อมตนเอง แต่บ่อยครั้งก็สร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งที่ดีกว่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าวัยรุ่นได้เรียนรู้อะไรมาก่อนหน้านั้น

ด้วยพื้นฐานทั้ง 5 ประการ สภาพแวดล้อมทางสังคม และสื่อที่เข้าถึงพฤติกรรมวัยรุ่นในแต่ละยุคแต่ละสมัย ทำให้วัยรุ่นไทยมีความนิยมชมชอบ มีการแสดงออกมากในกิจกรรมต่างๆที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และส่งผลให้มีพฤติกรรมการแต่งกายที่เปลี่ยนแปลงไปอีกด้วย

ในส่วนของนักจิตวิทยาชื่อดังอย่าง ประเวศ ดันติพิพัฒนกุล ก็ยังได้เคยแสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่องชุดนักศึกษาเป็นภาพรวมไว้น่าสนใจว่า ในเรื่องของการแต่งกายของวัยรุ่นที่มีการเปิดเผยเนื้อเปิดเผยตัวกันมากขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งก็เพราะความต้องการที่อยากจะได้การยอมรับความสามารถในการแสดงออกของตนเองจากสังคมนั่นเอง

“ ชุดล่อแหลมเกินไปหรือเปล่า ผมคิดว่ามันเป็นสองทางนะครับ คือคนผลิตเสื้อผ้าก็ผลิตเพื่อขาย ก็ผลิตเพราะเขารู้ว่าก็มีคนซื้อคือถ้าเขาผลิตแล้วเขารู้ว่าไม่มีคนซื้อเขาก็ไม่ผลิต ส่วนคนซื้อตอนนี้มันมีอีกค่านิยมหนึ่งที่มีอยู่ในกลุ่มเยาวชนก็คือว่ามีการแข่งขันกัน คือเยาวชนเขาอยากให้เห็นยอมรับความสามารถในการแสดงออกของตัวเอง ถ้ามันไม่มีช่องทางที่เกิดขึ้นในสังคม เขาก็จะเลือกช่องทางที่พอจะมีพอจะเป็นไปได้ การแต่งตัวและการโชว์ความสวยงาม โชว์หุ่น ทรวดทรงของตัวเองก็เป็นหนึ่งในที่สาว ๆ อาจจะรู้ว่ามันเป็นสิ่งที่ทำได้

ส่วนความเหมาะสมเป็นเรื่องของเกมบางอย่าง ต้องถามว่าเกมนี้ใครเป็นคนตั้ง ถ้าเรายึดค่านิยมทั้งหมดในกลุ่มเยาวชนเป็นตัวตั้งเราก็จะรู้สึกว่ามันจะมีอยู่ 2 กระแส กระแสหนึ่งก็คือกระแสที่ยังมีการอนุรักษ์อยู่ภายในตัวคิดในลักษณะที่ว่าผู้หญิงก็ควรจะต้องไม่เปิดเผยร่างกาย

อีกกระแสหนึ่ง ซึ่งมาแรงในโลกโลกาภิวัตน์ ก็คือในเรื่องของมิวสิกวิดีโอ ในเรื่องของข่าวจากซีกโลกตะวันตกซึ่งการเปิดเผยร่างกายเป็นเรื่องปกติที่ส่งผ่านไหลบ่ามาคู่กันกับความรู้สึกขึ้น

ชมในประเทศเหล่านั้น เราถือเอา 2 เรื่องนี้มาผสมกันแล้วก็กลายเป็นว่าคนที่ทำสิ่งนี้ได้เป็นคนที่ทันสมัย ซึ่งเป็นตัวล่อที่มีพลังมากสำหรับคนในสังคมไทยโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น

ทั้งหมดจะไปโทษผู้ส่งไม่ได้ ส่วนหนึ่งต้องโทษผู้รับที่ไม่มีภูมิคุ้มกันเพียงพอ ถ้าเราคิดว่าตรงนี้เป็นปัญหาจริงเราก็จะไปโทษตะวันตกไม่ได้ เพราะว่าในสังคมเราเองก็มีลักษณะที่ให้การสนับสนุนโครงสร้างทางอ้อมหลายรูปแบบ เช่นเราจับเด็กมาประกวดกันตั้งแต่เล็ก ชอบจับเด็กแต่งตัวเหมือนสาว ๆ ทั้งที่เด็กควรจะมีความน่ารักแบบเด็ก พุดง่าย ๆ ว่าผู้ใหญ่สนับสนุนโดยไม่เจตนามาตั้งแต่ไหนแต่ไร ” (นพ.ประเวศ ดันดิพิพัฒน์กุล นักจิตวิทยา)

และอย่างที่กล่าวว่าเรื่องนี้มิใช่เรื่องใหม่ นอกจากผู้ใหญ่แล้ว “วัยรุ่น-นักศึกษา” เองก็เคยมีการพูดถึงมาโดยตลอดในแง่มุมมองต่าง ๆ ที่ควรจะนำกลับมาคิดเช่นกัน

นักศึกษานึงที่ไม่ตามแฟชั่นรายหนึ่ง เคยกล่าวไว้กับ “สเก๊าหน้า 1 เดลินิวส์” ว่า “เสื้อก็คับตัวและลอยขึ้น กระโปรงนอกจากสั้นแล้วยังเอบต่ำลงอีก มันจะเกิดอะไรขึ้น น่าห่วงมาก”

ขณะที่นักศึกษานึงบางคนก็ได้กล่าวว่า “ที่ต้องใส่เพราะไม่มีทางเลือกจำเป็นต้องใส่ตามคนอื่น เพราะทำไปทำมากลายเป็นว่าร้านขายชุดนักศึกษาทั่วไปไม่นิยมทำชุดมาตรฐานขาย อย่างเสื้อก็จะทำเพียงไซส์นิยมคือ SS หรือ SSS ทั้งที่เธอก็อยากจะให้ถูกระเบียบสถาบันแต่ก็ยาก”

“ยุคนี้หาชุดถูกระเบียบปะ ๆ ยาก เดียวนี้ร้านไหนขายเสื้อถูกระเบียบ...ไม่มีแล้ว ขายไม่ได้ นักศึกษาเองเขาก็ไม่นิยมใส่ ยุคนี้ไม่มีใครสนใจแล้ว...ใครจะมองก็มองไป กลายเป็นมาตรฐานในกลุ่มนักศึกษาไปหมดแล้ว ใครไม่ใส่เสีย จะถูกมองว่าเป็นคนแปลกประหลาด” เป็นคำกล่าวของนักศึกษานึงรายนี้ ซึ่งเธอยอมรับว่าที่เธอต้องแต่งชุดนักศึกษาแบบที่เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันมากนี้ ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งก็เกิด “สังคมเพื่อนนักศึกษาพาไป”

“อย่าใช้เรื่องการแต่งตัวมาเป็นมาตรฐานชีวิตได้หรือไม่ ผู้ใหญ่ควรจะดูที่ความคิดหรือที่ผลการเรียนจะดีกว่ามาคอยนั่งจับผิดเรื่องแบบนี้ ไม่อยากให้เหมารวมว่านักศึกษาที่แต่งตัวแบบนี้เป็นเด็กไม่ดี เป็นเด็กใจแตก เพราะคนเราจะดีหรือไม่ดีไม่ได้ขึ้นกับการแต่งกาย ถึงเธอจะแต่งตัวแบบนี้แต่การเรียนก็ไม่เคยตก เพื่อนบางคนแต่งตัวสุดเบรี่ยวแต่ผลการเรียนดีมาก เป็นคนที่เก่งที่สุด

ห้องก็มี และสำหรับตัวเธอแล้วการที่แต่งตัวแบบนี้เหมือนเป็นการ “คลายเครียด” เป็นการ “ระบายอารมณ์” อย่างหนึ่ง และไม่ปฏิเสธว่าการ “แหกกฎ” ในบางเรื่อง การทำผิดระเบียบ ทำให้ “สนุก” นักศึกษาสาวรายหนึ่งที่อยู่แถวหน้าของกระแสปั่นชุนชุนนักศึกษาหญิงรัดตัว-สั้นเต๋อล่าว

อย่างไรก็ดี ในด้านความคิดเห็นของนักศึกษาชายในเรื่องแฟชั่นชุนชุนนักศึกษาหญิงยุคนี้ นักศึกษาชายรายหนึ่งกล่าวว่า “มันก็ไม่ถูกนะ กับการที่จะมาแต่งตัวเพื่อที่จะอวดของที่ควรสงวน ผมว่ามันไม่ดีนะ แต่ก็ชอบดู ดูแบบสมเพชมากกว่าดูว่ามันสวยงาม”

“ฝ่ายสถาบันการศึกษาเองก็ผิด ที่มีส่วนปล่อยให้กระแสแบบนี้ลามไปทั่วจนยับยั้งยาก รวมถึงผู้ค้าที่หากินกับการขายชุนชุนนักศึกษาก็ยึดถือผลกำไรเป็นหลัก จนไม่คำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสม”

และทางด้านของ ผศ.ชาญเวช ศิลพิพัฒน์ ผู้ช่วยรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก็ได้กล่าวถึงประเด็นในเรื่องของแฟชั่นชุนชุนนักศึกษาไว้ว่า

“กฎหมายวิทยาลัยมีกำหนดว่ากางเกงนักศึกษาชายจะต้องเป็นสีดำหรือกรมท่า มีรูปแบบและรูปทรงที่สุภาพ ซึ่งตามท้องตลาดก็มีกางเกงสแล็คที่ใช้ผ้ายีนส์ตัดและมีรูปแบบรูปทรงที่ถูกระเบียบ นอกเสียจากชุดพิธีการหรือชุดพระราชพิธีจะมีกำหนดเลยว่าห้ามใส่ยีนส์ ซึ่งนิสิตก็ควรตระหนักในเรื่องของกาลเทศะด้วย

ส่วนการรณรงค์ในเรื่องการแต่งกายของนักศึกษาหญิงนั้น โดยส่วนตัวแล้วเห็นด้วย เพราะหากต้องทำกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจนดีและต้องกลับบ้านเอง หากแต่งกายไม่เรียบร้อยก็จะยังเป็นอันตรายต่อตัวเองและมีผลงานวิจัยออกมาว่าการใส่เสื้อตัวเล็กเกินไปจะมีผลต่อระบบหายใจด้วย”

อย่างไรก็ตาม นักศึกษาไทยต่างได้รับรู้และตระหนักถึงภัยอันตรายรอบตัวต่างๆที่จะเกิดขึ้น จากด้านลบของแฟชั่นชุนชุนนักศึกษา ดังที่สังคมรอบข้างเป็นห่วง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงมากกว่าคือต้องชี้ให้ตระหนักถึงความน่ากลัวของภัยที่มาจากการแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่ล่อแหลม ซึ่งอาจทำ

ให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น การถูกลวนลามล่วงละเมิดทางเพศ ลดตัวเองเป็นวัตถุทางเพศทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ แม้กระทั่งทำให้ผู้ชายบางคนเข้ามาติดต่อซื้อบริการทางเพศเพียงเพราะเห็นนักศึกษาแต่งเครื่องแบบไปเปิดเผยจนเกินงาม ให้เห็นถึงอันตราย จะได้ไม่นำไปสู่การหลงไปกับแฟชั่น หรือรสนิยมอันผิดๆ แต่ทว่ารสนิยมของแต่ละคนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถบังคับ หรือห้ามกันได้ กาลเทศะและสิทธิส่วนบุคคลคืออีกประเด็นสำคัญที่นักศึกษาทุกคนพึงมี ทั้งนี้สิ่งหนึ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือวิจรณ์ญาณและการวางตัวของผู้สวมใส่เองด้วย ดังนั้น เพื่อรักษาภาพพจน์ความเป็นนักศึกษา จึงควรแต่งเครื่องแบบให้ถูกระเบียบตามที่แต่ละมหาวิทยาลัยกำหนด

และเมื่อแฟชั่นชุดนักศึกษาเอง ก็มีมาใหม่อยู่เสมอๆ โดยเฉพาะชุดนักศึกษาหญิงที่นับวันจะสั้นมากขึ้นและเสื้อก็มีขนาดเล็กลงเรื่อยๆ ซึ่งเป็นที่นิยมของนักศึกษาส่วนใหญ่เพราะ"อินเทรนด์" ดูเซ็กซี่ น่าดึงดูดใจ ส่วนนักศึกษาชายก็เปลี่ยนจากการใส่กางเกงสลิด มาเป็นกางเกงยีนส์ขาเดฟ จึงสมควรที่นักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ถูกคาดหวังในความเป็น "ปัญญาชน" จะต้องหันมาสำรวจตนเองอย่างจริงจัง และช่วยกันคิดหาทางปรับปรุงภาพลักษณ์ของตนก่อนที่สังคมจะผิดหวังมากไปกว่านี้ "เครื่องแบบนักศึกษา" เมื่อสวมใส่แล้วจะต้องเสนอภาพของปัญญาชนที่ดูสง่างามสุภาพ เรียบร้อย ไม่ใช่เพื่อเสนอความเซ็กซี่ หรือมุ่งโชว์สัดส่วนสรีระเพื่อดึงดูดเพศตรงข้าม หรือมุ่งใช้สรีระเพื่อความมุ่งหมายอื่นใดแต่ปัจจุบันนี้อะไรๆ ก็เปลี่ยนแปลงไปหมด นักศึกษาที่แต่งกายถูกระเบียบหาดูได้น้อยเต็มที ส่วนใหญ่จะแต่งตัวตามกระแสแฟชั่นที่กำลังมาแรง กระโปรงเอวต่ำสั้นมากถ่มผ่าหน้าผ่าหลังและพิตมากๆ ส่วนเสื้อจากเดิมจะมีขนาดเล็กสุดเพียง SS (2 เอส) เท่านั้น แต่เดี๋ยวนี้ลดขนาดลงมาเป็น SSS (3 เอส) เป็นแบบพิตแนบตัวจนบางคนใส่แล้วเสื้อปรีออกมาเลยทีเดียว แต่ก็กำลังเป็นที่นิยมกันจนกลายเป็น "แฟชั่นเสื้อปรี" ซึ่งที่จริงแล้วการใส่เสื้อพิตเกินไปย่อมไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ เพราะจะทำให้รู้สึกอึดอัด หายใจไม่สะดวก และเป็นการทำตัวเองให้เป็น "เหยื่อ" ทางสายตาของเพศตรงข้ามโดยไม่รู้ตัวพวกผู้ชายที่จับจ้องเรานั้นคิดดีหรือคิดร้ายกับเรากันแน่ถ้าโชคร้ายอาจถูกล่วงละเมิดทางเพศทั้งโดยสายตา คำพูดที่ดูถูก หรืออาจนำมาซึ่งการถูกข่มขืนอย่างที่เป็นข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์บ่อยๆ ดังนั้น เพื่อรักษาภาพพจน์ความเป็นนิสิตนักศึกษา จึงควรแต่งเครื่องแบบให้ถูกระเบียบตามที่แต่ละมหาวิทยาลัยกำหนด

แต่ในสังคมที่ซับซ้อนเช่นปัจจุบันมีหลายเรื่องทีเดียวที่ "เหตุผลแพ้กระแส" เช่นเหตุผลบอกเราว่า ความฟุ่มเฟือยเป็นสิ่งที่ไม่ดี ความพอเพียงเป็นสิ่งที่ดี แต่ในชีวิตจริงเรามักจะต้านกระแสวัตถุนิยมบริโภคนิยมไม่ได้ เช่นเดียวกัน แม้เหตุผลจะบอกเราว่าแฟชั่นชุดนักศึกษาไม่เหมาะสมกับ

ความเป็นนักศึกษา ล่อแหลมต่อการเกิดปัญหาต่างๆ มากมาย แต่กระแสที่มาแรงทำให้เราไม่อาจต้านได้ เพราะการตกกระแสหรือ "ตกเทรนด์" เป็นเรื่องที่ยัยรุ่นยุคนี้ทำใจลำบาก และเมื่อเห็นปัญหาแล้วเราจึงไม่ควรปล่อยปละละเลย ควรช่วยกันหาทางแก้ไข เช่น มหาวิทยาลัยต่างๆ ควรรณรงค์และเข้มงวดให้นักศึกษาดัดเลิการแต่งกายตามแฟชั่นที่ล่อแหลม หรือสื่อต่างๆ ก็ควรผลิตสื่อที่ช่วยกันรณรงค์ในเรื่องนี้เป็นต้น และตัวนิสิตนักศึกษา ก็ควรคำนึงถึงศักดิ์ศรีของตนเอง นึกถึงห้วงอกผู้ปกครอง และภาพลักษณ์ของสถาบันให้มากขึ้น การต้านกระแสอาจไม่ใช่เรื่องยากอย่างที่คิด หากเราปรับเปลี่ยนมุมมองใหม่ให้ถูกต้องว่า การใช้ชีวิตนักศึกษาไม่ควรหมกมุ่นอยู่กับเรื่องฉาบฉวยไปวันๆ แต่ควรใช้เวลากับสิ่งที่มีคุณค่ามากกว่า เช่น เรียนให้รู้จริงเพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง สนใจเรียนรู้ปัญหาบ้านเมือง ห่วงใยสังคม ทำกิจกรรมต่างๆ ที่ฝึกจิตสำนึกเสียสละ เสริมสร้างการเรียนรู้และประสบการณ์เพื่อเป็นปัญญาชนที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป และแม้สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลจะเป็นเรื่องสำคัญ แต่ต้องไม่ลืมว่านักศึกษาต้องพึงพางบประมาณของรัฐซึ่งเป็นเงินภาษีของประชาชน ดังนั้นนักศึกษาจึงไม่ควรทำตัวให้สังคมเอือมระอาหรือผิดหวังได้ เพราะการเป็นนิสิตนักศึกษา มิใช่เพียงการทำหน้าที่แสวงหาความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ต้องเรียนรู้ที่จะเป็นผู้นำทางสังคม รู้จักการวางตน และเคารพระเบียบวินัยของสังคมและของมหาลัย

สำหรับในประเทศไทยนั้นสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ก็ได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย โดยมีประสิทธิภาพในการชักจูงใจให้บุคคลมีทัศนคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามความมุ่งหวัง รวมทั้งยังช่วยขจัดการเลือกเปิดรับ (selective exposure) ของผู้รับสารให้น้อยลง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์ต่างๆ โปสเตอร์ หรือคู่มือต่างๆ ล้วนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด วัฒนธรรม และรูปแบบความทันสมัยในด้านต่างๆ ไปสู่ประชาชน อิทธิพลของสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมดั้งเดิมไปสู่ความทันสมัย

สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จึงมีบทบาทในการช่วยขัดเกลาวัยรุ่น ซึ่งการได้รับอิทธิพลที่มากน้อยต่างกันไปในัน ย่อมก่อให้เกิดพฤติกรรมแตกต่างกันไป โดยเฉพาะการรับเอาวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่เข้ามาในด้านของแฟชั่น ทั้งทางด้านการแต่งกาย แนวคิด การใช้ชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นนักศึกษาเป็นวัยที่มีความอิสระ มีเวลาว่างมากพอที่จะเปิดรับสื่อมากกว่าวัยอื่นๆ ดังนั้นหากเรื่องราวที่สื่อสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ เผยแพร่ออกไปนั้นไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม หรือไม่เหมาะสม ก็ย่อมส่งผลร้ายไปยังกลุ่มผู้รับสารซึ่งเป็นนักศึกษาด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ล้วนมีบทบาทที่ทำให้กลุ่มนิสิตนักศึกษา สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเข้าใจ และพฤติกรรมต่างๆจากรูปแบบหนึ่งไปเป็นรูปแบบหนึ่งได้ ตัวอย่างเช่น เครื่องแบบนิสิตนักศึกษาแต่งกายมีชั้นเพื่อเมื่อสวมใส่แล้วจะต้องเสนอภาพของ ปัญญาชนที่ดูสง่างามสุภาพเรียบร้อย แต่ปัจจุบันมีคนบางกลุ่มใส่เพื่อเสนอความเซ็กซี่ หรือมุ่งโชว์ สัดส่วนสตรีระเพื่อดึงดูดเพศตรงข้าม หรือมุ่งใช้สตรีระเพื่อความมุ่งหมายอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะการรับเอาแฟชั่นเข้ามา แต่กลับไปคิดรวมถึงการปรับเปลี่ยนเครื่องแบบของตน ให้กลายเป็นชุดแฟชั่นไปด้วย ดังนั้นการรับเอาวัฒนธรรมแฟชั่นเข้ามาทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆเหล่านั้น ก็ได้รับอิทธิพลมาจากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อนั่นเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเห็นได้ว่านิสิตนักศึกษาปัจจุบันมีโอกาสเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายในชุดนิสิตนักศึกษาเข้ามาได้จากสื่อบุคคล ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว เพื่อน นิสิตนักศึกษา อาจารย์ และสื่อเฉพาะกิจ มากมายไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์ต่างๆ , คู่มือจากทางมหาวิทยาลัย และกิจกรรมต่างๆ นิสิตนักศึกษาจึงมีโอกาสสัมผัสวัฒนธรรมต่างจากสื่อที่ได้รับ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่ดี หรือเป็นสิ่งที่ไม่ดีทำให้นิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับสังคมไทย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ว่าการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามกฎของมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการผลิตสื่อประเภทสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ หรือปัจจัยอื่นๆให้เกิดประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษามากยิ่งขึ้น และเพื่อช่วยแก้ปัญหาการแต่งกายในชุดนิสิตนักศึกษาที่ไม่เหมาะสมกับสังคมไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎระหว่างนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่างกัน

3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับความรู้ในการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
6. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการแต่งกายตามกฎ กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
7. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการแต่งกายตามกฎ กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
8. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
9. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างทางด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัญหาในการวิจัย

1. นิสิตนักศึกษา มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยอย่างไร
2. นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันหรือไม่

3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร หรือไม่
4. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร หรือไม่
5. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร หรือไม่
6. ความรู้ในการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร หรือไม่
7. ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร หรือไม่
8. ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร หรือไม่
9. นิสิตศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน
2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
4. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
5. ความรู้เกี่ยวกับกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
6. ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
7. ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
8. นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

นิยามศัพท์ในการวิจัย

1. การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความบ่อยครั้ง หรือความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
2. สื่อบุคคล หมายถึง สมาชิกในครอบครัว (บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ผู้ปกครอง) เพื่อนนิสิตนักศึกษา อาจารย์
3. สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ,โปสเตอร์,คู่มือการแต่งกายชุดนิสิตนักศึกษา, คู่มือของมหาวิทยาลัย และกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการแต่งกายของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

4. ความรู้ หมายถึง ความเข้าใจเรื่องการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย เช่น ลักษณะของเครื่องแบบนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย
5. ทักษะ หมายถึง ความเชื่อที่มีต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ความรู้สึก ความโน้มเอียง และความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบเรื่องการแต่งกายในชุดนิสิตนักศึกษา ของมหาวิทยาลัย
6. พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบเรื่องการแต่งกายในชุดนิสิตนักศึกษา ที่ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ในคู่มือของมหาวิทยาลัย
7. นิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยของเอกชนที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร
8. สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง เพศ อายุ ประเภทของมหาวิทยาลัย สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

ขอบเขตในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร” นี้เป็นการมุ่งเน้นศึกษาถึงนิสิตนักศึกษาหญิง และชาย ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการผลิตสื่อ วางแผนการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษาในสังคมไทย

2. เพื่อประโยชน์ทางวิชาการด้านนิเทศศาสตร์พัฒนาการเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล
3. เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ของผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องการแต่งกายของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะชีวิต และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี แนวคิดตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร
2. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะชีวิต และพฤติกรรม
4. แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะชีวิต กับพฤติกรรม
5. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น : จิตวิทยาวัยรุ่น และวัฒนธรรมวัยรุ่น
6. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

พฤติกรรมเปิดรับข่าวสาร (Media Exposure Behavior) เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการสื่อสาร ซึ่งในเรื่องการเปิดรับสื่อมวลชนนั้น Atkin (1973 : 208) กล่าวว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารมากยังมีหูตากว้างไกล มีความรู้ ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่ทันเหตุการณ์กว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย

Lerner (1958 : 56) ได้ให้คำจำกัดความการเปิดรับสื่อมวลชนว่าหมายถึง อัตราส่วนของประชาชนที่มีวิทยุ จำนวนจำหน่ายหนังสือพิมพ์ และจำนวนผู้ที่นั่งดูภาพยนตร์ต่อประชาชน 1,000 คน และเลิร์นเนอร์เป็นคนแรกที่ศึกษาอิทธิพลที่เกิดจากการเปิดรับสื่อมวลชนในประเทศตะวันออกกลาง ในปี ค.ศ. 1958 และพบว่า เมื่อมีการขยายตัวของชุมชนจนกลายเป็นเมืองจะช่วยให้การพัฒนาด้านความรู้หนังสือ และระดับการเรีนรู้ที่สูงขึ้น จะทำให้การเปิดรับสื่อมวลชนแพร่หลาย

มากขึ้น ในทำนองเดียวกันเมื่อชุมชนมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจากการพัฒนาอุตสาหกรรมมากขึ้น สังคมจะขยายขอบข่ายของสื่อมวลชน และการขยายตัวของสื่อมวลชนนี้เอง จะช่วยยกระดับการรู้หนังสือมากขึ้นด้วย

สรุปได้ว่า การเปิดรับสื่อ คือ ความบ่อยครั้งในการเปิดรับ ระยะเวลา รวมถึงจำนวนสื่อในการเปิดรับนั่นเอง จึงเห็นได้ว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการอาศัยการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมนุษย์เกิดความไม่แน่ใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเท่าใด ความต้องการข่าวสารก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น (วุฒิชัย จ้างง ,2523)

ดังนั้นองค์ประกอบด้านผู้รับสารจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้ทราบว่าการสื่อสารนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ และผู้รับจะมีการตอบสนอง (Feedback) อย่างไรหลังจากที่ได้รับข่าวสารไปแล้ว ซึ่ง Atkin (1973) ให้ความเห็นว่าการแสวงหาข่าวสารหรือความต้องการสื่อมวลชนของปัจเจกบุคคล อาจมาจากเหตุผลที่สำคัญ 3 ประการด้วยกัน คือ ความต้องการได้รับข่าวสาร การเลือกสรรข่าวสาร และการเปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้รับ ซึ่งในแต่ละเหตุผลนั้น มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. ความต้องการได้รับข่าวสาร

ความต้องการได้รับข่าวสาร (Information) และความบันเทิง (Entertainment) โดยความต้องการได้รับข่าวสารนั้น เกิดจากความไม่รู้หรือไม่แน่ใจของปัจเจกบุคคลที่มีสาเหตุมาจาก

1.1 การมองเห็นความไม่สอดคล้องต้องกันระหว่างระดับความรู้ของปัจเจกบุคคลขณะนั้น กับระดับความต้องการอยากรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายนอก (Extrinsic uncertainty) ยิ่งเป็นเรื่องสำคัญยิ่งมีความต้องการอยากรู้และความไม่แน่ใจสูง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Festinger (957) ที่ว่าตามปกติบุคคลจะมีข่าวสารที่สนับสนุนทัศนคติของตนอยู่ แต่เมื่อใดที่บุคคลได้รับข่าวสารใหม่ที่ไม่ลงรอยกับความรู้ความเข้าใจ หรือทัศนคติที่มีอยู่เดิมแล้ว จะนำไปสู่สภาวะความไม่สมดุลทางจิตใจ ทำให้เกิดการแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติม หรือข่าวสารที่สอดคล้อง

กับทัศนคติที่มีอยู่เดิม ดังที่เฟสติงเจอร์ พบว่าบุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และจะหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกริเริ่มคิดของตนเอง

ดังนั้นคุณสมบัติที่อยู่ในตัวผู้รับสารจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่จะกำหนดรูปแบบของปฏิกิริยาตอบโต้ เมื่อผู้รับสารได้รับข่าวสารต่างๆเข้ามา ถ้าข่าวสารใดไม่สอดคล้องกับความรู้ ความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติของตนเอง หรือปทัศสถานของกลุ่มแล้ว ข่าวสารนั้นจะได้รับความสนใจน้อย ประชาชนผู้รับสารจะปิดการรับสารดังกล่าว หรือหากเปิดรับก็จะไม่สนใจอย่างแท้จริง

1.2 การมองเห็นความไม่สอดคล้องต้องกันระหว่างความรู้ที่มีอยู่ของปัจเจกบุคคลขณะนั้น กับความรู้ตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งกำหนดโดยระดับความสนใจส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคลนั้นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1.3 ความต้องการได้รับความบันเทิงของปัจเจกบุคคลมาจากการกระตุ้นอารมณ์แห่งความรื่นเริงบันเทิงใจ อันเกิดจากการมองเห็นความไม่สอดคล้องต้องกันระหว่างสภาวะที่เป็นอยู่ของปัจเจกบุคคลขณะนั้น กับระดับความสนุกสนานที่คาดหวังไว้

แรงผลักดันที่ทำให้บุคคลหนึ่งๆ มีการเลือกรับสื่อที่นั้นเกิดจากคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รับสารด้านต่างๆได้แก่

- 1.) องค์ประกอบทางด้านจิตใจ เช่น กระบวนการเลือกรับข่าวสาร การเลือกรับรู้ตามทัศนคติและประสบการณ์เดิมของตน
- 2.) องค์ประกอบทางด้านสังคม เช่น สภาพแวดล้อม สภาพทางครอบครัว วัฒนธรรม ประเพณี ลักษณะทางประชากร ตลอดจนสภาพแวดล้อม และเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

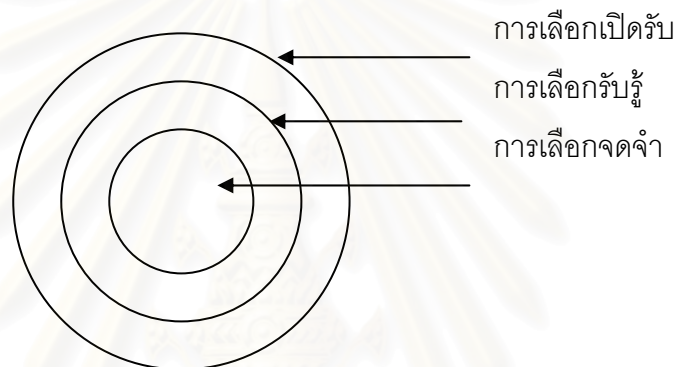
2. การเลือกสรรข่าวสาร

ปัจจัยในการสื่อสารที่มักจะมีการกล่าวถึงบ่อยๆเป็นตัวกำหนดความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการส่งสารไปยังผู้รับสาร ก็คือ กระบวนการเลือกสรร (Selective process) ของผู้รับ

สาร ข่าวสารต่างๆแม้ว่าจะได้รับการเตรียมมาอย่างพิถีพิถัน ใช้ผู้ถ่ายทอดที่มีความสามารถ และความน่าเชื่อถือสูง หรือใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพมากก็ตาม แต่สิ่งเหล่านี้ก็มีได้ประกันความสำเร็จของการสื่อสารไปยังผู้รับสารตามที่อยู่ที่ต้องการได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เพราะผู้รับสารมีกระบวนการเลือกรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ตามความต้องการ ตามความเชื่อ ตามทัศนคติ ตามความรู้สึกนึกคิดที่ไม่เหมือนกัน

Joseph T.Klapper (1967 : 49 อ้างในพีระ จิรโสภณ ; 2529 : 637)

กระบวนการเลือกสรร เปรียบเสมือนเครื่องกรอง (Filters) ข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์เรา ซึ่งประกอบด้วยกากลั่นกรอง 3 ชั้นดังนี้

2.1 การเลือกเปิดรับหรือสนใจ (Selective exposure or selective attention) หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับนี้ได้มีการศึกษาวิจัย และพบว่า การเลือกเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น ทัศนคติเดิมของผู้รับสาร ตามทฤษฎีความไม่ลงรอยของความรู้ความเข้าใจ ที่กล่าวว่า Festinger L.A (อ้างถึงใน พีระ จิรโสภณ : 2530) บุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติที่มีอยู่แล้ว จะเกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจที่เรียกว่า (Cognitive dissonance) ดังนั้นการที่จะลดหรือหลีกเลี่ยงภาวะดังกล่าวได้ ก็ต้องแสวงหาข่าวสาร หรือเลือกสรรเฉพาะข่าวสารที่ลงรอยกับความคิดเดิมของตน เมื่อบุคคลได้ตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีความได้เปรียบเสียเปรียบก้ำกึ่งกัน บุคคลจะยังมีแนวโน้มที่จะแสวงหาข่าวสารที่สนับสนุนการตัดสินใจนั้น (Reinforcement Information) มากกว่าที่จะแสวงหาข่าวสารที่ขัดกับสิ่งที่กระทำลงไป

นอกจากทัศนคติดั้งเดิมที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว ยังมีปัจจัยด้านสังคม จิตใจ และลักษณะส่วนบุคคลอีกหลายประการ ได้แก่ สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความเชื่อ อุดมการณ์ ลัทธินิยม ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม ประสบการณ์

2.2 การเลือกรับรู้หรือตีความ (Selective perception or Selective interpretation) เป็นกระบวนการกลั่นกรองขั้นต่อมา เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว มิใช่ว่าข่าวสารนั้นจะถูกรับรู้เป็นไปตามเจตนาของผู้ส่งสารทั้งหมด ผู้รับสารแต่ละคน อาจตีความข่าวสารขึ้นเดียวกันที่ส่งผ่านสื่อมวลชนไม่ตรงกัน ความหมายของข่าวสารที่ส่งถึงจึงมีได้อยู่ที่อักษรรูปภาพหรือคำพูดเท่านั้น แต่อยู่ที่ผู้รับสารจะเลือกรับรู้ เลือกตีความหมาย ตามความเข้าใจ หรือตามทัศนคติ ตามประสบการณ์ ตามความเชื่อ ความคาดหวัง แรงจูงใจ ตามสภาวะร่างกายหรือสภาวะอารมณ์

2.3 กระบวนการเลือกจดจำ (Selective retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติของตนเองและมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจหรือไม่เห็นด้วยได้ง่ายกว่า

การเลือกจดจำนั้นเปรียบเสมือนเครื่องกรองชั้นสุดท้ายที่มีผลต่อการส่งออกไปยังผู้รับสาร ในบางครั้งข่าวสารอาจถูกปฏิเสธตั้งแต่ขั้นแรก โดยการไม่เลือกอ่าน ฟัง หรือชมสื่อมวลชนบางฉบับบางรายการ ในกรณีที่ผู้รับสารหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้รับสารก็อาจจะพยายามตีความข่าวสารที่ได้รับตามความเข้าใจ หรือตามความต้องการของตน แต่หากว่าข่าวสารนั้นไม่เปิดโอกาสให้ตีความหมายแตกต่างไปได้ ผู้รับสารก็ยังมีโอกาสปฏิเสธข่าวสารนั้นได้อีกเป็นชั้นสุดท้าย กล่าวคือเลือกจำเฉพาะบางส่วนที่ตนเองสนใจ หรือต้องการเท่านั้น

3. การเปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้รับ

Atkin (1973) ชี้ให้เห็นว่าในการแสวงหาข่าวสารของบุคคลนั้น บุคคลจะเลือกรับข่าวสารใดจากสื่อมวลชนนั้น จะขึ้นอยู่กับกระตือรือร้นเปรียบเทียบระหว่างผลรางวัลตอบแทน การลงทุนลงแรง และภาวะผูกพัน ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่ติดตามมา คือ

3.1 ถ้าผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับสูงกว่าการลงทุนลงแรง หรือการต้องใช้ความพยายามที่จะรับรู้หรือทำความเข้าใจแล้ว บุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น

3.2 ถ้าผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับน้อยกว่าการลงทุนลงแรง บุคคลนั้นก็อาจจะเฉยเมยต่อข่าวสารนั้นๆ

3.3 ในกรณีที่บุคคลเห็นว่าการรับข่าวสารนั้นจะก่อให้เกิดพันธะผูกพัน เช่น ทำให้เกิดความไม่พอใจ ไม่สบายใจหรือไม่แน่ใจมากขึ้น ฯลฯ บุคคลก็อาจจะหลีกเลี่ยงข่าวสารนั้น

3.4 ในกรณีที่บางครั้งความพยายามที่จะหลีกเลี่ยง หรือไม่รับข่าวสารต้องลงทุนลงแรงมากกว่าการรับข่าวสาร บุคคลก็อาจจะต้องรับข่าวสารอย่างไม่เต็มใจ (Information yielding)

เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร Schramm (1973 : 121-122) ให้ความเห็นว่าข่าวสารที่เข้าถึงความสนใจของผู้รับสารได้มาก มีแนวโน้มทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

สำหรับเหตุผลในการที่มนุษย์เลือกสนใจรับข่าวสารอย่างไรนั้น นักวิชาการหลายท่าน เช่น Friedson, Flowerman, Riley มีความเห็นตรงกันว่าแรงจูงใจที่ต้องการจะเป็นที่ยอมรับของสมาชิกภายในสังคม จะเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดความสนใจในการเลือกเปิดรับข่าวสาร แต่แต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป เนื่องจากแต่ละบุคคลจะมีการเรียนรู้ได้สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในการหล่อหลอมความคิด ความรู้สึกกับความเชื่อมั่น และความต้องการที่จะมีส่วนร่วมสร้างแรงจูงใจขณะเดียวกันสภาพทางสังคมก็เป็นตัวเร่งให้บุคคลเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

สื่อบุคคล (Personal Media)

หมายถึง ตัวบุคคลผู้นำพาข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดต่อสื่อสารแบบตัวต่อตัว ระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไป

Rogers and Shoemaker (1978) ได้กล่าวไว้ในกรณีที่ต้องการให้บุคคลใดๆเกิดการยอมรับในสารที่เสนอไปหรือการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพที่สุดที่ใช้ในการกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจยอมรับสารนั้น ควรใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อบุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร สื่อบุคคลนั้นจะเป็นประโยชน์มากในกรณีที่ส่งสารหวังผลให้ผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมในการยอมรับสารนั้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้รับมีความเข้าใจกระจ่างชัดต่อสาร และตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจยิ่งขึ้นด้วย

Bettinghaus (1968 : 180) กล่าวว่าในการสื่อสารระหว่างบุคคลว่าผู้รับสารจะยอมรับข้อเสนอ หรือความคิดเห็นจากผู้ส่งสารหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติ ความน่าเชื่อถือของตัวผู้ส่งสารโดยที่ผู้รับสารจะเป็นผู้พิจารณาคูณลักษณะ (Characteristics) ความน่าเชื่อถือที่มีอยู่ภายในตัวผู้ส่งสารเอง ซึ่งแนวคิดนี้ตรงกับการศึกษาของ Rogers (1978 : 291) ซึ่งได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการสื่อสารเพื่อทำให้ยอมรับนวัตกรรมว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้ดี ในกรณีที่ผู้ส่งสารเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือสูง นอกจากนี้ Hovland, Janis and Kelley (1968 : 99) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสาร และการจูงใจพบว่าเมื่อคนยึดมั่นในปัจเจกบุคคลหรือสถาบันแล้ว เขาจะมีความเชื่อถือนั้นมากกว่า และองค์ประกอบของความน่าเชื่อถือที่สำคัญคือ ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญ (Competent or Expertness) โดยผู้รับสารมีต่อผู้ส่งสารซึ่งได้แก่ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับงานของตน เป็นต้น

Katz and Lazarsfeld (1955 : 27 อ้างถึงในสุภารักษ์ จุฑระกุล : 2537 หน้า 13) เห็นว่าการสื่อสารระหว่างบุคคล มีผลต่อการทำให้ผู้รับสารยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและยอมรับที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มากที่สุด ฉะนั้นสื่อบุคคลจึงมีความสำคัญมากกว่าสื่อมวลชนในชั้นจูงใจ ส่วนสื่อมวลชนจะมีความสำคัญกว่าในชั้นของการให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และอาจมีผลบ้างในการสร้างทัศนคติในเรื่องบุคคลยังไม่เคยรับรู้มาก่อน

สำหรับปัจจัยที่ทำให้การติดต่อสื่อสารโดยผ่านสื่อบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลมากกว่าการติดต่อสื่อสารโดยผ่านสื่อมวลชน ตามแนวคิดของ Lazarsfeld and Manzel (1968 :97) มี 4 ประการ คือ

1. การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล สามารถจัดการเลือกรับสารของผู้ฟังได้ เนื่องจากหลีกเลี่ยงการสนทนา หรือรับฟังเป็นไปได้อย่างมากกว่าการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งผู้รับสาร

อาจหลีกเลี่ยงไม่รับฟังเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อของตน หรือเรื่องที่ไม่สนใจได้ง่าย

2. การติดต่อสื่อสารแบบเผชิญหน้า เปิดโอกาสให้ผู้ส่งสารสามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่ใช้สนทนากันได้ในเวลาอันรวดเร็ว ถ้าหากเนื้อที่สนทนานั้นได้รับการต่อต้านจากคู่สนทนา

3. การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น จะมีลักษณะง่าย เป็นกันเอง จึงง่ายต่อการชักจูงใจให้คล้อยตาม

4. ผู้รับสารส่วนใหญ่มักจะเชื่อถือในข้อตัดสินใจ และความคิดเห็นของผู้ที่เขารู้จักและนับถือมากกว่าบุคคลที่เขาไม่เคยรู้จักมาก่อน

Scharmm (1967) ได้กล่าวถึงช่องสารที่เป็นสื่อบุคคล คือ ช่องสารที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ช่องสารแบบนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าช่องสารที่เป็นสื่อมวลชนในการจูงใจผู้รับสาร ช่องสารที่เป็นสื่อระหว่างบุคคลสามารถปฏิบัติภารกิจได้ดังนี้

1. สามารถทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบบุคคลวิธี ถ้าผู้รับสารไม่เข้าใจสารก็สามารถไต่ถามหรือขอข่าวเพิ่มเติมจากแหล่งสารได้ในเวลาอันรวดเร็ว ส่วนผู้ส่งสารก็สามารถปรับปรุงแก้ไขข่าวสารที่ส่งออกไปให้เข้ากับความต้องการ และความเข้าใจของผู้รับสารได้ในเวลาอันรวดเร็วเช่นเดียวกัน การที่ช่องสารที่เป็นสื่อบุคคลมีระดับของปฏิริยาตอบสนองสูง ทำให้สามารถลดอุปสรรคของการสื่อสารที่เกิดจากการเปิดรับข่าวสาร เลือกลงหรือตีความสารและเลือกจำสารได้

2. สามารถจูงใจบุคคลให้เปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังรากลึกได้

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลที่จะต้องพิจารณา คือ ปัจจัยกำหนดความตั้งใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล มี 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะดึงดูดในคู่มือสื่อสาร หมายถึง ลักษณะดึงดูดใจในรูปร่างหน้าตา ความดึงดูดใจในบุคลิกภาพ
2. ความใกล้ชิดของคู่มือสื่อสารเนื่องมาจากความใกล้ชิดนั้นทำให้บุคคลมีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้มากขึ้น รู้จักกันและกันมากขึ้น อันเป็นผลทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน มีความไว้วางใจกัน
3. การให้แรงเสริมแก่คู่มือสื่อสาร เพราะบุคคลมีแนวโน้มที่จะสื่อสารกับคนที่ให้สิ่งที่ทำให้ตนพอใจ
4. ความคล้ายคลึงกันของคู่มือสื่อสาร เพราะบุคคลมีแนวโน้มที่จะสื่อสารกับคนที่มีความคล้าย ๆ กับตน อันได้แก่ ความคล้ายคลึงทางกายภาพ และจิตใจ
5. การเสริมความแตกต่างของคู่มือสื่อสาร เพราะบางครั้งคนเราก็ชอบที่จะสื่อสารกับคนที่ต่างไปจากตัวเอง เป็นการสนองตอบความต้องการของตน เป็นส่วนทำให้ตนเองสมบูรณ์ขึ้น

สำหรับประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคลนั้น นักวิชาการทางการสื่อสารส่วนใหญ่ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า สื่อมวลชนจะมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อบุคคลในการให้ข่าวสารแก่คนจำนวนมาก เพื่อก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างถูกต้อง ส่วนสื่อบุคคลจะมีประสิทธิภาพมากกว่าในการชักจูงใจให้บุคคลมีทัศนคติต่อเรื่องนั้น ๆ ตามแนวทางที่มุ่งหวังดังเช่น

Rogers (1978 : 291 อ้างถึงในสุภารักษ์ จตุระกุล : 2537 หน้า 13) ได้กล่าวเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคลไว้ว่า สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนแปลงการรับรู้ ซึ่งหมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นมีประสิทธิภาพมากกว่า เมื่อวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะข่าวสารที่ถ่ายทอดออกจากสื่อมวลชนเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังแน่น หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Bettinghaus (1968 : 180) ที่ว่า สื่อมวลชนเป็นเพียงตัวเสริมความเชื่อและทัศนคติที่มีอยู่แต่เดิมให้ฝังแน่น มากกว่าที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติอย่างสิ้นเชิง แต่อาจเปลี่ยนแปลงการรับรู้ได้บ้างในขอบเขตจำกัดของประสบการณ์ ฉะนั้นสื่อมวลชนจึงเป็นเพียงแหล่งความคิด และเป็นผู้วางแนวทางในการ

เปลี่ยนแปลงเท่านั้น กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างมนุษย์นั้น เป็นผลมาจากการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลแบบเห็นหน้าเห็นตากันทั้งนั้น

นอกจากนี้ทฤษฎีการสื่อสารแบบหลายขั้นตอน (Multi-step Flow of Communication) ยังได้กล่าวไว้ว่า ข่าวสารส่วนใหญ่ที่เผยแพร่จากสื่อมวลชนไปยังประชาชนเป้าหมายนั้น มักจะผ่านผู้นำความคิดเห็น (Opinion Leader) หรือผู้ที่เข้าถึงสื่อมากกว่าเสียก่อนแล้วบุคคลเหล่านี้จึงจะนำเอาข่าวสารข้อมูลที่ได้รับไปเผยแพร่แก่ประชาชนเป้าหมายคนอื่น ๆ ต่อกันไป ซึ่งในการถ่ายทอดข่าวสารแต่ละครั้งผู้ถ่ายทอดมักจะสอดแทรกทัศนคติ หรือความคิดเห็นของตนเองลงไป ด้วย ทำให้ผู้รับสารคนท้าย ๆ ได้รับข่าวสารที่มีทัศนคติของคู่สนทนาแทรกมาด้วย ซึ่งมีผลไม่น้อยที่จะทำให้ผู้รับสารคล้อยตาม Manzel and Katz (1955 : 377-452)

สื่อเฉพาะกิจ

นอกจากนี้สื่อทั้งสองประเภทที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีสื่ออีกชนิดหนึ่งที่ถูกใช้ในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลไปยังมวลชน บุคคล หรือกลุ่มบุคคล สื่อดังกล่าวนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้ติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เรียกว่า สื่อเฉพาะกิจ (Specialized Media) Scharmm (1973 : 125)

สมควร กวียะ, 2530 อ้างถึงใน(อรุวรรณ ปิลันธน์โอวาท, 2537 : 196) ได้ให้คำจำกัดความของสื่อเฉพาะกิจไว้ว่า คือสิ่งที่สร้างขึ้น หรือซื้อ หรือเช่าโดยองค์กรหนึ่งเพื่อใช้การสื่อสาร หรือประชาสัมพันธ์ขององค์กรนั้นโดยเฉพาะ สื่อเฉพาะกิจจัดว่าเป็นแขนงหนึ่งของสื่อมวลชน แต่ได้พัฒนาเนื้อหาเพื่อให้ประโยชน์เป็นเรื่อง ๆ ไป ฉะนั้นสื่อเฉพาะกิจโดยทั่วไป มีกลุ่มประชาชนที่เป็นเป้าหมายที่แน่นอน มีการส่งเนื้อหาต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์เฉพาะแก่กลุ่มประชาชนกลุ่มนั้น ๆ การผลิตไม่ยุ่งยาก การนำเสนอเนื้อหาเป็นไปอย่างง่าย ๆ

ประสิทธิภาพของสื่อเฉพาะกิจ

Adams (1971 : 162-167) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อเฉพาะกิจไว้ดังนี้ คือ สื่อเฉพาะกิจจัดว่ามีความสำคัญต่อการเผยแพร่ข่าวสารและข่าวสารข้อมูล เพราะสื่อเฉพาะกิจเป็นสื่อที่จัดทำขึ้น เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการให้ความรู้และข่าวสารที่เป็นเรื่องราวเฉพาะอย่าง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย (Target Audience) ที่กำหนดไว้แน่นอน ตัวอย่างสื่อเฉพาะกิจ

ได้แก่ การจัดพิมพ์เอกสาร จุลสารแผ่นพับ หรือแผ่นปลิว ออกเผยแพร่ ซึ่งตามชุมชนต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ การสาธิต (Demonstration) ก็เป็นการใช้สื่อเฉพาะกิจที่มีประสิทธิภาพในการรณรงค์เผยแพร่ประดิษฐ์กรรมแปลกและทันสมัยในสังคมนั้น ๆ

ในเรื่องของการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างสื่อบุคคลกับสื่อเฉพาะกิจ Schramm (1973 : 156) กล่าวไว้ว่า “จากหลักฐานที่ปรากฏชี้ให้เห็นว่า การโน้มหน้าใจต่อหน้า (Face-to-Face) จะมีประสิทธิผลมากกว่าการโน้มหน้าใจด้วยสื่อเฉพาะกิจ ประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ และสิ่งพิมพ์”

จะเห็นได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจนี้ สามารถนำมาใช้เป็นกรอบความคิดในการทำวิจัยครั้งนี้ สามารถอธิบายถึงสื่อซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งของการเปิดรับข่าวสาร ตามสมมติฐานการวิจัย นอกจากนี้ยังช่วยทำให้ทราบว่า การเลือกใช้สื่อชนิดใดให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสารแต่ละกิจกรรมนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง อาทิ สถานการณ์ พฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้รับสาร วัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดสารชนิดต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้วิเคราะห์เลือกใช้สื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มวัยรุ่น อันเป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP)

ทฤษฎีนี้ เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ 1.ความรู้ (Knowledge) 2. ทักษะ (Attitude) และ 3.การยอมรับปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสาร อันอาจมีผลกระทบต่อสังคมต่อไป จากการรับสารนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประเภทนี้ จะเกิดขึ้น ในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้น ก็จะไปมีผลทำให้เกิดทักษะ และขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิดการกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบาย การสื่อสาร หรือ สื่อมวลชนว่าเป็นตัวแปรต้นที่สามารถเป็นตัวนำ การพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนได้ ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามใน การวัดความสำเร็จ ของ การสื่อสาร เพื่อการพัฒนา (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533: 118)

การเพิ่มพูนความรู้ สร้างทัศนคติที่ดีและเกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่เหมาะสม โดยผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ไปยังประชาชน กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งต้องประกอบด้วย (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533 : 120-121)

ความรู้ (Knowledge) เป็นการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งบุคคลส่วนมาก จะได้รับผ่าน ประสบการณ์ โดยการเรียนรู้จากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (S-R) แล้วจัดระบบเป็นโครงสร้างของความรู้ที่ผสมผสานระหว่าง ความจำ (ข้อมูล) กับ สภาพจิตวิทยา ด้วยเหตุนี้ ความรู้จึงเป็นความจำ ที่เลือกสรร ซึ่งสอดคล้อง กับ สภาพจิตใจ ของตนเอง ความรู้ จึงเป็น กระบวนการภายใน อย่างไรก็ตามความรู้ก็อาจ ส่งผลต่อ พฤติกรรม ที่ แสดงออกของมนุษย์ได้ และผลกระทบที่ผู้รับสารเชิง

ความรู้ใน ทฤษฎีการสื่อสารนั้นอาจปรากฏได้จากสาเหตุ 5 ประการคือ

1. การตอบข้อสงสัย (Ambiguity Resolution)

การสื่อสารมักจะสร้างความ สับสนให้สมาชิกในสังคม ผู้รับสาร จึงมักแสวงหา สารสนเทศ โดยการอาศัยสื่อ ทั้งหลาย เพื่อตอบ ข้อสงสัย และความสับสนของตน

2. การสร้างทัศนคติ (Attitude Formation)

ผลกระทบเชิงความรู้ ต่อ การปลูกฝังทัศนคติ นั้น ส่วนมากนิยมใช้กับสารสนเทศที่เป็น นวัตกรรม เพื่อสร้าง ทัศนคติ ให้คนยอมรับ การแพร่ นวัตกรรมนั้น ๆ (ในฐานะความรู้)

3. การกำหนดวาระ (Agenda Setting)

เป็นผลกระทบเชิงความรู้ที่สื่อกระจายออกไปเพื่อให้ประชาชนตระหนักและผูกพันกับ ประเด็นวาระที่สื่อกำหนดขึ้น หากตรงกับภูมิหลัง ของปัจเจกชน และค่านิยมของสังคมแล้ว ผู้รับ สารก็จะเลือกสารสนเทศนั้น

4. การพอกพูนระบบความเชื่อ (Expansion of Belief System)

การสื่อสารสังคมมักกระจายความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ด้านต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน จึงทำให้ ผู้รับสาร รับทราบระบบความเชื่อถือ หลากหลาย และลึกซึ้งไว้ใน ความเชื่อของตนมากขึ้นไปเรื่อย ๆ

5. การรู้แจ้งต่อค่านิยม (Value Clarification)

ความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมและอุดมการณ์เป็นภาวะปกติของสังคม สื่อมวลชนที่น่าเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นเหล่านี้ ย่อมทำให้ ประชาชน ผู้รับสารเข้าใจถึงค่านิยมเหล่านั้นแจ่มชัดขึ้น

Carter V. Good (1973: 325 อ้างใน โสภิตสุดา มงคลเกษม, 2539 : 42) กล่าวว่า ความรู้ เป็นข้อเท็จจริง (facts) ความจริง (truth) เป็นข้อมูลที่มีมนุษย์ได้รับและเก็บรวบรวมจากประสบการณ์ต่างๆ การที่บุคคลยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างมีเหตุผล บุคคลควรจะต้องรู้เรื่อง เกี่ยวกับสิ่งนั้น เพื่อประกอบ การตัดสินใจ นั่นก็คือ บุคคลจะต้องมีข้อเท็จจริง หรือข้อมูลต่างๆ ที่สนับสนุนและให้คำตอบข้อสงสัยที่บุคคลมีอยู่ ชี้แจงให้บุคคลเกิดความเข้าใจและ ทำหน้าที่ที่ติดต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมทั้งเกิดความตระหนัก ความเชื่อ และค่านิยมต่างๆ ด้วย

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 16) กล่าวว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะได้โดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็นหรือได้ยิน จำได้ ความรู้ขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับ คำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง และวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้

Benjamin S. Bloom (1967: 271) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ การระลึกถึง เฉพาะเรื่อง หรือเรื่องทั่วไป ระลึกถึงวิธี กระบวนการหรือสถานการณ์ต่างๆโดยเน้นความจำ

1. ความรู้ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการจำและการระลึกถึงเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้ว แบ่งออกเป็น

- ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาโดยเฉพาะ
- ความรู้เกี่ยวกับวิธีและการดำเนินการที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิดและโครงสร้าง

2. ความเข้าใจ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการใช้สติปัญญาและทักษะเบื้องต้นแบ่งออกเป็น

- การแปลความ คือการแปลจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง โดยรักษาความหมายได้ถูกต้อง
- การตีความ คือขยายจากเนื้อหาเดิมด้วยการสร้างขึ้นด้วยรูปแบบใหม่

3. การนำไปใช้

4. การวิเคราะห์

5. การสังเคราะห์

6. การประเมินค่า

Patrick Meredith (1961: 10) ได้พูดถึงความรู้ว่า จำเป็นต้องมีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ ความเข้าใจ (Understanding) และการคงอยู่ (Retaining) เพราะความรู้ หมายถึง ความสามารถจดจำได้ ในบางสิ่งบางอย่าง ที่เราเข้าใจมาแล้ว

Burgoon (1974: 64) และ River, Peterson and Jensen (1971: 283 อ้างถึงใน ประมุข สตะเวทิน, 2540: 116-117) ได้กล่าวถึง การศึกษาหรือความรู้ (Knowledge) ว่าเป็นลักษณะ อีกประการหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้น คนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน จึงย่อมมีความรู้สึกลึกซึ้ง อุดมการณ์ และความต้องการ ที่แตกต่างกันไป คนที่มี การศึกษาสูงหรือมีความรู้ดี จะได้เปรียบอย่างมากในการที่จะเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะคนเหล่านี้ มีความรู้กว้างขวาง ในหลายเรื่อง มีความเข้าใจ ศัพท์มาก และมีความเข้าใจสารได้ดี แต่คนเหล่านี้ มักจะเป็น คนที่ไม่ค่อยเชื่ออะไรง่ายๆ

การเกิดความรู้ไม่ว่า ระดับใดก็ตาม ย่อมมีความสัมพันธ์ กับ ความรู้สึกลึกซึ้ง ซึ่งเชื่อมโยงกับ การเปิดรับข่าวสาร ของบุคคล นั้นเอง รวมไปถึงประสบการณ์และลักษณะทาง ประชากร (การศึกษา เพศ อายุ ฯลฯ) ของแต่ละคน ที่เป็นผู้รับข่าวสาร ถ้าประกอบกับการที่บุคคลมีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น มีการศึกษา มีการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับกฎจราจร ก็มีโอกา สที่จะมีความรู้ในเรื่องนี้ และสามารถเชื่อมโยงความรู้นั้นเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ สามารถระลึกได้ รวบรวมสาระสำคัญ เกี่ยวกับ กฎจราจร รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมทั้งประเมินผลได้

ต่อไป และเมื่อประชาชน เกิดความรู้เกี่ยวกับ กฎจราจร ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม สิ่งที่เกิดตามมา ก็คือ ทศนคติ ความคิดเห็นในลักษณะต่างๆ (दारवाररुन सुरीसुकुई, 2542 : 41)

แนวคิดเกี่ยวกับทศนคติ

นักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ทศนคติ” มากมายหลายประการ ซึ่งมีทั้งความหมายด้านการรับรู้ และความหมายด้านพฤติกรรม ซึ่งเป็นเรื่องของศาสตร์ทางจิตวิทยา ดังจะเสนอต่อไปนี้

ความหมายของคำว่า “ทศนคติ” หรือในภาษาอังกฤษ “Attitude” Webster (1960) มาจากภาษาละตินว่า “Aptus” แปลว่า โน้มเอียงและเหมาะสมนำมาใช้ในความหมายของคำว่า “Attitude” ว่าท่าที่แสดงออกของคนเราซึ่งบ่งบอกถึงสภาพจิตใจ

Norman L. Mun ให้ความหมายว่า เป็นความรู้สึกและความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใด ๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมตามแนวคิดนั้น

Cyrun Mayshakk and E. Richardson ให้ความหมายว่า เป็นความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับภาวะจิตใจของบุคคลที่มีต่อวัตถุ เป็นภาพของพฤติกรรมหรือส่วนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมทางบวกหรือทางลบต่อสถานการณ์ บุคคล หรือวัตถุ ทศนคติเป็นแรงที่อยู่ภายใน วัดได้จากปฏิกิริยาต่อตัวกระตุ้น ทศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากจิตใจ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และจะแสดงออกทางกายภาพ

ธงชัย สันติวงษ์ (2517 : 157-163) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง ระเบียบของแนวคิด ความเชื่อ อุดมคติ และสิ่งจูงใจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล มีลักษณะที่รวมตัวขึ้นหลังจากได้มีการประเมินเป็นแนวโน้มไปในทางใดทางหนึ่งเสมอ ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาในการเรียนรู้จากการได้เกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ หรือสิ่งที่อ้างอิงถึงได้ เช่น บุคคล กลุ่มบุคคล สถาบัน สิ่งของ ค่านิยม เรื่องราวทางสังคม หรือแม้แต่นึกคิดต่าง ๆ เมื่อทศนคติได้ก่อตัวขึ้นแล้วไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในทันที

องค์ประกอบของทัศนคติ

Scherhorn, Hunt and Osborn (1988: 80-81 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ 2537: 13) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่สำคัญของทัศนคติไว้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับปัญญา (Cognitive Component) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับปัญญา คือ ความเชื่อ และค่านิยมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความเชื่อและค่านิยมดังกล่าวนี้จะมีขึ้นก่อนการเกิดทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกจะเป็นความรู้สึกเฉพาะของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความเชื่อและค่านิยมที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้นๆ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้ก็คือ ทัศนคติที่แท้จริงของบุคคล

3. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral Component) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรม คือ เจตนารมณ์ของบุคคลที่จะแสดง พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาตามความรู้สึกของบุคคลนั้นๆ เจตนารมณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลเนื่องมาจาก ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งดังกล่าวนั่นเอง

จะเห็นได้ว่าถ้าบุคคลไม่มีความเข้าใจ หรือมีแนวความคิดซึ่งเรียกว่า “Concept” เกี่ยวกับสิ่งใดก็จะไม่สามารถมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นได้ การที่บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่างก็เนื่องมาจากบุคคลมีความเข้าใจหรือมีแนวความคิดซึ่งเรียกว่า “Concept” ต่างกัน

ดังนั้น ส่วนประกอบทางด้านความคิดหรือความรู้ ความเข้าใจ จึงนับได้ว่าเป็นส่วนประกอบขั้นพื้นฐานของทัศนคติ และส่วนประกอบนี้จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลอาจออกมาในรูปแบบแตกต่างกันทั้งในทางบวกและทางลบซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการเรียนรู้ของความรู้สึกที่เกิดขึ้น ที่มีต่อวัตถุหรือปรากฏการณ์นั้น ๆ เป็นสำคัญ

ประเภทของทัศนคติ

บุคคลสามารถแสดงทัศนคติออกได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ทักษะคติเชิงบวก เป็นทักษะคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึกหรืออารมณ์จากสภาพจิตใจได้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กรและอื่น ๆ

2. ทักษะคติเชิงลบ คือ ทักษะคติที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงาน องค์กร สถาบันและการดำเนินกิจการขององค์กร และอื่น ๆ

3. ทักษะคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง

ทักษะคติทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลอาจจะมีเพียงประเภทเดียวหรือหลายประเภทรวมกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในเรื่องความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด หรือค่านิยมอื่น ๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของการกระทำ หรือสถานการณ์ เป็นต้น ยิ่งถ้าทักษะคติของบุคคลแต่ละคนถูกกระตุ้นให้แสดงออกมา ในรูปของความเห็นร่วมกันก็จะเปลี่ยนเป็น “สาธารณมติ” ไป

การเกิดทักษะคติ

Rensis Likert (อ้างในประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526 :91-93) ได้ศึกษาข้อมูลเหตุของการเกิดทักษะคติของคน ซึ่งนับว่าเป็นผลการศึกษาที่เน้นถึงการเกิดทักษะคติตามหลักวิชาด้านการสื่อสาร โดยเฉพาะ โดยได้สรุปข้อศึกษาไว้ว่า ทักษะคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learning) จากแหล่งทักษะคติต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมาย และแหล่งที่ทำให้คนเกิดทักษะคติที่สำคัญ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เขาเกิดทักษะคติต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เขาเกิดทักษะคติต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน

2. การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น (Communication from others) การได้รับการติดต่อจากบุคคลอื่น จะทำให้เกิดทักษะคติจากการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จากผู้อื่นได้ เช่น เด็กที่เคยได้รับการ

สั่งสอนจากผู้ใหญ่ว่าทำอย่างนี้ดีอย่างนั้นไม่ดี ก็จะทำให้เด็กมีทัศนคติต่อการกระทำต่าง ๆ ตามที่ได้รับทราบมา

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) การเลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิดทัศนคติขึ้นได้ เช่น เด็กมีความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ เมื่อเห็นว่าพ่อแม่แสดงออกว่าไม่ชอบสิ่งใดก็ตาม เด็กจะเลียนแบบ คือไม่ชอบสิ่งนั้นไปด้วย

4. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) ทัศนคติของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสถาบันเหล่านี้จะเป็นแหล่งที่มาและสนับสนุนให้คนเกิดทัศนคติบางอย่างขึ้นได้

ลักษณะของทัศนคติ

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละคน มิใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทัศนคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก
3. ทัศนคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีต่อความถาวรพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละบุคคลต่างก็ได้รับประสบการณ์ และผ่านการเรียนรู้มามาก อย่างไรก็ตาม ทัศนคติก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude Change)

Zimbardo and others (1977 : 39-43) กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคลสามารถถูกกระทำให้เปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี อาจจะโดยวิธีที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งข่าวสารนี้ อาจจะมาจากบุคคลอื่น หรือมาจากอุปกรณ์สื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของทัศนคติด้านความรู้หรือการรับรู้ (Cognitive Component) เป็นที่เชื่อกันว่า ถ้าส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบอื่นก็จะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน เช่น ถ้า

ส่วนประกอบของทัศนคติด้านความรู้เปลี่ยนแปลง ก็จะมีแนวโน้มทำให้ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ (Affective Component) และส่วนประกอบด้านการปฏิบัติ (Behavior Component) เปลี่ยนแปลงด้วย

McGuire (1969) ได้อธิบายขั้นตอนของขบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 5 ขั้นตอน คือ

1. การใส่ใจ (Attention)
2. ความเข้าใจ (Comprehension)
3. การยอมรับ (Yielding)
4. การเก็บเอาไว้ (Retention)
5. การกระทำ (Action)

McGuire (1968) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ถ้าขบวนการสื่อความหมายหรือการติดต่อข่าวสารทำให้ผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติแล้ว จะเกิดขบวนการ คือการใส่ใจ ความเข้าใจ การยอมรับ การเก็บเอาไว้ และการกระทำในตัวผู้รับ การที่ขั้นตอนเหล่านี้จะเกิดในตัวบุคคลหรือไม่นั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการ เช่น ความสามารถทางสติปัญญา ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา และอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้อาจจะมีส่วนทำให้ทางขั้นตอนไม่เกิดขึ้นได้

ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์นั้น มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงอยู่ 3 ระดับ คือ (จุมพล รอดคำดี, 2532)

1. การเปลี่ยนแปลงความคิด สิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้จะมาจากข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอาจมาจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล
2. การเปลี่ยนแปลงความรู้สึก การเปลี่ยนแปลงในระดับนี้จะมาจากประสบการณ์หรือความประทับใจ หรือสิ่งทำให้เกิดความสะเทือนใจ
3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินชีวิตในสังคม

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มีส่วนเกี่ยวข้องกันโดยตรง ถ้าความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมถูกกระทบในระดับใดก็ตาม จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทั้งสิ้น นอกจากนี้องค์ประกอบต่าง ๆ ในกระบวนการสื่อสาร อาทิเช่น คุณสมบัติของผู้ส่งสาร ลักษณะของข่าวสาร คุณสมบัติของช่องทางการสื่อสาร และคุณสมบัติของผู้รับสาร ล้วนมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้บุคคลต้องเผชิญกับปัญหา เหตุการณ์ต่าง ๆ มากมาย บางคนเปลี่ยนแปลงทางสังคม แต่บางคนเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ยาก เพราะทัศนคติของบุคคล เมื่อเกิดขึ้นแล้ว แม้จะคงทนพอสมควร แต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยการรับข่าวสารที่ทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งใหม่ แต่จะต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลนั้น ๆ

Herbert C. Kelman (1067 : 469-471) ได้เสนอขบวนการที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล คือ

1. การยินยอม (Compliance) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับอิทธิพลของผู้อื่น เพราะต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนในทางที่ตนต้องการ
2. การลอกเลียนแบบ (Identification) จะเกิดขึ้นจากการที่บุคคลยอมรับอิทธิพลของบุคคลอื่น เพราะต้องการสร้างพฤติกรรมของตนให้เหมือนกับบุคคลในสังคม
3. การที่บุคคลยอมรับพฤติกรรมในสังคมที่เหมาะสมกับค่านิยมที่มีอยู่ในตัวเราแล้ว (Internalization)

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

นิยะดา ชุนหวงค์ และนินนาท โอฟ้ารวรุฒิ (2520) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง อากัปกริยาของคนเราที่แสดงออกบ่งถึงความชอบและไม่ชอบกิจกรรมบางอย่าง ซึ่งสามารถสังเกตได้

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533 : 123) กล่าวว่า พฤติกรรม คือ การกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ของคนเรา ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคล โดยมีพื้นฐานที่มาจากความรู้และทัศนคติของบุคคล การที่บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน ก็เนื่องมาจากการมีความรู้ และทัศนคติที่แตกต่างกัน เกิดขึ้นได้ก็เพราะความแตกต่างอันเนื่องมาจากการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลความสารที่ตนเองได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สิ่งสมที่แตกต่างกัน อันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล

ปกิจ พรหมยาน (2531 : 29) ได้กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการตอบสนองของมนุษย์ต่อสถานการณ์ใด หรือสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ โดยการกระทำนั้นเป็นไปโดยมีจุดมุ่งหมาย และเป็นไปอย่างใคร่ครวญแล้ว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้สีกตัวและไม่ว่าสิ่งมีชีวิต และบุคคลอื่นสามารถสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม

เพ็ญจันทร์ สุทธิพิเชษฐกุล (2534 : 32) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งบุคคลแสดงออกโดยผู้อื่นอาจเห็นได้ เช่น การยิ้ม การเดิน หรือผู้อื่นอาจเห็นได้ยากต้องใช้เครื่องมือช่วย เช่น การเต้นของหัวใจ พฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออกนั้น มีผลมาจากการเลือกปฏิกิริยาตอบสนองที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดตามสถานการณ์นั้น ๆ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่ผ่านกระบวนการรวบรวมข้อมูล ประมวลข้อมูลที่ได้มาผ่านกระบวนการตัดสินใจ เพื่อทำการเลือกสรรการกระทำที่คิดว่าถูกต้องและสมควรตามความคิดผ่านกระบวนการตัดสินใจที่สลับซับซ้อนต่างกัน

องค์ประกอบของพฤติกรรม

Cronbach (อ้างถึงใน ปกิจ พรหมยาน, 2531 : 29-30) ได้อธิบายพฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นเพราะองค์ประกอบ 7 ประการ ต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรม คนเราต้องทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการที่เกิดขึ้น กิจกรรมบางอย่างก็ให้ความพอใจหรือสนองความต้องการได้ทันที แต่ความต้องการหรือวัตถุประสงค์บางอย่างก็ต้องใช้เวลานานจึงจะสามารถ

บรรลุนิยามความต้องการ คนเราจะมีความต้องการหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน และมักจะต้องเลือกสนองความต้องการที่รีบด่วนก่อน และสนองความต้องการที่ห่างออกไปในภายหลัง

2. ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ระดับวุฒิภาวะ หรือความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ คนเราไม่สามารถสนองตอบความต้องการได้หมดทุกอย่าง ความต้องการบางอย่างอยู่เหนือความสามารถของเขา

3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

4. การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่คนเราจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งลงไป เขาจะต้องพิจารณาสถานการณ์เสียก่อนแล้วตัดสินใจเลือกวิธีการที่คาดว่าจะให้ความพอใจมากที่สุด

5. การตอบสนอง (Response) เป็นการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการโดยวิธีการที่ได้เลือกแล้วในขั้นการแปลความหมาย

6. ผลที่ได้รับ หรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลจากการกระทำนั้น ผลที่ได้รับอาจตรงตามที่คาดคิดไว้ (Confirm) หรืออาจตรงกันข้ามกับความคาดหมาย (Contradict) ก็ได้

7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thrashing) หากคนเราไม่สามารถสนองตอบความต้องการได้ ก็กล่าวได้ว่าเขาประสบกับความผิดหวัง ในกรณีเช่นนี้เขาอาจจะย้อนกลับไปแปลความหมายเสียใหม่ และเลือกวิธีการตอบสนองใหม่ก็ได้

นักศึกษาด้านมานุษยวิทยาหลายได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับพลังที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ ดังนี้ (ประจวบ อินอ๊อด อ่างโน เพ็ญจันทร์ สุทธิพิเชษฐกุล, 2534)

1. มนุษย์แต่ละคนมีแรงขับ และพลังที่จะต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อความอยู่รอดและความมั่นคงในชีวิต อันเป็นความจำเป็นพื้นฐานของสัตว์ทั้งหลาย เช่น ความอยู่รอดในชีวิตประจำวัน
2. มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่หล่อหลอมรอบตัว จึงมักจะต้องประพฤติปฏิบัติไปตามครรลองของสังคมแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องประสานกับเป้าหมายส่วนตัว
3. พลังทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์มากที่สุด ได้แก่ ครอบครัวของบุคคลผู้นั้นเอง เพื่อนบ้าน กลุ่มเพื่อนฝูง ตลอดจนกลุ่มอ้างอิงหรือผู้นำทางความคิดในชุมชน
4. ความจำเป็นเบื้องต้นของชีวิตมนุษย์ และประสบการณ์ได้หล่อหลอมให้เกิดเป็นรูปแบบของมนุษย์แต่ละคนเรียกว่า บุคลิกภาพ
5. แม้ว่ามนุษย์แต่ละคนจะมีบุคลิกภาพของตนเองก็ตาม เมื่อมนุษย์รวมกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน มีผลประโยชน์ร่วมกันภายในสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน ก็ย่อมเกิดเป็นบุคลิกภาพของกลุ่มขึ้นได้ ซึ่งจะมีผลต่อการแสดงออกของกลุ่มด้วย เช่น จะพบว่าคนบางกลุ่มมีลักษณะก้าวร้าว รุกราน บางกลุ่มมีลักษณะหัวโบราณ ฯลฯ เป็นต้น
6. มนุษย์มีสัญชาตญาณในการสื่อความหมาย ที่เขามีต่อโลกรอบตัวเขาออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเราจะสามารถสืบสาวไปถึงพลังภายในที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ เช่น จากคำพูด วัตถุประสงค์ การกระทำ ตลอดจนสิ่งที่สื่อถึงการกระทำทั้งในจิตสำนึก และภายใต้จิตสำนึก เช่น เราจะนึกถึงภาพของผู้ที่นิยมฟังเพลงสากลว่า เป็นบุคคลเช่นไร ซึ่งแตกต่างกับบุคคลที่นิยมฟังเพลงไทยเดิม

การศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนเรานั้น นักจิตวิทยาได้เห็นพ้องต้องกันว่า จิตลักษณะที่ทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำที่สุด คือ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมนั้น

แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ กับพฤติกรรม

ทัศนคติ (Attitude) เป็นดัชนีว่าบุคคลนั้นคิด และรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุ หรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึง

พฤติกรรมในอนาคตได้ ทักษะคิดจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าและเป็นมิตรของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบต่อประเด็นหนึ่ง ๆ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533 : 122)

Katz and Stotland ได้แยกส่วนประกอบของทักษะคิดไว้ 3 ส่วนด้วยกัน คือ

1. ส่วนประกอบทางด้านความคิด หรือความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) ได้แก่ความคิดซึ่งเป็นส่วนประกอบของมนุษย์ในการคิด ซึ่งความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกันออกไป

2. ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Affective Component) ซึ่งเป็นตัวเร้าความคิดอีกทอดหนึ่ง ถ้าหากบุคคลมีภาวะความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี ก็จะแสดงออกขณะคิดถึงสิ่งนั้นออกมาในลักษณะที่แตกต่างกัน

3. ส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavior Component) ซึ่งมีแนวโน้มไปทางการกระทำ หรือพฤติกรรมในลักษณะที่ว่า เมื่อมีสิ่งเร้าก็จะเกิดปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น เช่น เมื่อบุคคลมีความรู้สึกในด้านบวก พฤติกรรมที่แสดงออกก็จะเป็นไปในทางที่ดี (ปาริฉัตร มั่นคง, 2534 : 22)

จะเห็นได้ว่า ถ้าบุคคลไม่มีความเข้าใจ หรือมีแนวคิดที่เรียกว่า Concept เกี่ยวกับสิ่งใดก็จะไม่สามารถมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นได้ และส่วนประกอบนี้จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคล อาจจออกมาในรูปแตกต่างกันทั้งในทางบวก และทางลบ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการเรียนรู้ของความรู้สึกที่เกิดขึ้น ที่มีต่อวัตถุประสงค์หรือปรากฏการณ์นั้น ๆ เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการให้ความคิดเห็นว่า สิ่งที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้น เริ่มต้นด้วยองค์ประกอบที่สำคัญหนึ่ง คือ แหล่ง (Source) ของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ อาจจะเป็นบุคคลเดียว กลุ่มบุคคล หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือสิ่งทีก่อให้เกิดทัศนคติโดยตรง โดยทั่วไปแหล่งข่าวสารต่าง ๆ จะมีลักษณะแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถ ความเป็นที่สามารถดึงดูดความสนใจ ความคุ้นเคย ความเป็นมิตร จากการศึกษาพบว่า แหล่งข่าวสารที่มีความสามารถ มีความคุ้นเคย สามารถดึงดูดความสนใจ และมีอำนาจ จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติมากกว่าแหล่งข่าวสารที่ไม่มีคุณสมบัติเหล่านี้ นอกจากนี้องค์ประกอบอื่น ๆ

เช่น เนื้อหาของข่าวสาร (ความพิจารณาถึงภาษา ความยากง่าย ค่าที่ใช้ ฯลฯ) และตัวผู้รับ (เช่น ทักษะในการสื่อความหมาย ทักษะคิด ความรู้ระบบสังคม เป็นต้น) ก็เป็นองค์ประกอบในการ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (สุภาพงษ์ วรรวยทรง, 2535 : 18)

พฤติกรรม (Practice) เป็นการแสดงออกของบุคคลโดยมีพื้นฐานมาจากความรู้และ ทัศนคติแตกต่างกันไป ความแตกต่างของความรู้ และทัศนคติเกิดขึ้นเพราะความแตกต่างในการ เปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลความสารที่ตนได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สังคมที่ แตกต่างกันอันมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยทั่วไป การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวพฤติกรรมนั้น สามารถเกิดขึ้นได้ทุกระดับ ตั้งแต่ปัจเจกชน ไปจนถึงระดับสังคม การโน้มน้าวพฤติกรรมในทุก ระดับของการสื่อสาร อาจผ่านสื่อโดยอาศัยวิธีการ ดังนี้ (สุภาพงษ์ ไชยชนะเสถียร, 2533 : 123-124)

1. การปลุกเร้าอารมณ์ (Emotion Arousal) เพื่อให้เกิดความตื่นตัวสนใจในการติดตาม ไม่ว่าจะด้วยภาพหรือเสียง
2. การเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ด้วยการแสดงความอ่อนโยน เสียสละ และความกรุณา ปราณี ก็อาจจะโน้มน้าวใจให้ผู้คนยอมรับได้
3. การสร้างแบบอย่างขึ้นในใจ (Internalized Norms) เป็นการสร้างมาตรฐานอย่างหนึ่ง ขึ้นเพื่อให้มาตรฐานนั้นปลูกศรัทธา และเป็นตัวอย่างแก่ผู้รับสารที่จะต้องปฏิบัติตาม
4. การให้รางวัล (Reward) เช่น การลดราคา แลก แจก แถม ในการโฆษณา เพื่อเป็น แรงจูงใจให้เลือกซื้อสินค้าที่ห้อนั้น ๆ

และผลของโน้มน้าวด้วยวิธีการข้างต้น ก่อให้เกิดพฤติกรรมพื้นฐาน 2 แบบ คือ

- กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ หรือมีพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง (Activation)
- หยุดยั้งพฤติกรรมเก่า (Deactivation)

ทั้งการกระตุ้น และการหยุดยั้งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมอื่น ๆ ตามมา ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ของคนเราส่วนใหญ่ ตามปกติมักเกิดจาก

ทัศนคติของบุคคลผู้นั้น ทัศนคติจึงเป็นเสมือนทางเลือกของพฤติกรรม คือ เป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล พฤติกรรมส่วนใหญ่ของคนถูกควบคุมด้วยทัศนคติของเขา ถ้าเราต้องการพยากรณ์ และควบคุมพฤติกรรมของคน เราต้องศึกษาเรื่อง “ทัศนคติ” อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง

แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น : จิตวิทยาวัยรุ่น และวัฒนธรรมวัยรุ่น

จิตวิทยาวัยรุ่น (Adolescence Psychology)

กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ กลุ่มวัยรุ่น จึงใช้แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่นมาเป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์ร่วมด้วย

ความหมายของจิตวิทยาวัยรุ่น

Dorothy Rogers (อ้างถึงในปราณี รามสูต, 2528 : 15) ได้ให้ความหมายของจิตวิทยาวัยรุ่นว่าเป็นการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของบุคคลในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ มากเป็นพิเศษ

ส่วนความหมายของคำว่าวัยรุ่น (Adolescence) แปลว่า การเจริญเติบโต ดังนั้นภาวะของวัยรุ่น ได้แก่ การเจริญเติบโตทั้งในด้านชีวะ สรีระ และจิตวิทยา (ฉวีวรรณ สุขพันธ์ โภธาภิรม, 2527 : 15) โดยเด็กวัยรุ่นจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ (ชัยนาถ นาคนูปผา, 2515 : 1-2)

1. เป็นวัยแห่งการเสริมสร้าง (Period of Reconstruction) คือ ความเจริญเติบโตทางร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่น ความสูง น้ำหนัก เป็นต้น
2. เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง (Period of Transformation) คือ มีการเปลี่ยนแปลงในชีวิตทั้งทางร่างกาย ความสนใจ และความคิดเห็นต่าง ๆ
3. เป็นวัยที่มีความคิดอยากเป็นอิสระ (Period of Independence) คือ มีความคิดที่จะพึ่งตนเองและคิดต่อต้านผู้ใหญ่ อยากลองดี ชอบความก้าวร้าว

4. เป็นวัยที่ต้องเผชิญปัญหา อาจเรียกว่าเป็นวัยวิกฤต ปัญหายุ่งยากส่วนใหญ่เกี่ยวกับการปรับตัว เกิดความขัดแย้งอยู่ในใจ และการตัดสินใจเป็นไปอย่างรวดเร็ว วู่วาม และการแสดงออกด้านอารมณ์รุนแรง

นอกจากวัยรุ่นจะเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจแล้วยังเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมและวัฒนธรรมด้วย (สุชา จันทน์เอม, 2529 : 2)

Hurlock (1949 : 3) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นเพิ่มเติมว่า วัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัวทางสังคม เป็นวัยแห่งปัญหา เป็นวัยที่มีความเคร่งเครียดทางอารมณ์ ตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง ทศนคติในการมองโลกและทางสังคมของวัยรุ่น อาจมีความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่อาจจะไม่เข้าใจความรู้สึกของวัยรุ่น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

นอกจากนี้ราศี ธรรมนิยม (2524 : 194) ได้อธิบายความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นเวลาของการเจริญเติบโตทางกาย เป็นช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เป็นช่วงเวลาที่ได้ค้นหาเอกลักษณ์ของตนเป็นช่วงเวลาแห่งสติปัญญา พัฒนาการและประสบการณ์ทางวิชาการต่าง ๆ และเป็นช่วงเวลาของพัฒนาการประเมินค่านิยมต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นนี้เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่

การแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่น

สุชา จันทน์เอม (2529, 3-4) ได้แบ่งช่วงอายุของวัยรุ่นเป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

1. วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) อายุ 13 – 15 ปี ช่วงนี้ร่างกายจะมีการเจริญเติบโต ทางเพศ อย่างสมบูรณ์ทั้งเพศชายและหญิง
2. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) อายุ 16 – 18 ปี ในระยะนี้การพัฒนาในด้านร่างกาย จิตใจและความรู้สึกนึกคิด มีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป

3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) อายุ 19 – 21 ปี ในระยะนี้การพัฒนาการของวัยรุ่นเริ่มสู่วุฒิภาวะอย่างสมบูรณ์แบบ จึงมักมีพัฒนาการด้านจิตใจมากกว่าร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดและปรัชญาชีวิต

ดังนั้น ช่วงระยะการเป็นวัยรุ่นเป็นการเปลี่ยนแปลงจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ หรือมีวุฒิภาวะ (Maturity) ด้วยพัฒนาการและการเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ ดังนี้

พัฒนาการของวัยรุ่นสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้ คือ (สุชา จันทน์เอม อ่างใน อลงกรณ์ ปริญญาพิงศ์, 2540 : 36-37)

1. พัฒนาการทางร่างกาย หรือมีการเปลี่ยนแปลงทางขนาด ในน้ำหนัก ส่วนสูง และการทำงานของฮอร์โมน

2. พัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ มีการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์อย่างรวดเร็วและรุนแรง จนเรียกว่า “พายุบุแคม” คือมีความรู้สึกรุนแรง เปิดเผยตรงไปตรงมา มีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องการเป็นอิสระ ไม่ชอบกฎเกณฑ์และการบังคับ เริ่มมีความรู้สึกทางเพศ สนใจเพศตรงข้าม และการคบหาสมาคมกับคนอื่น ๆ

3. พัฒนาการทางสติปัญญา รู้จักการคิดเป็นระบบ (Formal operation) คิดเป็นเหตุเป็นผล คิดเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific thinking) คิดวิเคราะห์ (Analyzation) วิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) คิดอย่างมีระเบียบแบบแผน (Systematic thinking) และมีจินตนาการสูง

4. พัฒนาการทางสังคม เริ่มคบหาเพื่อนฝูง และได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเป็นอย่างมาก บางคนอาจชอบเรียกร้องความสนใจด้วยการมีพฤติกรรม การแต่งกาย กิริยา วาจา ภาษาแปลก ๆ รวมทั้งมีความคิดเห็นคล้อยตามกับกลุ่มเพื่อน

ความต้องการและความสนใจของเด็กวัยรุ่น

เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่อยู่ระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ จึงมีลักษณะทั่วไป ดังนี้คือ (ประสาร ทิพย์ธารา, 2540 : 4)

1. เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ เปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ ความคิดเห็นและความสนใจ
2. เป็นวัยแห่งการเสริมสร้าง จะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะทางร่างกาย เช่น ด้านสมอง และน้ำหนัก
3. เป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระ ต้องการพึ่งตนเองและมีแนวความคิดต่อต้านผู้ใหญ่ บางครั้งถึงกับมีการโต้เถียงกันอย่างรุนแรง
4. เป็นวัยที่ต้องการแสวงหาความรู้ อยากรู้ อยากเห็น จะทดลองทำในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ตนยังไม่เคยทำ
5. ต้องการปรัชญาชีวิต และแนวทางชีวิตของตน
6. เป็นวัยที่ต้องเผชิญปัญหามาก เพราะเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่ง เป็นวัยแห่งความยุ่งยาก สับสน และการปรับตัว
7. เป็นวัยที่ต้องการความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจจากผู้ใหญ่ ไม่ชอบการลงโทษทั้งทางกายและจิตใจ

และลักษณะความต้องการเฉพาะบางประการของเด็กวัยรุ่น ที่มีผลไปสู่พฤติกรรม การแสดงออกของเด็กวัยรุ่นตามความเห็นของนักจิตวิทยาไทย มีดังนี้คือ (ปราณี รามสูต อ่างในจินตวีร์ เกษมสุข, 2538 : 38-39)

1. เด็กวัยรุ่นต้องการความรักทั้งในฐานะผู้ให้และผู้รับ
2. เด็กวัยรุ่นต้องการเสรีภาพในการคิดและการกระทำ ต้องการมีสิทธิในการปกครองตนเอง
3. เด็กวัยรุ่นต้องการความเสมอภาคทัดเทียมกับผู้อื่นในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะป็นสถานภาพ

ทางเศรษฐกิจ สังคม รูปร่างหน้าตา เสื้อผ้าเครื่องใช้ ฯลฯ

4. เด็กวัยรุ่นต้องการมีประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ อยากรู้ อยากรู้อเห็น อยากรลอง

5. เด็กวัยรุ่นต้องการทำให้ตนเองเป็นที่ประทับใจแก่ผู้อื่น จึงชอบส่องกระจกเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองและสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ก็เป็นเสมือนกระจกส่อง ทำให้เด็กพยายามที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตนเองตามตัวอย่างที่ได้เห็น สื่อมวลชนจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความต้องการของเด็กวัยรุ่น

ความสนใจของเด็กวัยรุ่น

ความสนใจ (Interest) หมายถึง แนวโน้มทางด้านจิตใจหรือความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลทำให้บุคคลนั้นเอาใจใส่ และรู้สึกพึงพอใจในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งนั้น Hilgard R.Ernest (อ้างในจินตวีร์ เกษมสุข, 2539 : 40)

จินตวีร์ เกษมสุข ได้อธิบายว่า ถึงแม้เด็กวัยรุ่นจะมีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันเนื่องมาจากลักษณะบุคลิกภาพ การศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความสามารถ ความถนัด ฯลฯ แต่จะมีลักษณะร่วมกันของความสนใจ นั่นคือ ความสนใจของเด็กวัยรุ่นจะขยายขอบเขตออกไปสู่สังคมนอกบ้าน และในขณะเดียวกันก็มีความสนใจที่แคบเข้ามาในเฉพาะเรื่อง ซึ่งในแนวคิดของ Crow and Corw (1956 : 204) ได้สรุปความสนใจของวัยรุ่นไว้ดังนี้

1. ความสนใจเกี่ยวกับตนเอง เช่น รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย และการวางตัว ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงตัวเองให้เป็นที่สนใจ และดึงดูดใจของผู้อื่นและเพื่อนต่างเพศ
2. ความสนใจเกี่ยวกับสังคม ในระยะแรกจะมีความสนใจในเพื่อนต่างเพศเดียวกัน ให้ความสำคัญและเวลากับเพื่อนมาก ต่อมาจะเริ่มสนใจในเพศตรงข้าม สนใจที่เข้าร่วมกลุ่มหรือมีส่วนร่วมในสังคม รวมถึงสนใจในบทบาททางสังคมของบุคคล
3. ความสนใจในการเลือกอาชีพและวิถีชีวิต เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นผู้ใหญ่

วัฒนธรรมวัยรุ่น

ช่วงวัยรุ่นยุคปัจจุบันกินเวลาค่อนข้างนาน เพราะวิวัฒนาการของระบบเศรษฐกิจสังคม การศึกษา และวัฒนธรรม ทำให้การเรียนรู้เพื่อละทิ้งพฤติกรรมวัยเด็ก และการเตรียมตัวเพื่อรับผิดชอบอย่างผู้ใหญ่แท้จริง กินเวลานานขึ้น

ดร. ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ ได้อธิบายไว้ใน หนังสือวัยรุ่นและการปรับปรุงบุคลิกภาพ (2519) ว่าเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันออกไปคบหาสมาคมกันนอกบ้านเป็นจำนวนมาก และมักเอาอย่างกันในหลายเรื่อง เช่น รสนิยมทางดนตรี การแต่งตัว ภาษาพูด และแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ สิ่งที่เกิดกระทำร่วมกันเหล่านี้ทำให้เด็กวัยรุ่นมีลักษณะแตกต่างกับวัยอื่นอย่างเห็นได้ชัด

วัฒนธรรมวัยรุ่นในสมัยปัจจุบัน (BrandAge, สิงหาคม 2543 : 87-90) แสดงออกด้วยการนิยมในดนตรีและการเดินร่าอันร้อนแรง รสนิยมเช่นนี้ขัดกับความรู้สึกของสังคมอยู่ไม่น้อย การแต่งตัวและการไว้ผมตามสมัยนิยมก็เป็นสิ่งซึ่งผู้ใหญ่ในสังคมไม่เห็นด้วย ภาษาที่เด็กใช้ก็เป็นภาษาใหม่ ๆ แปลก ๆ บางกลุ่มก็ใช้ภาษาซึ่งรุนแรง และมีการโจมตีสังคมอยู่ด้วย ส่วนพฤติกรรมโดยทั่วไป ก็ได้แก่การแสวงหาความสนุกอย่างไม่มีขอบเขต การส่งเสียงดัง ขาดความสำรวมในกิจกรรมารยาท สรูปแล้วลักษณะของวัฒนธรรมวัยรุ่นไม่เป็นไปตามวัฒนธรรมใหญ่ของสังคม บางอย่างก็ขัดแย้งกับวัฒนธรรมใหญ่เป็นอันมาก ผู้ใหญ่ในสังคมหลายท่านจึงไม่เห็นด้วยกับวัฒนธรรมวัยรุ่น

อิทธิพลของวัฒนธรรมวัยรุ่นกับอิทธิพลของครอบครัว บิดามารดาที่ไม่ได้พิจารณาปัญหาอย่างลึกซึ้ง อาจเข้าใจว่าวัฒนธรรมวัยรุ่นมีอิทธิพลเหนือบุตรของตนอย่างมากและอาจทำลายอิทธิพลของครอบครัวให้หมดสิ้นลงได้ ตัวอย่างเช่น เด็กผู้ชายต้องการไว้ผมยาวตามวัฒนธรรมของเขา ไม่ว่าจะโรงเรียนหรือผู้ปกครองจะห้ามปรามอย่างไร เด็กวัยรุ่นก็ยังไม่เชื่อฟัง ถ้ามีโอกาสไว้ผมยาวเมื่อไรเป็นไว้เมื่อนั้น ถ้าวัยรุ่นไม่ทำเช่นนั้นเขาจะมีความลำบากในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมวัยรุ่นด้วยกัน เขาจึงเชื่อฟังหมู่พวกของเขามากกว่าครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องนี้

วัยรุ่นเป็นวัยที่เด็กคบค้าสมาคมระหว่างเพื่อนรุ่นเดียวกันมากที่สุด เป็นวัยที่เด็กออกจากบ้านมากกว่าปกติ และเป็นวัยที่เด็กกำลังต้องการการเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับตนเอง เด็กจะไม่เรียนเฉพาะที่โรงเรียน หรือที่บ้านเท่านั้น แต่เด็กจะเรียนรู้จากสื่อมวลชน จากกิจกรรม

ต่างๆที่สังคมจัดขึ้น และที่สำคัญที่สุดคือ วัยรุ่นจะเรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างจากพวกเดียวกัน เด็กในวัยนี้จะรวมกลุ่มกันอย่างอย่างหลวมๆด้วยการประพฤติปฏิบัติอย่างเดียวกัน หรือยึดถือวัฒนธรรมชนิดเดียวกัน ซึ่งจะทำให้มองเห็นลักษณะของคนในวัยนี้แตกต่างกับคนวัยอื่นอย่างเห็นได้ชัด ในแง่ของการสร้างวัฒนธรรมนั้น วัยรุ่นจึงไม่มีองค์การ ไม่มีระบบ เป็นแต่เพียงการเอาอย่างกันต่อไปเท่านั้น ใครคิดอะไรขึ้นใหม่ ถ้าเป็นที่ถูกใจ เด็กก็จะยอมรับมาปฏิบัติ เพื่อนรุ่นเดียวกันเห็นเข้าก็เอาอย่างกันเป็นทอดๆ จนแพร่หลายไปยังทุกส่วนทุกตอนของประเทศ และบางอย่างก็แพร่หลายไปทั่วโลก สื่อมวลชนที่มีประสิทธิภาพสูงก็มีส่วนช่วยให้วัฒนธรรมของวัยรุ่นเผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง และรวดเร็วมากขึ้น ต่อมาเมื่อวัยรุ่นเริ่มคบหาสมาคมกันมากขึ้น เริ่มออกไปคบหาสมาคมกับเพื่อนรุ่นเดียวกันเป็นจำนวนมาก จึงเกิดการรวมเป็นฝูงชนวัยรุ่นขึ้น ทำให้วัยรุ่นได้รับความอบอุ่นทางอารมณ์ และสนองความต้องการทางสังคมของเด็กในวัยนี้เป็นอย่างดี วัยรุ่นจึงชอบรวมกลุ่มแบบไม่เป็นทางการเช่นนี้อยู่มาก ฝูงชนดังกล่าวนี้มักไม่ได้จัดเป็นองค์การถาวร แต่ก็มีกรรวมกลุ่มวัยรุ่นบางพวกที่รวมตัวกันอย่างเป็นพิธี และมีระบบงานที่รัดกุมมีระเบียบ มีการรับสมาชิกเป็นทางการ มีโครงการและมีกิจกรรมซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งองค์การหรือสมาคมหลายอย่างของวัยรุ่นมักจะได้รับ การสนับสนุนจากสถาบันทางสังคม หรือหน่วยงานราชการบางแห่งด้วย นอกเหนือไปจากฝูงชนวัยรุ่น และองค์การหรือสมาคมวัยรุ่นแล้ว เด็กก็จะจัดกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการขึ้นอีกประเภทหนึ่ง คือ กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มเล็กๆที่ไม่มีระบบงาน ไม่ระเบียบพิธี แต่เป็นการรวมกลุ่มของคนที่มีสนิทสนมกัน หรือมีรสนิยมตรงกัน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันบางอย่าง กลุ่มเพื่อนอาจเกิดจากการอยู่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้ไปมาหาสู่กันได้โดยสะดวก หรือเกิดจากความสนใจที่เหมือนกัน จึงปรึกษาหารือกัน และทำกิจกรรมบางอย่างด้วยกัน หรือเกิดจากบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกัน จึงรวมกลุ่มกันได้อย่างรวดเร็วและราบรื่น

จึงเห็นได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเรียนรู้มากที่สุด จะมีการเรียนรู้ค่านิยม วัฒนธรรม รวมทั้งเรียนรู้สิ่งต่างๆจากในสังคม ดังนั้นบุคคล องค์การสังคม และสถาบันสังคมหลายอย่างจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของวัยรุ่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์, 2519 : 95-98)

1. ครอบครัว ถือเป็นสถาบันสังคมอันแรก และอันที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยมให้แก่วัยรุ่น ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่อบรมสั่งสอนพฤติกรรมสังคมให้แก่คนตั้งแต่เกิด ถึงแม้เด็กจะเติบโตขึ้นก็ยังอาศัยอยู่กับครอบครัว และได้รับการอบรมจากครอบครัวเป็นประจำ แม้แต่เมื่อเด็กโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่และแยกตนไปสร้างครอบครัวใหม่แล้ว ก็ยังมีความ

ผูกพันกับบิดามารดาและสมาชิกในครอบครัวเดิมอยู่ สิ่งใดที่ครอบครัวอบรมสั่งสอนไว้หรือสิ่งใดที่ครอบครัวเรียกร้องย่อมมีผลต่อการปฏิบัติของคนอยู่ไม่มากนัก

2. วัฒนธรรมของสังคม สิ่งต่างๆที่คนในสังคมปฏิบัติอยู่โดยทั่วไป ไม่ว่าจะมึระเบียบแบบแผนอย่างไร ไม่ว่าจะมึมาตรฐานแตกต่างกันอย่างไร ย่อมมีอิทธิพลต่อค่านิยมและพฤติกรรมการแสดงออกของคนในสังคมอยู่ไม่น้อย รวมทั้งการมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของคนในสังคมด้วย เช่น ในสมัยใดสังคมใดที่วัฒนธรรมการแต่งกายแบบญี่ปุ่นเข้ามามีอิทธิพล ย่อมมีผลให้คนในสังคมมีพฤติกรรมการแต่งกายที่แสดงออกมาในแนวญี่ปุ่นเช่นกัน

3. สังคมวัยรุ่นและกลุ่มเพื่อน การคบหาสมาคมกับเพื่อนในวันรุ่นเดียวกันไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเพื่อนสนิท หรือการทำกิจกรรมอื่นๆในสังคมนั้นๆ ผลที่เด็กได้รับอันหนึ่งก็คือการเรียนรู้และการยอมรับค่านิยม และพฤติกรรมต่างๆจากกิจกรรมนั้นๆ ส่วนเพื่อนหรือสังคมนั้นๆจะมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของเด็กอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคลกลุ่มเพื่อนสนิทและองค์กรเยาวชนบางอย่าง มักมีอิทธิพลมากพอที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดบางอย่างให้แก่เด็กวัยรุ่นได้

4. สื่อมวลชน เด็กวัยรุ่นในสมัยปัจจุบันได้รับความรู้ และความคิดจากสื่อมวลชนเป็นอันมาก ในบางกรณีเด็กก็ยอมรับเอาความรู้และความคิดเหล่านั้นไปยึดถือเป็นค่านิยมบางประการของตน การโฆษณาสินค้าโดยอาศัยสื่อมวลชน ก็มีส่วนทำให้เกิดค่านิยมบางอย่างแก่เด็กวัยรุ่น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุด ได้แก่ ค่านิยมหรือสมัยนิยมในการแต่งกาย การไว้ผม และการเสริมความงาม สมัยใดที่เห็นว่าการแต่งกายแบบเสื้อเส้นเดียวเป็นที่นิยม สื่อมวลชนมักนำความคิดนี้ออกไปเผยแพร่ นักธุรกิจ นักแสดงก็ช่วยกระพือค่านิยมแบบนี้ออกสู่สังคม คนในสังคมโดยเฉพาะวัยรุ่น และวัยรุ่นหนุ่มสาวจึงเปลี่ยนรสนิยมไปด้วย เพราะอาจเห็นว่าเป็นสิ่งสวยงาม ใครๆก็ใส่กันถือเป็นเรื่องธรรมดา ถึงแม้ว่าบางครั้งการแต่งกายดังกล่าวอาจไม่เหมาะกับบุคลิกของแต่ละคน หรือไม่เหมาะกับสังคมของเราก็ตาม ซึ่งบางที่สื่อมวลชนอาจไม่ได้เป็นผู้ริเริ่มขึ้นเอง แต่สื่อมวลชนก็เป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะเผยแพร่ค่านิยมให้แพร่หลายได้มาก

ในด้านความรู้และความคิด สื่อมวลชนย่อมมีบทบาทอันสำคัญในการเผยแพร่ความคิดหลายๆอย่างๆ ถ้าความคิดนั้นสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก เขาก็จะติดตามเรื่องนั้นมาก

ขึ้น เมื่อสื่อมวลชนทราบเช่นนั้นก็จะเขียนเกี่ยวกับความคิดประเทพนั้นเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความสนใจกว้างขวางขึ้นไปอีก ไม่นานค่านิยมใหม่ก็เกิดขึ้นโดยอาศัยสื่อมวลชนเป็นผู้เผยแพร่ให้

การแต่งกายถือเป็นกิจกรรมประจำวันของมนุษย์ (ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์, 2519 : 131-134) คนทุกคนต้องมีการแต่งกายมาตั้งแต่เด็กจนโตเป็นนิสัยที่ทุกคนมีอยู่ในตัว ใครเคยแต่งอย่างไรมักแต่งแบบนั้นต่อไป เมื่อจะแต่งสำหรับโอกาสพิเศษก็จะพิถีพิถันมากกว่าปกติ บางคนก็เอาใจใส่ต่อเครื่องแต่งกายมาก บางคนก็ไม่เอาใจใส่เท่าที่ควร ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับนิสัยของแต่ละคน การแต่งกายดีถูกต้องกับบทบาทของผู้แต่ง เหมาะสมกับกาลเทศะ ย่อมส่งเสริมบุคลิกภาพของแต่ละคน ดังนั้นวัยรุ่นที่เป็นวัยแห่งกาเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย และทางความรู้สึกนึกคิดเป็นวัยที่เริ่มเอาใจใส่ต่อความสวยงามทางร่างกาย จึงเริ่มให้ความสนใจในเรื่องของการแต่งกายมากขึ้น

การแต่งกายของแต่ละคนย่อมเป็นไปตามรสนิยมของแต่ละคน ถึงแม้คนในสังคมเดียวกันจะแต่งตัวคล้ายคลึงกัน แต่ก็แต่งไม่เหมือนกันทีเดียว การเลือกผ้า การเลือกสีและการเลือกแบบมักจะแตกต่างกันไปตามรสนิยมของแต่ละบุคคล คนที่มีรสนิยมดีมักแต่งตัวให้เหมาะสมกับตัวของเขา คนที่ขาดรสนิยมก็อาจแต่งตัวไม่เหมาะสมได้ บางคนก็ลอกเลียนแบบมาจากคนอื่นโดยไม่พิจารณาว่าเหมาะสมกับตนหรือไม่ เห็นเพื่อนแต่งออกมาสวยก็คิดว่าตนแต่งแล้วจะสวยเหมือนกัน

รสนิยมเป็นสิ่งที่คนสร้างขึ้นมา สังคมแต่ละแห่งมักมีแบบแผนหรือรสนิยมการแต่งกายเป็นประจำ ถึงแม้บุคคลแต่ละคนจะมีรสนิยมแตกต่างกันก็ตาม แต่ก็มักจะแต่งกายตามแบบแผนหรือรสนิยมของสังคมที่เขาสังกัดอยู่ ถ้าแต่งให้ผิดแผกไปจากแบบแผนของสังคมมากเกินไป คนในสังคมย่อมตำหนิ หรือไม่ยอมรับ คนใดที่สังคมไม่ยอมรับย่อมดำรงชีวิตในสังคมได้ยาก ดังนั้นการแต่งกายของบุคคลจึงถูกกำหนดขอบเขตมากพอสมควร ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เพศ วัย อาชีพ และบทบาททางสังคมของบุคคลก็มีผลต่อการจำกัดขอบเขตของการแต่งกายด้วย คนจนย่อมไม่แต่งตัวเหมือนเศรษฐี ผู้หญิงย่อมใส่เสื้อผ้าแตกต่างกับผู้ชาย เป็นต้น นอกเหนือจากข้อจำกัดที่กล่าวมาแล้วบุคคลย่อมเลือกแต่งกายได้ตามรสนิยมของแต่ละคน บางคนก็มีรสนิยมอย่างแคบๆ ไม่เปิดโอกาสให้ตนเลือกแบบของเครื่องแต่งกายได้มากนัก บางคนก็มีความยึดหยุ่นในตัวเองมาก เขาจึงสามารถเลือกได้อย่างกว้างขวางขึ้น

รสนิยมการแต่งกายของคนย่อมเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงไปตามการเรียนรู้ของคน การแต่งกายก็เช่นกันย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยม คนที่แต่งตัวไม่ถูกต้องตามสมัยนิยมอาจมีปัญหาทางบุคลิกภาพอยู่บ้าง ถึงแม้จะไม่ใช่ปัญหาใหญ่หลวงเกินไป ก็อาจจะทำให้เกิดความเคอะเขินอยู่บ้าง เพราะตนทำอะไรไม่เหมือนคนอื่นเขา วัยรุ่นเป็นวัยซึ่งมีความจำเป็นต้องทำอะไรให้เหมือนกับเพื่อน เด็กวัยรุ่นจึงเอาใจใส่ต่อสมัยนิยมมากเป็นพิเศษ ซึ่งเรื่องของสมัยนิยมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ดร. ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์, 2518 : 133-138)

1. ความเปลี่ยนแปลงของสมัยนิยม ในสมัยก่อนแบบของเครื่องแต่งกายอาจเปลี่ยนแปลงช้าเพราะการติดต่อสื่อสารยังไม่เจริญ แต่สมัยนี้ได้มีผู้ออกแบบเครื่องแต่งกายใหม่ๆ ขึ้นทั่วทุกมุมโลก และแบบเหล่านั้นก็ได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวางและรวดเร็วจากสื่อมวลชน แบบเครื่องแต่งกายจึงเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น และมีแบบให้เลือกหลากหลายมากขึ้น โดยเหตุที่คนในวัยหนุ่มสาวและวัยรุ่นชอบเปลี่ยนแปลงเครื่องแต่งกาย และชอบแต่งตัวมากกว่าวัยอื่น ทำให้การเปลี่ยนแปลงเครื่องแต่งกายตามสมัยนิยมเป็นที่แพร่หลายมากในวัยนี้

การเปลี่ยนแปลงของสมัยนิยมอย่างรวดเร็ว ย่อมทำให้คนต้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายอยู่บ่อยๆ ซึ่งหมายความว่า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องนี้จะต้องสูงตามไปด้วย โดยเหตุที่แบบของเสื้อผ้าในสมัยนี้มีความแตกต่างกันหลายอย่าง ถ้าจะแต่งตามแบบเหล่านั้นให้ครบถ้วน ก็คงจะเป็นการสิ้นเปลืองเงินทองมิใช่น้อย คนส่วนใหญ่จึงจำเป็นต้องเลือกใช้เฉพาะแบบที่เห็นว่าเหมาะสมกับตนเองเท่านั้น ดังนั้นการแต่งกายตามสมัยนิยมจึงเป็นปัญหาที่เด็กวัยรุ่นจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

2. การนำสมัยนิยม คนที่มีฐานะและมีความคิดก้าวหน้าเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายมักเป็นผู้นำสมัยอยู่เป็นประจำ คนประเภทนี้มีจำนวนไม่มากนักแต่เขาก็เป็นผู้นำซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะเอาแบบอย่างในภายหลัง ผู้นำสมัยจะหันมาแต่งตัวแบบต่าง เมื่อคนเห็นว่างามก็จะแต่งตามไปด้วย หรือผู้นำสมัยคนนั้นอาจเป็นบุคคลที่คนในสังคมชื่นชอบ เคารพนับถือ แล้วนำมาเป็นแบบอย่างในการแต่งกาย เช่น นักร้อง นักแสดง เป็นต้น หรือผู้นำสมัยเหล่านั้นอาจประกอบอาชีพในการออกแบบเครื่องแต่งกาย เป็นดีไซเนอร์ หรือประกอบอาชีพซึ่งเกี่ยวข้องกัน เช่น นางแบบ หรือนายแบบ เป็นต้น

3. การไม่ตามสมัยนิยม การแต่งกายย่อมเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ถึงแม้จะเป็นเพียงเปลือกนอกก็ตาม แต่ก็มิอิทธิพลเหนือพฤติกรรมและความคิดของคนอยู่ไม่น้อย เมื่อคน

จำนวนหนึ่งเลือกแบบของเครื่องแต่งกายอย่างใดอย่างหนึ่งจนเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย คนที่อยู่ในเพศนั้น และวัยนั้นมักถูกชักจูงใจให้ยอมรับแบบที่สังคมเลือกตามไปด้วย คนที่ไม่ยอมแต่งกายตามสมัยนิยม อาจวางตนในสังคมได้ยาก เพราะทำอะไรไม่เหมือนคนอื่น

4. ตามสมัยนิยมของคนที่มีวัยต่างกัน ถ้าผู้ปกครองต้องการให้เด็กแต่งกายเรียบร้อยตามแบบที่ตนชอบ และพยายามบังคับให้ทำตามนั้น ความขัดแย้งระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่อาจเกิดขึ้นได้ง่าย ถ้าเด็กยอมทำตามผู้ปกครองก็จะมีปัญหาในการเข้าสังคมกับเพื่อนฝูง ถ้าจะขัดความประสงค์ของผู้ปกครองก็อยู่ในบ้านด้วยความอึดอัดใจ

5. ความขัดแย้งซึ่งเกิดขึ้นจากสมัยนิยม โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นซึ่งชอบรวมกลุ่มกันเป็นฝูงชนและเป็นกลุ่มเพื่อน มักจะทำอะไรเหมือนกัน การแต่งกายถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมวัยรุ่นและหนุ่มสาว ซึ่งคนในวัยนี้มีความจำเป็นต้องปฏิบัติตาม เด็กวัยรุ่นจึงยอมรับแบบของเครื่องแต่งกายตามสมัยนิยมอย่างเสียไม่ได้ เพราะวัยรุ่นย่อมอยากทำตามเพื่อนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าความนิยมของคนในสมัยนั้นจะมีความหลากหลายมากเพียงใด เขาก็มักต้องการจะเอาอย่างให้ได้มากเท่านั้น

แบบของเครื่องแต่งกายเป็นจำนวนมาก มักจะเกิดจากการออกแบบจากต่างประเทศ ซึ่งการแต่งกายนั้นอาจเหมาะสมกับสังคมหนึ่ง แต่เมื่อสื่อมวลชนนำมาเผยแพร่อย่างกว้างขวาง คนในสังคมอาจยอมรับไปใช้โดยมิได้คำนึงว่าจะขัดแย้ง หรือสอดคล้องกับวัฒนธรรมของตนหรือไม่ ซึ่งตามปกติแล้วผู้ใหญ่ย่อมมีความคิดที่จะรักษาแบบแผนดั้งเดิม จึงไม่เห็นด้วยกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ถ้าความเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ผิดไปจากวัฒนธรรมมากนัก ผู้ใหญ่ก็จะไม่ปฏิเสธ แต่เมื่อใดที่การแต่งกายนั้นขัดแย้งกับความคิดของตนมาก เมื่อนั้นผู้ใหญ่ก็จะต่อต้านและปราบปราม ถึงจะต่อต้านอย่างไร เด็กวัยรุ่นก็มักจะไม่ยอมทำตามเพราะเห็นว่าความคิดของตนถูกต้อง ซึ่งความขัดแย้งต่างๆก็เกิดขึ้นเรื่อยๆตามการเปลี่ยนแปลงของสมัยนิยม

ปัญหาของการแต่งกายและเสริมความงาม

วัยรุ่นเป็นวัยที่รักความสวยงาม และให้ความสนใจเรื่องนี้เป็นพิเศษ ความพยายามที่จะทำให้ตนทันสมัยเรื่องการแต่งกายและการเสริมความงาม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนหลายประการ ได้แก่

1. ปัญหาทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวอยู่บ่อยๆ ย่อมทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น สำหรับรายที่ผู้ปกครองฐานะไม่ดี เด็กจะแต่งตัวตามใจตนไม่ได้ แม้แต่รายที่ผู้ปกครองฐานะดีก็ยังมีข้อจำกัด เพราะเห็นว่าการแต่งตัวมากเกินไปก่อให้เกิดนิสัยสุ่ยสุร่าย เด็กวัยรุ่นทั้งชายหญิงมักเจียดเงินจำนวนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการเสริมความงาม บางคนเลือกใช้เครื่องสำอางราคาแพง ทำให้ต้องงดเว้นการกระทำอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของตน

2. ปัญหาทางสังคม เด็กที่ไม่แต่งกายตามสมัยนิยม ย่อมเข้ากับเพื่อนฝูงได้ยาก แต่ในกรณีที่แต่งกายตามสมัยนิยม ก็จะทำให้ถูกผู้ใหญ่ตำหนิได้ด้วย

3. ปัญหาทางครอบครัว เด็กวัยรุ่นย่อมมีปัญหากับผู้ปกครองหลายเรื่อง การแต่งกายและการเสริมความงามก็เป็นอีกปัญหาหนึ่ง เด็กมักคิดว่าเขาโตแล้ว ควรมีเสรีภาพในการตัดสินใจตามสมควร แต่ในขณะที่การแต่งกายมีผลต่อเนื่องกับค่าใช้จ่าย ผู้ปกครองจึงยกเหตุผลทางการเงินมาเป็นข้อห้าม เพราะภาวะเศรษฐกิจย่อมบีบรัดทุกคนไม่ให้ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย

4. อิทธิพลของการโฆษณาปัญหาของการแต่งกาย และการเสริมความงามมักเกิดจากอิทธิพลของการโฆษณา พ่อค้าย่อมส่งเสริมสินค้าของตนด้วยวิธีการโฆษณามากมาย บางกรณีโฆษณาเกินความจริง และมีวิธีจูงใจอย่างแนบเนียน ทำให้คนทั่วไปมองสินค้าธรรมดาเป็นของมีค่าเกินความจริง คนที่ถูกชักจูงด้วยการโฆษณามักยอมสละเงินเพื่อซื้อสิ่งที่ไม่จำเป็นได้คราวละมากๆ การโฆษณาที่มีประสิทธิภาพสูง ย่อมชักจูงให้หันไปใช้เครื่องแต่งกายชนิดใดชนิดหนึ่ง เด็กวัยรุ่นย่อมเอาอย่างกันเป็นนิสัยอยู่แล้ว ถ้าเห็นคนวัยเดียวกันแต่งตัวหรือใช้เครื่องสำอางอย่างไร ก็มักทำตามกันไปโดยไม่ได้ไตร่ตรองเท่าที่ควร สินค้าที่มีการโฆษณามากๆ จึงมีราคาสูงผิดปกติ เมื่อเด็กซื้อสินค้าประเภทนี้มาใช้ปัญหาเศรษฐกิจก็มักตามมาด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร

โดยปกติแล้วผู้รับสารแต่ละคนจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะลักษณะทางประชากร (Demographic Characteristics) อันได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา และสถานะทางสังคม เศรษฐกิจ (ปรมะ สตะเวทิน , 2546 : 104 - 108)

1. อายุ (Age) เป็นลักษณะประการหนึ่ง ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผู้รับสาร โดยอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความคิดแตกต่างกัน โดยทั่วไปแล้วคนที่มีอายุน้อยมักจะมีความคิดแบบเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์ ใจร้อนมากกว่าคนที่อายุมากที่มักจะมีความคิดแบบอนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติ มีความระมัดระวังและมองโลกในแง่ร้ายมากกว่าคนที่มีอายุน้อย ซึ่งลักษณะเหล่านี้มีสาเหตุมาจากประสบการณ์ชีวิตผ่านยุคเช็ญต่างๆ ตลอดจนมีความผูกพันที่ยาวนาน และมีผลประโยชน์ในสังคมมากกว่าคนที่มีอายุน้อย คนที่มีอายุมากกว่ามีทรัพย์สินสมบัติมากกว่าคนที่มีอายุน้อย จึงมักจะไม่ค่อยยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคม นอกจากความแตกต่างในเรื่องของความคิดแล้วอายุยังเป็นสิ่งกำหนดความแตกต่างในเรื่องของความยากง่ายในการชักจูงการวิจัยพบว่าเมื่อคนมีอายุมากขึ้นโอกาสที่คนจะเปลี่ยนใจหรือถูกชักจูงใจจะน้อยลง

2. เพศ (Sex) จากการวิจัยทางจิตวิทยา แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมากทั้งในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนทั้งสองเพศไว้แตกต่างกัน ผู้หญิงจึงมักจะเป็นเพศที่มีจิตใจอ่อนไหว เจ้าอารมณ์ โอนอ่อนผ่อนตาม เป็นแม่บ้านแม่เรือน และ นอกจากนั้นการวิจัยพบว่าผู้หญิงมักถูกชักจูงใจได้ง่ายกว่าผู้ชาย ลักษณะด้านอื่นๆ ได้แก่ ผู้ชายใช้เหตุผลมากกว่าผู้หญิง และผู้ชายจดจำข่าวได้มากกว่าผู้หญิงด้วย แต่ผู้หญิงเป็นเพศที่หยิ่งถึงจิตใจของคนได้ดีกว่าผู้ชาย

3. สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socio – economic Status) หมายถึง อาชีพ รายได้ เชื้อชาติและชาติพันธุ์ ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว การวิจัยทางนิเทศศาสตร์ได้ชี้ให้เห็นว่า สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสารและสาร

รายได้ รายได้ของคนย่อมเป็นเครื่องกำหนดความต้องการตลอดจนความคิดเห็นของคนเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และพฤติกรรมของคน การแนะนำให้คนยากจนบริโภคเนื้อสัตว์ในปริมาณที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ คงจะยากกว่าการแนะนำให้คนที่มียาได้มากซื้อเครื่องซักผ้า หรือรถยนต์คันใหม่

4. การศึกษา (Education) เป็นลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้นคนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ยุคสมัยที่ต่างกัน ระบบการศึกษาแตกต่างกัน สาขาวิชาที่แตกต่างกัน จึงมีความรู้สึกนึกคิด อุดมการณ์ ค่านิยม และความต้องการที่แตกต่างกันไป คนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบในการเป็นผู้รับสารที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากคนเหล่านี้มีความรู้

กว้างขวางในหลายๆเรื่องและสามารถเข้าใจสารได้ดี จึงเป็นผลทำให้คนที่มีการศึกษาสูงจะเลือกใช้สื่อมากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลินนภา ภู่ว่าง (2544) ศึกษาวิจัยเรื่องการเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการแต่งกายตามแฟชั่นของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ อายุ การศึกษาและรายได้ที่ต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแฟชั่นต่างกัน และตัวแปรที่สามารถอธิบายการแต่งกายตามแฟชั่นได้ดีที่สุด คือ ทักษะคิด

ฉัตรกุล ทองเกต (2539) ได้ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาวัฒนธรรมวัยรุ่นที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยปี 2535 จำนวน 9 เรื่อง ที่แสดงให้เห็นวัฒนธรรมวัยรุ่นใน 2 มุมมอง คือ

1. วัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น พบว่าเนื้อหาโดยรวมของภาพยนตร์เป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในด้านการเรียน ด้านการเที่ยวเตร่กับเพื่อน ด้านความรัก ซึ่งมีทั้งความรักที่สมหวังและผิดหวัง และด้านชีวิตครอบครัววัยรุ่น ซึ่งมีการนำเสนอถึงปัญหาภายในครอบครัวของวัยรุ่น ที่มีสาเหตุของปัญหามาจากการเกิดช่องว่างระหว่างวัยของวัยรุ่นกับผู้ปกครอง และในตอนจบของปัญหาต่างๆก็ได้รับการแก้ไขลงด้วยดีในที่สุด

2. วัฒนธรรมเกี่ยวกับค่านิยมของวัยรุ่น ได้แก่ ค่านิยมด้านการแต่งกาย ด้านภาษา ด้านพฤติกรรมและด้านการบริโภค ซึ่งค่านิยมทางด้านการแต่งกาย สรุปได้ว่า การแต่งกายของวัยรุ่นที่ถูกนำเสนอในภาพยนตร์จะมีลักษณะที่เป็นอยู่จริงในชีวิตประจำวัน โดยแต่งตัวตามสบายและมีลักษณะคล้ายๆกันในกลุ่ม ซึ่งจะนำไปตามสมัยนิยม

อรวรรณ วิจักขณะ (2534) ได้ศึกษาการเปิดรับ และการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร เพื่อทราบความสนใจ ความชื่นชอบต่อเนื้อหาของสื่อมวลชน การใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆพบว่า นิสิตนักศึกษาอ่านหนังสือพิมพ์เพราะต้องการทราบข่าวสาร และเชื่อเนื้อหาในหนังสือพิมพ์บางส่วน ส่วนการชมรายการโทรทัศน์จะเป็นเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน นอกจากนี้ยังพบว่า ได้นำ

พิชัย นิรมานสกุล (2539) ได้ศึกษาปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าแฟชั่นแบรนด์เนมต่างประเทศ อันได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ และทัศนคติด้านคุณลักษณะของสินค้าแฟชั่นแบรนด์เนมต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมจะมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าแฟชั่นแบรนด์เนมต่างประเทศ โดยสื่อระหว่างบุคคลจะมีผลก่อให้เกิดพฤติกรรมการซื้อมากกว่าสื่อชนิดอื่นๆ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านการสื่อสารที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น สามารถสรุปได้ว่า การรู้จักเลือกและใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับผู้รับสาร จะทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิผลตามมา นั่นคือ กลุ่มผู้รับสารจะเกิดทัศนคติต่อเรื่องนั้นๆ และส่งผลให้เกิดพฤติกรรมตามที่คุณส่งสารต้องการในที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร” นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากร

ได้แก่นิสิตนักศึกษา หมายถึง ชาย หญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐ และเอกชน ระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,023,642 คน (ที่มา : ข้อมูลปี 2550 [www. mua.go.th](http://www.mua.go.th))

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Samples) จากจำนวนประชากร 1,023,642 คน ผู้วิจัยใช้วิธีเปิดตารางของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดความผิดพลาดไม่เกิน 5% จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถยอมรับผลการวิจัยได้ คือ ไม่น้อยกว่า 400 คน ดังนั้นในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร” จะใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล จำนวน 400 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน และในการคัดเลือกมหาวิทยาลัย เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่าง จะใช้หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกมหาวิทยาลัย ดังนี้คือ

1. จำแนกมหาวิทยาลัย ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยของเอกชน

แบ่งออกเป็น มหาวิทยาลัยรัฐ

มหาวิทยาลัยเอกชน

2. คัดเลือกแต่ละประเภทของมหาวิทยาลัย โดยสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ประเภทละ 2 มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น

กลุ่มที่ 1 มหาวิทยาลัยของรัฐ 2 แห่ง

ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กลุ่มที่ 2 มหาวิทยาลัยของเอกชน 2 แห่ง

ได้แก่ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

3. จากจำนวนมหาวิทยาลัยที่ได้ กำหนดจำนวนนิสิตนักศึกษาจากแต่ละมหาวิทยาลัย โดยให้ได้กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยละ 100 คน รวมเป็น 400 คน

มหาวิทยาลัยของรัฐ	200 คน
-------------------	--------

มหาวิทยาลัยของเอกชน	200 คน
---------------------	--------

4. ในแต่ละมหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จากนั้นสุ่มตัวอย่างให้ได้สาขาวิชาละ 50 คน รวมมหาวิทยาลัยละ 100 คน

3. **สมมติฐานข้อที่ 3** การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม : ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

4. **สมมติฐานข้อที่ 4** การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม : พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

5. **สมมติฐานข้อที่ 5** ความรู้เกี่ยวกับกฎการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ : ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม : ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

6. **สมมติฐานข้อที่ 6** ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ : ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม : พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

7. **สมมติฐานข้อที่ 7** ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ : ทักษะคิดต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม : พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

8. **สมมติฐานข้อที่ 8** นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

ตัวแปรตาม : พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้เป็นการใช้แบบสอบถามปลายปิด (Close-ended-Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาของคำถาม โดยแบ่งเนื้อหาของคำถามออกเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ จำนวน 6 ข้อ

ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทของมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่กำลังศึกษา และรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเรื่องความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 คำถามเรื่องทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎหมายของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยได้แก่ เสื้อ นักศึกษา กระโปรงนักศึกษา กางเกงนักศึกษา เข็มขัด ตราประจำมหาวิทยาลัย รองเท้า จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

1.1 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว (บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ผู้ปกครอง) เพื่อนนิสิตนักศึกษา อาจารย์ โดยวัดจากความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎหมายของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย

- โดยให้ค่าคะแนนดังต่อไปนี้

1. บ่อยมาก	5 คะแนน
2. บ่อย	4 คะแนน
3. พอสมควร	3 คะแนน
4. นานๆครั้ง	2 คะแนน
5. ไม่เคย	1 คะแนน

- การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ให้เกณฑ์ดังนี้

1. คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง เปิดรับสูงมาก
2. คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง เปิดรับสูง
3. คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง เปิดรับปานกลาง
4. คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง เปิดรับต่ำ
5. คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง เปิดรับต่ำมาก

1.2 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ,โปสเตอร์, คู่มือการแต่งกายชุดนิสิตนักศึกษา, คู่มือของมหาวิทยาลัย และกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการแต่งกายของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย

- โดยให้ค่าคะแนนดังต่อไปนี้

1. ป่วยมาก	5 คะแนน
2. ป่วย	4 คะแนน
3. พอสมควร	3 คะแนน
4. นานๆ ครั้ง	2 คะแนน
5. ไม่เคย	1 คะแนน

- การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ดังนี้

1. คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง เปิดรับสูงมาก
2. คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง เปิดรับสูง
3. คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง เปิดรับปานกลาง
4. คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง เปิดรับต่ำ
5. คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง เปิดรับต่ำมาก

2. ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ศึกษาว่านิสิต นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยหรือไม่ โดยใช้แบบทดสอบปรนัยแบบถูก – ผิด (Objective Test) มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อที่ตอบผิด	จะได้ 0 คะแนน
ข้อที่ตอบถูก	จะได้ 1 คะแนน

ผู้วิจัยได้จัดระดับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ของนิสิตนักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ไว้ 3 ระดับ ได้แก่ มีความรู้มาก มีความรู้ปานกลาง และมีความรู้น้อย ดังนี้

คะแนนระหว่าง	8 – 10	มีความรู้มาก
คะแนนระหว่าง	4 – 7	มีความรู้ปานกลาง
คะแนนระหว่าง	0 – 3	มีความรู้น้อย

3. ทักษะคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ศึกษาทักษะคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย โดยใช้แบบสอบถามที่มีมาตรวัดแบบ Likert Scale และมีเกณฑ์ในการให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ความคิดเห็น	เชิงบวก	เชิงลบ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1	คะแนน
เห็นด้วย	4	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5	คะแนน

ผู้วิจัยได้จัดระดับทักษะคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ไว้ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 มีทักษะคติดีเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 มีทักษะคติดีเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 มีทักษะคติเป็นกลางเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 มีทักษะคติไม่ดีเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 มีทักษะคติไม่ดีมากเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

4. การแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ศึกษาการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา โดยวัดความบ่อยครั้งในการกระทำที่สอดคล้องกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับดังนี้

การปฏิบัติ	เชิงบวก	เชิงลบ	
บ่อยมาก	5	1	คะแนน
บ่อย	4	2	คะแนน
พอสมควร	3	3	คะแนน
นานๆครั้ง	2	4	คะแนน
ไม่เคย	1	5	คะแนน

ผู้วิจัยได้จัดระดับของการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ตามค่าเฉลี่ยไว้ 5 ระดับดังนี้

- คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 มีการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากที่สุด
- คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 มีการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก
- คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 มีการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยปานกลาง
- คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 มีการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยน้อย
- คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 มีการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยน้อยที่สุด

5. การแปลความหมายของค่าสหสัมพันธ์ มีเกณฑ์การแบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

- คะแนนระหว่าง 0.800 – 1.000 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูงมาก
- คะแนนระหว่าง 0.600 – 0.799 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง
- คะแนนระหว่าง 0.400 – 0.599 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง
- คะแนนระหว่าง 0.200 – 0.399 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ
- คะแนนระหว่าง 0.000 – 0.199 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด โดยแยกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้จนครบตามจำนวน และกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 1 เดือน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และหาความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำเอาแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข และเลือกเฉพาะข้อความที่มีความเที่ยงตรงแล้วนำไปสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจริง

2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้ (Pre – Test) กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 ตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบว่าคำถามในแต่ละข้อ แต่ละตอนของแบบสอบถาม สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามกับผู้วิจัยต้องการ และคำถามทดสอบทางสถิติว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร มีความยากง่ายเพียงใด

สำหรับการหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ในส่วนความรู้เกี่ยวกับการแต่งกาย ตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่มีการให้คะแนนแต่ละข้อเป็นแบบ 0 , 1 โดยอาศัยการวัดครั้งเดียวนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson 's Method) สูตร KR 21 (วิเชียร เกตุสิงห์ , 2543 : 169)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\overline{X}(n-\overline{X})}{nSt^2} \right)$$

เมื่อ n คือ จำนวนข้อ (ของแบบทดสอบ)
 $\overline{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งฉบับ
 nSt^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบในส่วนของการแต่งกาย = 0.757

การทดสอบความเชื่อถือได้ในส่วนของการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ , ทำศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และการแต่งกายตามกฎของ

นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ใช้วิธีการหาค่าความเชื่อถือได้โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (วิเชียร เกตุสิงห์ , 2543 : 172) ซึ่งมีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum V_i}{V_t} \right)$$

เมื่อ α	คือ	ค่าความเชื่อถือได้
k	คือ	จำนวนข้อ
V_i	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
V_t	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบในส่วนของการเปิดรับข่าวสาร = 0.855

ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบในส่วนของทัศนคติ = 0.755

ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบในส่วนของพฤติกรรม = 0.787

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ และได้ครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องการแล้ว จึงนำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางแสดงการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลในแบบสอบถามได้แก่ สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วย เพศ , อายุ , ประเภทของมหาวิทยาลัย , สาขาวิชาที่กำลังศึกษา , ชั้นปีที่กำลังศึกษา , รายได้ , การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย , ความรู้เกี่ยวกับการ

แต่งกายตามกฎของนิตินักศึกษามหาวิทยาลัย , ทศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิตินักศึกษามหาวิทยาลัย และพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของนิตินักศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 นิตินักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

ใช้สถิติการคำนวณโดยหาค่าความแตกต่าง โดยใช้ $t - test$ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน(One-Way ANOVA) เพื่อทราบว่าผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเรื่องการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยต่างกันหรือไม่

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิตินักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ใช้สถิติการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson 's Product Moment Correlation Coefficient เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับตัวแปรตาม คือ ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิตินักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ใช้สถิติการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson 's Product Moment Correlation Coefficient เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ

การแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับตัวแปรตาม คือ ทักษะคิดต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ใช้สถิติการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson 's Product Moment Correlation Coefficient เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทักษะคิดต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ใช้สถิติการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson 's Product Moment Correlation Coefficient เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับตัวแปรตาม คือ ทักษะคิดต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

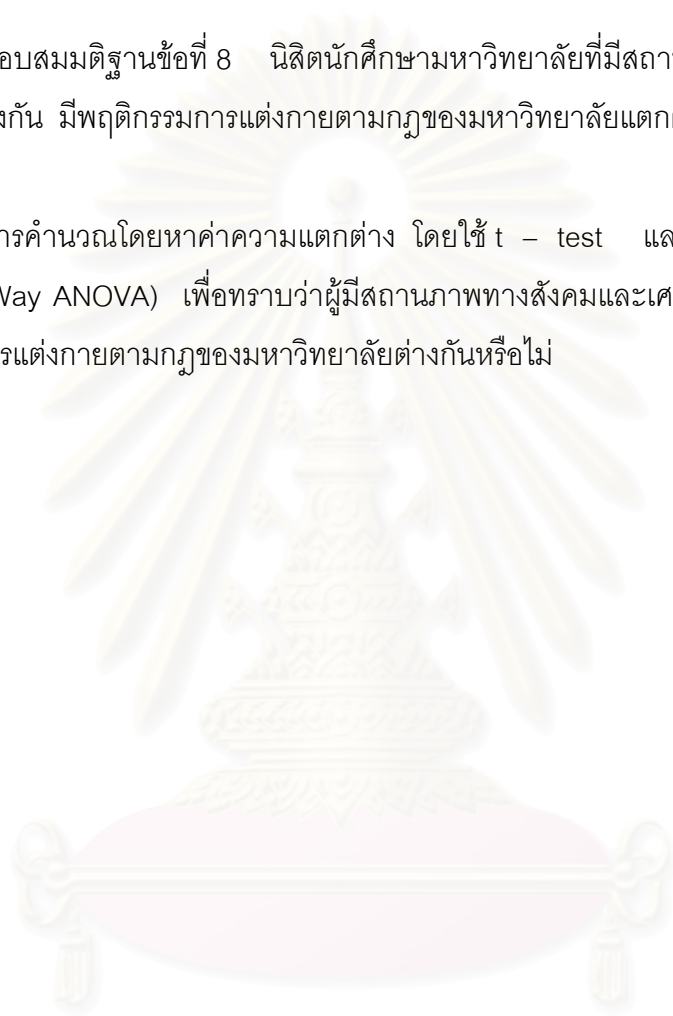
ใช้สถิติการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson 's Product Moment Correlation Coefficient เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 ทักษะคิดต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ใช้สถิติการคำนวณหาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson 's Product Moment Correlation Coefficient เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8 นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

ใช้สถิติการคำนวณโดยหาค่าความแตกต่าง โดยใช้ t - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน(One-Way ANOVA) เพื่อทราบว่าผู้มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยต่างกันหรือไม่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร” จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

1.1 สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจซึ่งประกอบด้วย เพศ , อายุ , ประเภทของมหาวิทยาลัย , สาขาวิชาที่กำลังศึกษา , ชั้นปีที่กำลังศึกษา , รายได้ , การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา ปรากฏในตารางนำเสนอ ดังต่อไปนี้

เพศ

ตารางที่ 1

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	160	40.0
หญิง	240	60.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ทั้งหมด 400 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 40 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 60

อายุ

ตารางที่ 2
จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 19 ปี	220	55.0
20 – 21 ปี	168	42.0
22 ปี	12	3.0
รวม	400	100

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 18 – 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 20 – 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 42 และ กลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มอายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 3

ประเภทของสถาบันการศึกษา

ตารางที่ 3
จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของมหาวิทยาลัย

ประเภทของมหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยของรัฐ	200	50.0
มหาวิทยาลัยของเอกชน	200	50.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยของเอกชน ในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50

ชั้นปีที่กำลังศึกษา

ตารางที่ 4

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา

ชั้นปีที่กำลังศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	200	50.0
ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป	200	50.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50 ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50

สาขาวิชาที่กำลังศึกษา

ตารางที่ 5

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา

สาขาวิชาที่กำลังศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาสังคมศาสตร์	200	50.0
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	200	50.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาอยู่สาขาสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 50 ศึกษาอยู่สาขาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 50

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

ตารางที่ 6

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000 บาท	91	22.8
5,000 - 7,500 บาท	196	49.0
7,501 - 10,000 บาท	78	19.5
มากกว่า 10,000 บาท	35	8.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 - 7,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมา มีรายได้ น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.8 รองลงมา มีรายได้ 7,500 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.5 ส่วนกลุ่มที่มีรายได้ 10,000 บาท ขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**1.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย จาก
สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ**

ตารางที่ 7

**จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย จำแนกตามความบ่อยครั้ง
ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย
จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ**

ประเภทของสื่อ	ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย							
	บ่อยมาก	บ่อย	พอสมควร	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการ เปิดรับข่าวสาร
สื่อบุคคล							2.53	ปานกลาง
1. สมาชิกใน ครอบครัว บิดา มารดา ผู้ปกครอง	4 (1.0)	38 (9.5)	114 (38.5)	162 (40.5)	82 (20.5)	400 (100.0)	2.30	ต่ำ
2.ญาติ พี่น้อง	5 (1.2)	28 (7.0)	148 (37.0)	162 (40.5)	57 (14.2)	400 (100.0)	2.40	ต่ำ
3.เพื่อนนิสิต นักศึกษา	54 (13.5)	155 (38.8)	131 (32.8)	48 (12.0)	12 (3.0)	400 (100.0)	3.48	ปานกลาง
4.ครูอาจารย์	5 (1.2)	24 (6.0)	69 (17.2)	152 (38.0)	150 (37.5)	400 (100.0)	1.95	ต่ำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ประเภทของสื่อ	ความบ่อยครั้งในการเปิดเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย							
	บ่อยมาก	บ่อย	พอสมควร	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการ เปิดรับข่าวสาร
สื่อเฉพาะกิจ							2.92	ปานกลาง
5. สิ่งพิมพ์ เกี่ยวกับ กฎระเบียบ มหาวิทยาลัย	11 (2.8)	96 (24.0)	189 (47.2)	84 (21.0)	20 (5.0)	400 (100.0)	2.98	ปานกลาง
6. ไปสเตอร์	23 (5.8)	127 (31.8)	170 (42.5)	74 (18.5)	6 (1.5)	400 (100.0)	3.22	ปานกลาง
7. คู่มือการแต่ง กายชุดนิสิต นักศึกษา	15 (3.8)	58 (14.5)	187 (46.8)	127 (31.8)	13 (3.2)	400 (100.0)	2.84	ปานกลาง
8. คู่มือของ มหาวิทยาลัย	10 (2.5)	67 (16.8)	178 (44.5)	132 (33.0)	13 (3.2)	400 (100.0)	2.82	ปานกลาง
9. กิจกรรมต่างๆที่ เกี่ยวกับการแต่ง ชุดนิสิตนักศึกษา ตามกฎของ มหาวิทยาลัย	9 (2.2)	70 (17.5)	169 (42.2)	120 (30.0)	32 (8.0)	400 (100.0)	2.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคลประเภทเพื่อนนิสิตนักศึกษา มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่นๆ รองลงมาได้แก่ สื่อเฉพาะกิจ ประเภทไปสเตอร์ สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับน้อยที่สุด ได้แก่ สื่อบุคคล ประเภทครู อาจารย์

เมื่อนำการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย จากสื่อประเภทต่างๆมาแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับต่ำมาก ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับสูง และระดับสูงมาก ตามเกณฑ์การคิดคะแนนที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ปรัชญาผลดังตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8
จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย
จำแนกตามระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของ
นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

ระดับการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ	สื่อบุคคล		สื่อเฉพาะกิจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สูงมาก	1	0.2	5	1.2
สูง	41	10.2	46	11.5
ปานกลาง	190	47.5	259	64.8
ต่ำ	160	40.0	88	22.0
ต่ำมาก	8	2.0	2	0.5
รวม	400	100.0	400	100.0
ค่าเฉลี่ย	2.53		2.92	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.64		0.56	
ระดับการเปิดรับข่าวสาร	ปานกลาง		ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของ นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.53 และ 2.92 ตามลำดับ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเพียงเล็กน้อยที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการ แต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในระดับสูงมาก จากสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจ

1.3 ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย
จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย

ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ	ตอบถูก	ตอบผิด	รวม	ค่าเฉลี่ย
1. ท่านสามารถสวมใส่เครื่องแบบนิสิตนักศึกษา แบบที่เป็นแฟชั่นผิดระเบียบอยู่ในขณะนี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	294 (73.5)	106 (26.5)	400 (100.0)	0.73
2. ท่านสวมเครื่องแบบนิสิตนักศึกษา ที่ถูกต้องตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย	336 (84.0)	64 (16.0)	400 (100.0)	0.84
3. นิสิตนักศึกษาหญิงสวมเข็มขัดหนังทำด้วยสังกะสี หัวเข็มขัดมีตรามหาวิทยาลัย เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย	270 (67.5)	130 (32.5)	400 (100.0)	0.67
4. การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาที่ผิดกฎระเบียบ เช่น ชุดนิสิตนักศึกษาหญิงที่รัดรูปจนเกินไป ขัดต่อต่อวัฒนธรรมของสังคมไทย	358 (89.5)	42 (10.5)	400 (100.0)	0.89
5. การที่นิสิตศึกษานำชายเสื้อออกมานอกกางเกง หรือกระโปรง เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย	360 (90.0)	40 (10.0)	400 (100.0)	0.90
6. การที่นิสิตนักศึกษาชาย สวมกางเกงขายาว สีนํ้าตาล เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย	346 (86.5)	54 (13.5)	400 (100.0)	0.86
7. การที่นิสิตนักศึกษาหญิงสวมเสื้อนักเรียนรัดรูป หรือสวมกระโปรงสั้นมาก เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย	359 (89.8)	41 (10.2)	400 (100.0)	0.89
8. การไม่ติดตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยบนเครื่องแบบนิสิตนักศึกษา เป็นการขัดต่อกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย	352 (88.0)	48 (12.0)	400 (100.0)	0.88
9. การสวมเข็มขัดที่ไม่มีตราประจำมหาวิทยาลัย เป็นการขัดต่อกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย	352 (88.0)	48 (12.0)	400 (100.0)	0.88
10. การสวมรองเท้าแตะ เป็นการขัดต่อกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย	364 (91.0)	36 (9.0)	400 (100.0)	0.91
รวม				8.45

จากตารางที่ 9 คำถามวัดความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัย จำนวน 10 ข้อ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบคำถามข้อที่ 10. ที่ว่า การสวมรองเท้าแตะ เป็นการขัดต่อกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย กับข้อ 5. ที่ว่า การที่นิสิตศึกษานานาชาติ ออกมานอกกางเกง หรือกระโปรง เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัยถูกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91 และ 90 ตามลำดับ ส่วนคำถามข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้น้อยที่สุดได้แก่ คำถามข้อที่ 3. มีเพียงร้อยละ 67.5 เท่านั้นที่ทราบว่านิสิตนักศึกษาหญิงสวมเข็มขัดหนังทำด้วย สักหลาด หัวเข็มขัดมีตรามหาวิทยาลัย เป็นการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ตอบถูกและตอบผิดโดยรวมแล้ว พบว่า มีคำถามจำนวนทั้ง 10 ข้อ ที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากกว่าตอบผิด และไม่มีคำถามใด ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบผิดมากกว่าตอบถูก ดังนั้นจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบถูก จึงมีมากกว่าจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบผิด สำหรับค่าเฉลี่ยรวมนั้นคิดเป็น 8.45 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน จึงจัดได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย ในระดับสูง

เมื่อนำผลการวิจัยในส่วนของความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย มาจัดแบ่งระดับออกเป็น 3 ระดับ คือ มีความรู้มาก มีความรู้ปานกลาง และมีความรู้ น้อย ตามเกณฑ์การแบ่งระดับความรู้ที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 จะปรากฏผลดังตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย
จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย

ระดับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	330	82.5
ปานกลาง	70	17.5
น้อย	-	-
รวม	400	100.0
ค่าเฉลี่ย = 8.45		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.05		
ระดับความรู้มาก		

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของ
นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยมาก คือร้อยละ 82.5

1.4 ทศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย

จำแนกตามทศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

ทศนคติต่อการแต่งกายตามกฎ	ระดับของทศนคติ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับทศนคติ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
1. การแต่งเครื่องแบบนิสิต นักศึกษาที่ถูกกฎระเบียบช่วยสร้างความมั่นใจในตัวเอง	104 (26.0)	202 (50.5)	81 (20.2)	11 (2.8)	2 (0.5)	400 (100.0)	3.98	ดี
2. ไม่ควรเปลี่ยนแปลงการแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาไปตามยุคสมัย	46 (11.5)	146 (36.5)	156 (39.0)	39 (9.8)	13 (3.2)	400 (100.0)	3.43	เป็นกลาง
3. การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาตามแฟชั่นทำให้รู้สึกว่าการตนเองเป็นคนทันสมัย ไม่ตกยุค	15 (3.8)	79 (19.8)	147 (36.8)	138 (34.5)	21 (5.2)	400 (100.0)	3.17	เป็นกลาง
4. คุณรู้สึกไม่ชอบ ผู้ที่แต่งชุดนิสิต นักศึกษาที่ผิดกฎระเบียบมหาวิทยาลัย	56 (14.0)	117 (29.2)	167 (41.8)	56 (14.0)	4 (1.0)	400 (100.0)	3.41	เป็นกลาง
5. การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาที่ถูกกฎระเบียบก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อมหาวิทยาลัย	206 (51.5)	146 (36.5)	38 (9.5)	8 (2.0)	2 (0.5)	400 (100.0)	4.36	ดี

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎ	ระดับของทัศนคติ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
6. การแต่งกายถูกระเบียบเป็นสิ่งที่ทำให้เราภูมิใจในสถาบัน	159 (39.8)	154 (38.5)	72 (18.0)	14 (3.5)	1 (0.2)	400 (100.0)	4.14	ดี
7. การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาที่ผิดกฎระเบียบมหาวิทยาลัย ไม่เหมาะสมในการเข้าชั้นเรียน	59 (14.8)	164 (41.0)	138 (34.5)	35 (8.8)	4 (1.0)	400 (100.0)	3.59	ดี
8. การออกกฎให้นิสิตนักศึกษาแต่งกายถูกระเบียบ เป็นการกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษามีค่านิยมที่ดีในการแต่งกาย	65 (16.2)	204 (51.0)	105 (26.2)	25 (6.2)	1 (0.2)	400 (100.0)	3.76	ดี
9. ท่านสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาแต่งกายให้ถูกต้องตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย	104 (26.0)	199 (49.8)	84 (21.0)	12 (3.0)	1 (0.2)	400 (100.0)	3.98	ดี
10. ชุดนักศึกษาที่รัดรูป การสวมรองเท้าแตะเข้าชั้นเรียน ขัดต่อวัฒนธรรมไทย	105 (26.2)	148 (37.0)	110 (27.5)	26 (6.5)	11 (2.8)	400 (100.0)	3.77	ดี
รวม							3.76	ดี

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย คิดเป็นค่าเฉลี่ยรวม 3.76 จากข้อความที่เป็นตัวชี้วัดทัศนคติจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ โดยหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติดี มีจำนวน 7 ข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ข้อที่ 5 ที่ว่า การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาที่ถูกกฎระเบียบก่อให้เกิดภาพลักษณ์

ที่ดีต่อมหาวิทยาลัย โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.36 ส่วนข้อที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ 3 ที่ว่า การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาตามแฟชั่นทำให้รู้สึกว่าเป็นคนทันสมัย ไม่ตกยุค โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ 3.17

เมื่อนำผลการวิจัยในส่วนของทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎหมายของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย มาจัดระดับเป็น 5 ระดับ คือมีทัศนคติดีมาก มีทัศนคติดี มีทัศนคติเป็นกลาง มีทัศนคติไม่ดี และมีทัศนคติไม่ดีมากๆ ตามเกณฑ์การแบ่งทัศนคติตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 จะปรากฏผลดังตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติ
ต่อการแต่งกายตามกฎหมายของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย และค่าเฉลี่ยของทัศนคติ

ระดับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎหมาย	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก ๆ	24	6.0
ดี	282	70.5
เป็นกลาง	91	22.8
ไม่ดี	3	0.8
ไม่ดีมาก ๆ	-	-
รวม	400	100.0
ค่าเฉลี่ย = 3.76 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.47 ระดับทัศนคติดี		

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือร้อยละ 70.5 มีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎหมายของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย รองลงมา มีทัศนคติเป็นกลางต่อการแต่งกายตามกฎหมายของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยคิดเป็นร้อยละ 22.8

1.5 พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ย

จำแนกตามพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย

การแต่งกายตามกฎ	ระดับของพฤติกรรม					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับการแต่งกาย
	บ่อยมาก	บ่อย	พอสมควร	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย			
1. ท่านแต่งกายถูกกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยมาเรียน	129 (32.2)	157 (39.9)	94 (23.5)	16 (4.0)	4 (1.0)	400 (100.0)	3.97	มาก
2. ท่านพูดคุยกับเพื่อนนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการแต่งกายให้ถูกกฎระเบียบ	30 (7.5)	87 (21.8)	152 (38.0)	98 (24.5)	33 (8.2)	400 (100.0)	2.95	ปานกลาง
3. ท่านชักชวนเพื่อนให้หันมาแต่งชุดนิสิตนักศึกษาตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	20 (5.0)	79 (19.8)	121 (30.2)	103 (25.8)	77 (19.2)	400 (100.0)	2.65	ปานกลาง
4. บางครั้งชุดนิสิตนักศึกษาของท่านก็ไม่ถูกระเบียบครบทุกส่วน เช่น ไม่สวมเข็มขัด ไม่ติดเข็มตราประจำมหาวิทยาลัย	12 (3.0)	35 (8.8)	101 (25.2)	153 (38.2)	99 (24.8)	400 (100.0)	3.73	มาก
5. ท่านสวมเข็มขัดตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด	192 (48.0)	116 (29.0)	62 (15.5)	21 (5.2)	9 (2.2)	400 (100.0)	4.15	มาก
6. ท่านสวมเสื้อนิสิตนักศึกษาตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด	153 (38.2)	126 (31.5)	102 (25.5)	15 (3.8)	4 (1.0)	400 (100.0)	4.02	มาก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การแต่งกายตามกฎ	ระดับของพฤติกรรม					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ การ แต่งกาย
	บ่อย มาก	บ่อย	พอสมควร	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย			
7. ท่านสวมกางเกงหรือกระโปรง นิสิตนักศึกษา ที่ถูกระเบียบ	144 (36.0)	125 (31.2)	119 (29.8)	7 (1.8)	5 (1.2)	400 (100.0)	3.99	มาก
8. ท่านสวมรองเท้าแตะเข้าเรียน	7 (1.8)	22 (5.5)	60 (15.0)	105 (26.2)	206 (51.5)	400 (100.0)	4.20	มาก
9. ท่านซื้อเครื่องแบบ ที่ไม่ถูกต้อง ตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	-	16 (4.0)	87 (21.8)	139 (34.8)	158 (39.5)	400 (100.0)	4.09	มาก
10. ท่านแต่งชุดลำลอง เข้าชั้นเรียน	4 (1.0)	24 (6.0)	36 (9.0)	87 (21.8)	249 (62.2)	400 (100.0)	4.38	มาก
รวม							3.81	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมแต่งกายตามกฎของนิสิต
นักศึกษามหาวิทยาลัยคิดเป็นค่าเฉลี่ยรวม 3.81 ซึ่งอยู่ในระดับมีพฤติกรรมแต่งกายตามกฎ
มาก โดยหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 10 ท่านแต่งชุดลำลอง เข้าชั้นเรียน คิดเป็น
ร้อยละ 4.38 ส่วนหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 ท่านซักชวนเพื่อนให้หันมาแต่ง
ชุดนิสิตนักศึกษาตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 2.65

เมื่อนำผลวิจัยในส่วนของพฤติกรรมแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย
มาจัดระดับพฤติกรรมแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย 5 ระดับ คือ มากที่สุด
มาก ปานกลาง น้อยที่สุด น้อย ปรากฏผลดังตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14
จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามระดับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย
และค่าเฉลี่ยของการแต่งกาย

ระดับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	45	11.2
มาก	265	66.2
ปานกลาง	82	20.5
ต่ำ	8	2.0
ต่ำมาก	-	-
รวม	400	100.0
ค่าเฉลี่ย = 3.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.59 ระดับพฤติกรรมมาก		

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.2 มีพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก รองลงมา มีพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 20.5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

โดยการทดสอบค่าที่ t - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน(One-Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเรื่องการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 จะปรากฏดังตารางที่ 15 - 20

ตารางที่ 15

ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
จำแนกตามเพศ

การเปิดรับข่าวสาร	ชาย (160)		หญิง (240)		t	p
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
สื่อบุคคล	2.35	0.65	2.65	0.60	-4.56	0.00**
สื่อเฉพาะกิจ	2.93	0.51	2.91	0.58	0.30	0.76

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 15 พบว่า นิสิตนักศึกษาเพศชาย กับเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาเพศหญิงมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคลมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศชาย จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

สำหรับการเปิดรับจากสื่อเฉพาะกิจ พบว่านิสิตนักศึกษาเพศชาย กับเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 16
ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
จำแนกตามอายุ

การเปิดรับข่าวสาร	18 – 19 ปี (220)		20 – 21 ปี (168)		22 ปี (12)		F	P	คู่ที่ ต่างกัน
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.			
สื่อบุคคล	2.56	0.63	2.49	0.65	2.62	0.66	0.66	0.51	-
สื่อเฉพาะกิจ	2.94	0.60	2.89	0.50	3.00	0.55	0.42	0.65	-

จากตารางที่ 16 พบว่านิสิตนักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 17
ผลทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
จำแนกตามประเภทของมหาวิทยาลัย

การเปิดรับข่าวสาร	มหาวิทยาลัยรัฐ(200)		มหาวิทยาลัยเอกชน(200)		t	P
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
สื่อบุคคล	2.47	0.60	2.59	0.67	-1.89	0.059
สื่อเฉพาะกิจ	2.80	0.53	3.04	0.56	-4.28	0.000**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 17 พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจ มากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

สำหรับการเปิดรับจากสื่อบุคคล พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎหมายของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 18

ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา

การเปิดรับข่าวสาร	ชั้นปีที่ 1 (200)		ชั้นปีที่ 2 หรือสูงกว่า (200)		t	P
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
สื่อบุคคล	2.48	0.62	2.58	0.65	-1.65	0.09
สื่อเฉพาะกิจ	2.95	0.62	2.89	0.48	0.91	0.36

จากตารางที่ 18 พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎหมายของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 19

ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา

การเปิดรับข่าวสาร	สาขาวิชาสังคมศาสตร์ (200)		สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (200)		t	P
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
สื่อบุคคล	2.52	0.75	2.54	0.50	-0.29	0.77
สื่อเฉพาะกิจ	2.98	0.62	2.86	0.48	2.16	0.03*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 19 พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจ มากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

สำหรับการเปิดรับจากสื่อบุคคล พบว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 20

ผลการทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสาร
เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ
จำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

การเปิดรับข่าวสาร	น้อยกว่า 5,000 บาท (91)		5,000 - 7,500 บาท(196)		7,501 - 10,000 บาท (78)		มากกว่า 10,000 บาท(35)		F	p	คู่ที่ต่างกัน
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.			
สื่อบุคคล	2.52	0.59	2.52	0.68	2.58	0.58	2.48	0.62	0.20	0.89	-
สื่อเฉพาะกิจ	2.88	0.60	2.93	0.55	2.93	0.45	2.93	0.70	0.23	0.87	-

จากตารางที่ 20 พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 – 7

โดยใช้สถิติการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson 's Product Moment Correlation Coefficient เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ จะปรากฏผลดังตารางที่ 21 – 26

สมมติฐานข้อที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 21

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	จำนวน	ค่าสหสัมพันธ์กับ ความรู้	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (p)
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล	400	0.062	0.219
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ	400	0.025	0.611

จากตารางที่ 21 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 22

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	จำนวน	ค่าสหสัมพันธ์กับ ทัศนคติ	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (p)	ระดับ ความสัมพันธ์
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล	400	0.208**	0.000	ต่ำ
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ	400	0.156**	0.002	ต่ำมาก

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 22 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมาก จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.208 และ 0.156 ตามลำดับ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำถึงต่ำมาก ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนน้อย

สมมติฐานข้อที่ 4 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 23

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจกับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	จำนวน	ค่าสหสัมพันธ์กับพฤติกรรม	ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p)	ระดับความสัมพันธ์
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล	400	0.152**	0.002	ต่ำมาก
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ	400	0.166**	0.001	ต่ำมาก

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 23 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ กับพฤติกรรมการแต่ง

กายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.152 และ 0.166 ตามลำดับ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนน้อย

สมมติฐานข้อที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 24

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยกับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	จำนวน	ค่าสหสัมพันธ์กับทัศนคติ	ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p)	ระดับความสัมพันธ์
ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ	400	0.330**	0.000	ต่ำ

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 24 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก จะมีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.330 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนน้อย

สมมติฐานข้อที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 25

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการแต่งกาย
ตามกฎของมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎ
ของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	จำนวน	ค่าสหสัมพันธ์กับ พฤติกรรม	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (p)	ระดับ ความสัมพันธ์
ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎ	400	0.413**	0.000	ปานกลาง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 25 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก จะมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.413 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงปานกลาง

สมมติฐานข้อที่ 7 ทักษะการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 26

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างทักษะการแต่งกาย
ตามกฎของมหาวิทยาลัยกับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎ
ของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	จำนวน	ค่าสหสัมพันธ์กับ พฤติกรรม	ค่านัยสำคัญ ทางสถิติ (p)	ระดับ ความสัมพันธ์
ทักษะการแต่งกายตามกฎ	400	0.492**	0.000	ปานกลาง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 26 พบว่า ทักษะคิดต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 7

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จะมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.492 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงปานกลาง

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8

สมมติฐานข้อที่ 8 นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

โดยการทดสอบค่าที่ t - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน(One-Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8 จะปรากฏดังตารางที่ 27 - 32

ตารางที่ 27

ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	p
ชาย	160	3.68	0.66	-3.90	0.00**
หญิง	240	3.90	0.48		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 27 พบว่า นิสิตนักศึกษาเพศชายกับเพศหญิงมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาเพศ

หญิงมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศชาย จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

ตารางที่ 28
ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกาย
ตามกฎของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอายุ

กลุ่มอายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	p	คู่ที่ต่างกัน
18 – 19 ปี	220	3.74	0.61	4.845	0.008**	(1) < (2)
20 – 21 ปี	168	3.91	0.48			(2) > (1)
22 ปี	12	3.70	0.55			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(1) คือ กลุ่มอายุ 18 – 19 ปี

(2) คือ กลุ่มอายุ 20 – 21 ปี

(3) คือ กลุ่มอายุ 22 ปี

จากตารางที่ 28 พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่านิสิตนักศึกษาในกลุ่มอายุ 18 – 19 ปีมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย น้อยกว่านิสิตนักศึกษาในกลุ่มอายุ 20 – 21 ปี

ตารางที่ 29
ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกาย
ตามกฎของมหาวิทยาลัย จำแนกตามประเภทของมหาวิทยาลัย

ประเภทของมหาวิทยาลัย	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	p
มหาวิทยาลัยรัฐ	200	3.84	0.53	0.90	0.36
มหาวิทยาลัยเอกชน	200	3.79	0.59		

จากตารางที่ 29 พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัย เอกชนมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 8

ตารางที่ 30

ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกาย
ตามกฎของมหาวิทยาลัย จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา

ชั้นปีที่กำลังศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	p
ชั้นปีที่ 1	200	3.72	0.63	-3.134	0.002**
ชั้นปีที่ 2 หรือสูงกว่า	200	3.90	0.48		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 30 พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการ แต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิต นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 หรือสูงกว่า มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย มากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

ตารางที่ 31

ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการแต่งกาย
ตามกฎของมหาวิทยาลัย จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา

สาขาวิชาที่กำลังศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	p
สาขาวิชาสังคมศาสตร์	200	3.79	0.60	-0.85	0.39
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	200	3.84	0.53		

จากตารางที่ 31 พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรม การแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

ตารางที่ 32
ผลทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการแต่งกาย
ตามกฎของมหาวิทยาลัย จำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	p
น้อยกว่า 5,000 บาท	91	3.83	0.04	0.133	0.940
5,000 - 7,500 บาท	196	3.82	0.04		
7,501 - 10,000 บาท	78	3.78	0.06		
มากกว่า 10,000 บาท	35	3.82	0.13		

จากตารางที่ 32 พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง”การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างทางด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับความรู้ในการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับทักษะคิดต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
6. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการแต่งกายตามกฎ กับทักษะคิดต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
7. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการแต่งกายตามกฎ กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

8. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

9. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างทางด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบวัดครั้งเดียว (One shot study) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ นิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชนในกรุงเทพมหานครซึ่งเปิดสอนทั้งในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชา สังคมศาสตร์-มนุษยศาสตร์ จำนวน 400 คน ใน 4 มหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลตามความแตกต่างกันในลักษณะต่าง ๆ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้นใช้การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 400 คน เป็นนิสิตนักศึกษา แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 160 คน เพศหญิง 240 คน ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ทั้งสาขาสังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ ในสัดส่วนที่เท่ากัน นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุ 18 – 19 ปี จำนวน 220 คน และส่วนใหญ่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนประมาณ 5,000 - 7,500 บาท จำนวน 196 คน

1.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลประเภทเพื่อนนิสิตนักศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ สื่อเฉพาะกิจประเภทโปสเตอร์ สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารน้อยที่สุด คือ สื่อบุคคลประเภทครูอาจารย์

1.3 ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ทักษะคิดต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทักษะคิดดีเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

1.5 พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมอยู่ในระดับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน

สมมติฐานที่ 1 : นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 : เป็นไปตามสมมติฐานเป็นบางส่วน กล่าวคือ

นิสิต นักศึกษาเพศชายกับเพศหญิงเปิดรับข่าวสารการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาเพศหญิงมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคลมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศชาย จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

นิสิตนักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

นิสิต นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนมีการเปิดรับข่าวสารการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจ มากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

นิสิต นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจ มากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

นิสิตนักศึกษาที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 2 : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 : ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 3 : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 : เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมาก จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดี ต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.208 และ 0.156 ตามลำดับ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำถึงต่ำมาก ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนน้อย

สมมติฐานข้อที่ 4 : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

การทดสอบสมมติฐานที่ 4 : เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.152 และ 0.166 ตามลำดับ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนน้อย

สมมติฐานข้อที่ 5 : ความรู้เกี่ยวกับกฎการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

การทดสอบสมมติฐานที่ 5 : เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ

ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก จะมีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.330 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนน้อย

สมมติฐานข้อที่ 6 : ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

การทดสอบสมมติฐานที่ 6 : เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ

ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก จะมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.413 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงปานกลาง

สมมติฐานข้อที่ 7 : ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

การทดสอบสมมติฐานที่ 7 : เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ

ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 7

นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จะมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก แต่ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่พบระหว่างทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย คือ 0.492 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงปานกลาง

สมมติฐานข้อที่ 8 : นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานที่ 8 : เป็นไปตามสมมติฐานเป็นบางส่วน กล่าวคือ

นิสิตนักศึกษาเพศชายกับเพศหญิงมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาเพศหญิงมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศชาย จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

นิสิตนักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตศึกษากลุ่มอายุ 20 - 21 ปี พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากที่สุด จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 หรือสูงกว่า มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

นิสิตนักศึกษาที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 : นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตนักศึกษาเพศชายกับเพศหญิงมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ส่วนสื่อเฉพาะกิจประเภทต่างๆ นิสิตนักศึกษาเพศชายกับเพศหญิงมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน

โดยนิสิตนักศึกษาเพศหญิงมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคลมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศชาย จากแนวคิด Crow and Crow(1956 : 204) ที่ว่าเนื่องจากโดยธรรมชาติแล้วเพศหญิงเป็นเพศที่มีความสนใจเกี่ยวกับตนเองมากกว่าเพศชาย ไม่ว่าจะป็นรูปร่างหน้าตา และการแต่งกาย ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงให้เป็นที่สนใจ โดยเฉพาะหากอยู่ในวัยที่ศึกษาระดับมหาวิทยาลัยได้รับอิทธิพลจากสื่อบุคคลต่างๆ อันได้แก่กลุ่มเพื่อนร่วมสถาบันแล้ว ยิ่งทำให้มีการเปิดรับข่าวสารมากขึ้น เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางสังคมเริ่มคบหาเพื่อนฝูง และได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเป็นอย่างมาก มีพฤติกรรมการแต่งกาย รวมทั้งความคิดเห็นคล้อยตามกับกลุ่มเพื่อน (สุชา จันทรโธม อ่างในอลงกรณ์ ปริญญาพิงศ์, 2540 : 36 -37)

2. นิสิตนักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอายุที่ใกล้เคียง ไล่เลี่ยอยู่ในช่วงเดียวกัน จึงทำให้มีความสนใจเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกันนัก จากการแบ่งช่วง ได้แบ่งช่วงอายุของวัยรุ่น

เป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ วัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ก็มีอายุในระยะเวลาวัยรุ่นตอนกลางถึงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นอายุที่ใกล้เคียงกัน และในช่วงอายุนี้การพัฒนาการของวัยรุ่นเริ่มสู่วุฒิภาวะอย่างสมบูรณ์แบบ จึงมักมีพัฒนาการด้านจิตใจมากกว่าร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดและปรัชญาชีวิต(สุชา จันทรเอน, 2529 : 3-4) และมีพัฒนาการทางสังคม คือ เริ่มคบหาเพื่อนฝูง และได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเป็นอย่างมาก บางคนอาจชอบเรียกร้องความสนใจด้วยการมีพฤติกรรม การแต่งกาย กริยา วาจา ภาษาแปลก ๆ รวมทั้งมีความคิดเห็นคล้ายตามกับกลุ่มเพื่อน ดังนั้นเมื่อทางกลุ่มเพื่อนมีความคิดเห็นหรือตอบสนองกับการเปิดรับข่าวสารอย่างไร ตนเองก็จะมีความรู้สึกนึกคิด หรือคล้ายตามกันไปด้วย

3. นิสิต นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนมีการเปิดรับข่าวสารการแต่งกายตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย จากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎหมายของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจ มากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยรัฐมีกฎที่เคร่งครัดมากกว่าอยู่แล้ว ทำให้มหาวิทยาลัยเอกชนมีการณรงค์ให้มีการแต่งกายตามกฎหมายด้วยสื่อเฉพาะกิจมากกว่ามหาวิทยาลัยรัฐ ทำให้นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน มีโอกาสเปิดรับจากสื่อเฉพาะกิจมากกว่า

สำหรับการเปิดรับจากสื่อบุคคล พบว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎหมายของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 อาจเป็นเพราะไม่ว่าจะเป็นนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน การที่นิสิตนักศึกษาจะต้องแต่งกายอย่างไรมาเรียนนั้น มีกฎของมหาวิทยาลัยกำหนดไว้อยู่แล้ว ดังนั้นการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลจึงไม่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารการแต่งกายมากนัก

4. นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารการแต่งกายตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย จากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกันนั้น อาจมีอายุแตกต่างกันไม่มากนัก และโดยมากมักจะมีอายุไล่เลี่ยอยู่ในช่วงเดียวกัน จึงมีความสนใจ และการเปิดรับข่าวสาร

การแต่งกายตามกฎไม่มากนัก และเมื่อมีอายุใกล้เคียงกัน ความรู้สึกนึกคิด หรือการปฏิบัติจึงเป็นไปตามกลุ่มเพื่อนด้วยกัน เนื่องจากพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่น จะเริ่มคบหาเพื่อนฝูง และได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเป็นอย่างมาก บางคนอาจชอบเรียกร้องความสนใจด้วยการมีพฤติกรรม การแต่งกาย กิริยา วาจา ภาษาแปลก ๆ รวมทั้งมีความคิดเห็นคล้ายคลึงตามกับกลุ่มเพื่อน (สุชา จันทน์เอม อ้างในอดงกรณ์ ปรีวุฒิมงคล, 2540 : 36-37)

5. นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อเฉพาะกิจ มากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์ มีกิจกรรมที่แตกต่างจากนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ หรืออาจมีการเข้าร่วมทำกิจกรรมได้มากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ จึงทำให้มีโอกาสเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจได้มากกว่า จากที่ Adams (1971 : 162-167) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อเฉพาะกิจไว้ว่า สื่อเฉพาะกิจจัดว่ามีความสำคัญต่อการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล เพราะสื่อเฉพาะกิจเป็นสื่อที่จัดทำขึ้น เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการให้ความรู้และข่าวสารที่เป็นเรื่องราวเฉพาะอย่าง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย (Target Audience) ที่กำหนดไว้แน่นอน ตัวอย่างสื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ การจัดพิมพ์เอกสาร จุลสารแผ่นพับ หรือแผ่นปลิว ออกเผยแพร่ ซึ่งตามชุมชนต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ การสาธิต (Demonstration) ก็เป็นการใช้สื่อเฉพาะกิจที่มีประสิทธิภาพในการรณรงค์เผยแพร่ประดิษฐ์กรรมแปลกและทันสมัยในสังคมนั้น ๆ

สำหรับการเปิดรับจากสื่อบุคคล พบว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 เนื่องจากถึงแม้นิสิตนักศึกษาจะเรียนอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน แต่ก็ยังอยู่ในวัยใกล้เคียงกัน มีการรวมกลุ่มกันของเพื่อนต่างคณะ ดังนั้นในการเปิดรับข่าวสารก็จึงเป็นไปในลักษณะใกล้เคียงกัน จึงไม่มีผลในการเปิดรับข่าวสารให้แตกต่างกัน

6. นิสิตนักศึกษาที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไป

ตามสมมติฐานข้อที่ 1 อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าครองชีพในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกันมาก ทำให้มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนไม่ค่อยแตกต่างกัน จึงมีการเปิดรับข่าวสารการแต่งกายตามกฎไม่มากนัก สำหรับการเปิดรับจากสื่อเฉพาะกิจ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน นอกจากการที่นิสิตนักศึกษามีรายได้ไม่แตกต่างกันมากแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าการเปิดรับสื่อดังกล่าว ไม่ว่าจะนิสิตนักศึกษาจะมีรายได้มาก หรือน้อยก็ตาม ก็สามารถรับสื่อเฉพาะกิจอันได้แก่ สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ,โปสเตอร์,คู่มือการแต่งกายชุดนิสิตนักศึกษา, คู่มือของมหาวิทยาลัย และกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นเดียวกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ เป็นเพียงแค่การให้ความรู้เบื้องต้นแบบกว้างๆ ที่นิสิตนักศึกษาทราบอยู่ก่อนแล้ว โดยไม่ได้ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ละเอียดเพียงพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ในตัวของผู้รับสารได้ เพราะจากตารางที่ 8 แสดงถึงการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจ ที่ในระดับปานกลาง ก็จะไปตรงกับทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ว่า เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้น ก็จะไปมีผลทำให้เกิด ทักษะ และขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิดการกระทำ สุรพงษ์ โสภนะเสถียร (2533: 118) แต่ในการเปิดรับข่าวสารครั้งนี้ความรู้จากสาร ไม่มีมากเพียงพอที่จะทำให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงความรู้ของตนเอง จึงทำให้ผลการวิจัยการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

สมมติฐานข้อที่ 3 : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมากจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแต่ความสัมพันธ์ที่พบนั้นอยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนน้อย กล่าวคือ

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นผู้บุคคล เป็นการสื่อสารแบบตัวต่อตัว ซึ่งเป็นสื่อที่เป็นประโยชน์มากที่จะทำให้ผู้รับสารเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรม และยังช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจสารมากยิ่งขึ้น สื่อเฉพาะกิจ เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่เป็นเรื่องราวเฉพาะอย่าง โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้แน่นอน จะเห็นได้จากการเผยแพร่ข่าวสารจากสื่อต่างๆ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อทัศนคติของบุคคลแตกต่างกันออกไปด้วย ดังที่ Wilbur Schramm (1973 : 56) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีบทบาทสำคัญในการเลือกสรรของมนุษย์ว่า ทัศนคติจะเป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือข่าวสารที่ผู้รับสารแต่ละคนได้รับมา และยังสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเลือกรับสาร ที่กล่าวว่า ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสาร เลือกรับรู้ และเลือกจดจำข่าวสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็น หรือทัศนคติของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสินนภา ภูสว่าง ,2544 ศึกษาวิจัยเรื่องการเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการแต่งกายตามแฟชั่นของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสาร จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับการแต่งกายตามแฟชั่นของวัยรุ่น และงานวิจัยของดวงทิพย์ วรพันธ์(อ้างใน ดานินทร์ กิจนีย์ ,2540) เรื่องกลยุทธ์การใช้สื่อการปลูกฝังโภชนศึกษาในสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ มีทัศนคติดีกว่าสตรีที่ไม่เปิดรับสื่อดังกล่าว

สมมติฐานข้อที่ 4 : การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษาจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่

เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยจากสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก แต่ความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับต่ำมาก ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนน้อย กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาเป็นวัยที่อยู่ในช่วงที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน อยู่ในวัยที่ต้องการหาเอกลักษณ์สำหรับตนเอง ดังนั้นเมื่อนิสิตนักศึกษามีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎจากสื่อสื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจย่อมก่อให้เกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงตามมาได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมเป็นการแสดงออกของบุคคลโดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ และทัศนคติแตกต่างกันซึ่งเกิดจากความแตกต่างกันในการเปิดรับสื่อต่างๆ และความแตกต่างในการตีความสารที่ได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สั่งสมที่แตกต่างกันอันมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั่นเอง จากแนวคิดของจินตวิรั เกษมสุข ได้อธิบายว่าถึงแม้เด็กวัยรุ่นจะมีความสนใจในเรื่องต่างๆ แตกต่างกันไป เนื่องจากลักษณะบุคลิกภาพ การศึกษา สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ฯลฯ แต่จะมีความสนใจร่วมกัน คือเด็กวัยรุ่น จะเริ่มขยายความสนใจไปสู่สังคมนอกบ้าน และขณะเดียวกันก็มีความสนใจที่แคบเข้ามาเฉพาะเรื่อง ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Crow and Crow (1966 : 204) ได้สรุปว่า วัยรุ่นจะมีความสนใจเกี่ยวกับตนเองมากขึ้น เช่น รูปร่าง การแต่งกาย ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงตัวเองให้เป็นที่สนใจของผู้อื่น ดังนั้นยังสื่อต่างๆ สื่อสารการแต่งกายมามากเท่าใด นิสิตนักศึกษาก็มีโอกาสแต่งกายตามได้มากเท่านั้น

สมมติฐานข้อที่ 5 : ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่าความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก จะมีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย แต่ความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนน้อย

สอดคล้องกับแนวคิดของ Philip G. Zimbardo et al.(1977 :49 -53) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติขึ้นอยู่กับความรู้ คือถ้าความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติก็จะเปลี่ยนแปลงเมื่อทัศนคติเปลี่ยนแปลง จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามมา ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบจะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

สมมติฐานข้อที่ 6 : ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่าความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6 นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก จะมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก แต่ความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงปานกลาง เนื่องมาจากการให้ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ลึกมาก จึงทำให้ความรู้นั้น สามารถเข้าไปมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยเพียงบางส่วน และอาจเป็นเพราะแต่ละบุคคลมีรูปแบบในการดำเนินชีวิตต่างกัน มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร ค่านิยม แตกต่างกัน จึงทำให้ความรู้ที่ได้รับมานั้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระดับปานกลาง และพฤติกรรมก็เป็นการแสดงออกของบุคคลโดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ และทัศนคติแตกต่างกันซึ่งเกิดจากความแตกต่างกันในการเปิดรับสื่อต่าง ๆ นั้นเอง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (KAP) เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ 1.ความรู้ (Knowledge) 2.ทัศนคติ (Attitude) และ 3. การยอมรับปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสาร อันอาจมีผลกระทบต่อสังคมต่อไป จากการรับสารนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประเภทนี้ จะเกิดขึ้น ในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้น ก็จะไปมีผลทำให้เกิด ทัศนคติ และขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิดการกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบาย การสื่อสาร หรือ สื่อมวลชน ว่า เป็นตัวแปรต้นที่สามารถเป็นตัวนำ การพัฒนาเข้าสู่สู่ชุมชนได้ ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามใน การวัดความสำเร็จ ของการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาสุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533: 118)

สมมติฐานข้อที่ 7 : ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 7 นั่นคือนิสิตนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จะมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมาก แต่ความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับปาน

กลาง ดังนั้นความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นเพียงปานกลาง อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาเป็นวัยที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง เชื่อมมั่นในตนเองมาก โดยบางครั้งก็ไม่รับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น ดังนั้นเมื่อนิสิตนักศึกษามีทัศนคติอย่างไรต่อพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแล้ว ก็มักจะส่งผลให้มีพฤติกรรมการแต่งกายไปตามที่ตนเองคิด สอดคล้องกับแนวคิดของ Daniel Katz (1960 : 163 – 191) ที่สนับสนุนความสัมพันธ์ของทัศนคติและพฤติกรรมว่า ตัวบุคคลทุกคนจะอาศัยทัศนคติเป็นเครื่องยึดถือสำหรับการปรับพฤติกรรมของตนให้ไปในทางที่จะก่อประโยชน์แก่ตนเองสูงที่สุด และให้มีผลเสียน้อยที่สุด ดังนั้นทัศนคติจึงสามารถทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญที่จะสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ของบุคคลได้ และด้วยสิ่งเหล่านี้ที่จะทำให้แนวโน้มของพฤติกรรมเป็นไปในทางที่ต้องการมากที่สุด และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ กับพฤติกรรม ที่ว่าทัศนคติ (Attitude) เป็นดัชนีว่าบุคคลนั้นคิด และรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุ หรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าและเป็นมิตรของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบต่อประเด็นหนึ่ง ๆ สุรพงษ์ โสภนะเสถียร (2533 : 122) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี ตั้งจิตต์ศีล (2536) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพของแหล่งน้ำ กับความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมีส่วนร่วม

สมมติฐานที่ข้อที่ 8 : นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตนักศึกษาเพศชายกับเพศหญิงมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาเพศหญิงมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศชาย จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

โดยนิสิตนักศึกษาเพศหญิงมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตนักศึกษาเพศชาย เนื่องจากโดยธรรมชาติแล้วเพศหญิงเป็นเพศที่มีความสนใจเกี่ยวกับตนเองมากกว่าเพศชาย ไม่ว่าจะป็นรูปร่างหน้าตา และการแต่งกาย ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงให้เป็นที่สนใจ (Crow and Crow, 1956 : 204) เนื่องจากเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางสังคม เริ่มคบหาเพื่อนฝูง และ

ได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเป็นอย่างมาก มีพฤติกรรมการแต่งกาย รวมทั้งความคิดเห็นคล้ายตามกับกลุ่มเพื่อน(สุชา จันทน์เอม อ่างในอลงกรณ์ ปริวุฒิพงค์,2540 : 36 -37)

2.นิสิตนักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาในกลุ่มอายุ 20 – 21 ปี พฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากที่สุด จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8 อาจมาจากการที่นิสิตนักศึกษาในกลุ่มอายุ 20 – 21 ปี เป็นผู้ได้เข้าศึกษามานานมากกว่า ทำให้ทราบถึงกฎของมหาวิทยาลัยในเรื่องของการแต่งกายมากกว่า มีการได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎระเบียบมากกว่า จึงมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากกว่า ซึ่งทั้งนี้อาจมาจาก สุชา จันทน์เอม (2529, 3-4) ได้แบ่งช่วงอายุของวัยรุ่นเป็น 3 ระยะวัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย อายุ 19 – 21 ปี ในระยะนี้การพัฒนาร่างกายของวัยรุ่นเริ่มสู่วุฒิภาวะอย่างสมบูรณ์แบบ จึงมักมีพัฒนาการด้านจิตใจมากกว่าร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดและปรัชญาชีวิต โดยพัฒนาการของวัยรุ่นในด้านทางสังคม (สุชา จันทน์เอม อ่างในอลงกรณ์ ปริวุฒิพงค์, 2540 : 36-37)วัยรุ่นจะเริ่มคบหาเพื่อนฝูง และได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเป็นอย่างมาก บางคนอาจชอบเรียกร้องความสนใจด้วยการมีพฤติกรรม การแต่งกาย กริยา วาจา ภาษาแปลก ๆ รวมทั้งมีความคิดเห็นคล้ายตามกับกลุ่มเพื่อน จึงทำให้มีพฤติกรรมมากที่สุด

3.นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรม (Practice) เป็นการแสดงออกของบุคคลโดยมีพื้นฐานมาจากความรู้และทัศนคติแตกต่างกันไป ความแตกต่างของความรู้ และทัศนคติเกิดขึ้นเพราะความแตกต่างในการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลความสารที่ตนได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สิ่งสมที่ต่างกักันอันมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยทั่วไป การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวพฤติกรรมนั้น สามารถเกิดขึ้นได้ทุกระดับ ตั้งแต่ปัจเจกชน ไปจนถึงระดับสังคม การโน้มน้าวพฤติกรรมในทุกะดับของการสื่อสาร อาจผ่านสื่อโดยอาศัยวิธีการโน้มน้าว(สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร, 2533 : 123-124) และผลของโน้มน้าวด้วยวิธีการข้างต้น ก่อให้เกิดพฤติกรรมพื้นฐาน 2 แบบ คือกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ หรือมีพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง และหยุดยั้งพฤติกรรมเก่า ทั้งการกระตุ้น และการหยุดยั้งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมอื่น ๆ ตามมา ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ของคนเราส่วนใหญ่ ตามปกติมักเกิดจากทัศนคติของบุคคลผู้นั้น ทัศนคติจึงเป็นเสมือน

ทางเลือกของพฤติกรรม คือ เป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล พฤติกรรมส่วนใหญ่ของคน ถูกควบคุมด้วยทัศนคติของเขา แต่ในปัจจุบันทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนได้มีการรณรงค์ให้นิสิตนักศึกษาแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากขึ้น ปลุกฝังทัศนคติให้นิสิตนักศึกษามีค่านิยมที่ดีในการแต่งกายชุดนิสิตนักศึกษา จึงทำให้มหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน มีพฤติกรรมแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน

4. นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 หรือสูงกว่า มีพฤติกรรมแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8 สอดคล้องกับแนวคิดของ Wibur Schramm (1973) ที่กล่าวว่าการศึกษา และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่ทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมเลือกรับสื่อ และเนื้อหาข่าวสาร และจากที่ Burgoon (1974: 64) และ River, Peterson and Jensen (1971: 283 อ้างถึงใน ประมะ สตะเวทิน, 2540: 116-117) ได้กล่าวถึง การศึกษาหรือความรู้ (Knowledge) ว่าเป็นลักษณะ อีกประการหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้น คนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน จึงย่อมมีความรู้สึกนึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการ ที่แตกต่างกันไป คนที่มี การศึกษาสูงหรือมีความรู้ดี จะได้เปรียบอย่างมากในการที่จะเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะคนเหล่านี้ มีความรู้กว้างขวาง ในหลายเรื่อง มีความเข้าใจ ศัพท์มาก และมีความเข้าใจสารได้ดี แต่คนเหล่านี้ มักจะเป็น คนที่ไม่ค่อยเชื่ออะไรง่ายๆ ซึ่งทั้งนี้อาจมาจากการที่นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 หรือสูงกว่า เป็นผู้ได้เข้าศึกษามานานมากกว่า มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎมานานกว่า ทำให้ทราบถึงกฎของมหาวิทยาลัยในเรื่องของการแต่งกายมากกว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งกายตามกฎระเบียบมากกว่า จึงมีพฤติกรรมแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 ที่อาจจะเพิ่งเข้ามาศึกษา และยังไม่ทราบถึงกฎของมหาวิทยาลัยมากนัก

5. นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8 เพราะพฤติกรรม (Practice) เป็นการแสดงออกของบุคคลโดยมีพื้นฐานมาจากความรู้และทัศนคติแตกต่างกันไป ความแตกต่างของความรู้ และทัศนคติเกิดขึ้นเพราะความแตกต่างในการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลความสารที่ตนได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สั่งสมที่แตกต่างกันอันมีผลต่อพฤติกรรมของ

บุคคล (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533 : 123-124) กล่าวว่าผลของการโน้มน้าว ก่อให้เกิดพฤติกรรมพื้นฐาน 2 แบบ คือกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ หรือมีพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง และหยุดยั้งพฤติกรรมเก่า ทั้งการกระตุ้น และการหยุดยั้งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมอื่น ๆ ตามมา ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ของคนเราส่วนใหญ่ ตามปกติมักเกิดจากทัศนคติของบุคคลผู้นั้น ทัศนคติจึงเป็นเสมือนทางเลือกของพฤติกรรม คือ เป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล พฤติกรรมส่วนใหญ่ของคนถูกควบคุมด้วยทัศนคติของเขา แต่ในปัจจุบันทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนได้มีการ ปลูกฝังทัศนคติให้นิสิตนักศึกษาที่มีค่านิยมที่ดีในการแต่งกายชุดนิสิตนักศึกษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาที่ถึงแม้จะศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังอยู่ภายใต้ได้กฎระเบียบของมหาวิทยาลัยเดียวกัน และการที่มหาวิทยาลัยจะมีการรณรงค์ มีการประชาสัมพันธ์โดยสื่อชนิดต่างๆ ก็จะจัดทำให้ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย ดังนั้นนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน จึงมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน

6. นิสิตนักศึกษาที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าครองชีพในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกันมาก ทำให้มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนไม่ค่อยแตกต่างกัน และไม่ว่าจะเป็นเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาที่ถูกหรือผิดระเบียบก็มีราคาไม่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้นิสิตนักศึกษาที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนใกล้เคียงกัน ไม่มีผลต่อการที่จะเลือกสวมใส่เครื่องแบบไม่ว่าแบบไหน และจากการที่ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533 : 123) กล่าวว่า พฤติกรรม คือ การกระทำหรือพฤติกรรมใด ๆ ของคนเราส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคล โดยมีพื้นฐานที่มาจากความรู้และทัศนคติของบุคคล การที่บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างกัน ก็เนื่องมาจากการมีความรู้ และทัศนคติที่ต่างกัน เกิดขึ้นได้ก็เพราะความแตกต่างอันเนื่องมาจากการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลความสารที่ตนเองได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สั่งสมที่แตกต่างกัน อันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้นรายได้จึงไม่มีผลให้เกิดความแตกต่างด้านพฤติกรรม จะเห็นได้จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.2 มีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นตัวแปรเรื่องรายได้จึงไม่มีความแตกต่างทางด้านพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยเรื่องการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างทางสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ ประเภทของมหาวิทยาลัย และสาขาวิชาที่กำลังศึกษา มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย ดังนั้นในการเผยแพร่ จึงควรพิจารณาถึงความแตกต่างทางเพศ อายุ ประเภทของมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน เพื่อที่จะสามารถเลือกใช้สื่อหรือช่องทางการสื่อสาร ลักษณะการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และความถี่ในการเผยแพร่ข่าวสารให้เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มประชากรที่ต้องการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เช่นการนำเสนอข่าวสารไปยังกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 – 21 ปี กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 หรือสูงกว่า เนื่องจากสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ดังกล่าวมีพฤติกรรมการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยมากกว่าสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจอื่นๆ เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยนั้นเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ในการเผยแพร่ข่าวสารการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยนั้น ควรจะมุ่งเน้นการเผยแพร่ข่าวสารไปยังกลุ่มนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย ที่ยังมีพฤติกรรมแต่งกายไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบมหาวิทยาลัย เพื่อที่นิสิตศึกษาเหล่านั้นจะได้มีการพัฒนาพฤติกรรมการแต่งกายให้ถูกต้องตามกฎของมหาวิทยาลัยมากขึ้น

3. สำหรับการใช้สื่อการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยนั้น ควรมุ่งเน้นเสนอข่าวสารโดยใช้สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ โดยใช้ทั้ง 2 สื่อผสมกัน ซึ่งต้องคำนึงถึงธรรมชาติสำหรับการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อบุคคลเป็นไปของสื่อแต่ละชนิด ความเหมาะสม และพยายามที่จะจัดให้การผ่านสื่อต่างๆนั้นควรจะเป็นไปอย่างสอดคล้องเสริมซึ่งกันและกัน ในลักษณะของการให้ข้อมูลข่าวสารแบบหลายขั้นตอนโดยควรมุ่งเน้นเสนอข่าวสารโดยใช้สื่อบุคคล ประเภทเพื่อนนิสิตศึกษามากที่สุด ซึ่งเป็นผู้มีความใกล้ชิดกับนิสิต นักศึกษา จากนั้นจึงอาศัยกลุ่มผู้มีความใกล้ชิดเหล่านี้เป็นผู้ถ่ายทอดข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมายอีกกลุ่ม

สำหรับสื่อเฉพาะกิจนั้น ควรมุ่งเน้นไปที่ประเภทโปสเตอร์เนื่องจากผลการวิจัย พบว่าโปสเตอร์เป็นสื่อที่นิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานครเปิดรับข่าวสารการเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎมากที่สุด

4. จากการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎในระดับมีความรู้มาก (ตารางที่ 10) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย อย่างต่อเนื่อง โดยวางแผนการใช้สื่อให้เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษาที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน อีกทั้งนำเสนอข้อมูลในเชิงลึกให้มากขึ้น เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัยให้แก่นิสิตนักศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากนิสิต นักศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร กับ นิสิตนักศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้รับมานั้น มาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการเลือกใช้สื่อเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ข่าวสารการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับลักษณะทางประชากร และความต้องการข่าวสารของนิสิต นักศึกษาแต่ละพื้นที่

2.การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งอาจจะทำให้ไม่ได้รับข้อมูลในเชิงลึกเท่าที่ควร ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลวิธีอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม โดยอาจใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต ฯลฯ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น

3.การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาถึงเนื้อหาข่าวสารที่ปรากฏผ่านสื่อต่างๆ ทั้งสื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจว่ามีลักษณะที่ออกมาในรูปแบบไหน จึงควรมีการศึกษาถึงเนื้อหาของสารเพื่อที่จะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสื่อสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยให้ถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ,กิตติ กันภัย,ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล.มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่.

กรุงเทพฯ:บริษัท เอดิสัน เพรส โพรดักส์,2543.

เกศรา ชั่งขวลิต. การแสวงหาข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่าน
เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ ของใช้อินเทอร์เน็ตในกรุงเทพ ฯ และปริมณฑล.

วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2544.

ชนานนท์ คงธนาฤทธิ์. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่
ตัดต่อพันธุกรรม(GMOs) ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
,2543.

ฐัทธนา แสงอร่าม.การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ”โครงการน้ำประปาดื่มได้” ความรู้ ทัศนคติและ
พฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
,2542.

दानินท์ กิจนิตี. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการอนุรักษ์พลังงานในโครงการรวมพลัง
หารสองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการ
ประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2540.

ดาราวรรณ ศรีสุกใส.การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการรถไฟฟ้าบีทีเอสที่มีผลต่อ
ความรู้ ทัศนคติ การใช้รถไฟฟ้าบีทีเอสของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย,2542.

ทบวงมหาวิทยาลัย .ข้อมูลสถิติ นิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัย .กรุงเทพฯ , แหล่งที่มา :
<http://www.mua.go.th> ; [ตุลาคม 2550.]

ธนวดี บุญลือ.การสื่อสารเพื่อพัฒนาชาวเขา.กรุงเทพฯ ฯ :สำนักคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด,2528.

บุษบา ภูัสกุล .พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้
ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้
ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536.

- ปกิจ พรหมายน.ความรู้และการปฏิบัติตนในการป้องกันตนในการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจร
ของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล,2531.
- ประมะ สตะเวทิน. การสื่อสารมวลชน:กระบวนการและทฤษฎี.กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2539.
- ประมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์.กรุงเทพฯ : หจก.ภาพพิมพ์, 2546.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ.ทัศนคติ: การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย .กรุงเทพฯ: ไทย
วัฒนาพานิช.2530.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์. ระเบียบวิธีวิจัยการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2547.
- พรทิพย์ ศิริชูทรัพย์. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมต่อปัญหาสังคมของ
กลุ่มผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตบนเว็บไซต์ขององค์กรพัฒนาเอกชน.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
,2542.
- พัชนี เขยจรรยา,เมตตา วิวัฒนานุกุล และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์.แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร:บริษัท เอลโล่การพิมพ์(1998)จำกัด 2538.
- รัชดาภรณ์ ชาญชาคริต.การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2543.
- วิธินี วรรณสกล .การเปิดรับข่าวสารประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวใน
สภาวะเศรษฐกิจ.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2542.
- วิเชียร เกตุสิงห์ .คู่มือวิจัยเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล,2543.
- วิเชียร เกตุสิงห์ .สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย.กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล,2543.
- วิไลพร จิตต์จุฬานนท์.การเปิดรับ ทัศนคติ การใช้ประโยชน์ความพึงพอใจจากเว็บไซต์การศึกษา
ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย(SchoolNET)ใน
กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2543.
- ศศิวิมล ตามไท.การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องของ
ประชาชนในกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2542.

- สุมาลี ตั้งจิตต์ศีล. การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรมมีส่วนร่วมในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สุรเชษฐ พิทยาพิบูลวงศ์. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรเรียนแบบออนไลน์ (e-learning) ของนิสิต นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- เสถียร เขยประทับ. การสื่อสารและพัฒนา. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2528.
- โสภิตสุดา มงคลเกษม. พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรคาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ขับขีรถยนต์ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สินนภา ภู่อ่าง. การเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการแต่งกายตามแฟชั่นของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์. พฤติกรรมกรสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- อมลยา ศิริชนะ. ความรู้ ทัศนคติ และประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตตามโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- อรนุช งามขาว. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตามกฎจราจรของประชาชนคนเดินเท้าในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- อัญชิกา สรรพาวัตร. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในโครงการ "หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์" ของเจ้าหน้าที่ อบต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ภาษาอังกฤษ

- Adam, Jame R. Media planning. Oxford : Aden Press, 1971.
- Barnett, Homer G. Innovation : The Basis of Cultural Change . New York : McGraw – Hil Book Company, 1963.
- Crow, D.L. and Crow, A. Adolescent Development and Adjustment. New York, Toronto, London: McGraw-Hill Book Company Inc., 1956.
- Defleur, Melvin. L. Theories of Mass Communication. New York : David Mckay Company, 1970.
- Klapper, J. The Effect of Mass Communication. New York : The Free Press, 1960.
- Lazarsfeld, P.F. and Menzel, H. Mass and Personal Influence. In Wilbur Schramm (ed). The Science of Human Communicaton . New York : Basic Book, 1968.
- Lerner, D. The Passing of Traditional Socialty : Modernizing The Middle East. New York : The Free Press, 1958.
- Mcquire, W.J. The Nature of Attitude and Attitude Change The Handbook of Social Psychology 2 d, ed Massachusetts Addison Wesley Publising Company, 1969.
- Roger, Everett M., and F. Floyd Shoemaker. Communication of Innovation. New York : The Free press, 1971.
- Roger, Everett M. "Communication Channels. Handbook of Innovation. Chicago : Rand Mc. Nelly, 1978.
- Rokeach, Milton. Beliefs, Attitudes and Value. San Francisco : Jossey Bass Inc. Publishers 1970.
- Schramm, Wibur. Mass Media and National Development. California : Stanford University Press, 1964.
- Schramm, Wibur. Channels and Audience in Handbook of Communication. Chicaco : Rand Mc. Nelly College PubLishing Company, 1973.
- Zimbardo, Phillip G Ebb B. Effesen and Cristina Maslach. Influencing Attitudes and Changing Behavior. London : Addison – Wesley Publishing Company, 1977

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับผู้วิจัย

เลขที่แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย.....

**แบบสอบถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการ
แต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร**

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ต้องการคำตอบจากท่าน เพื่อนำข้อมูลไปใช้
ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์
พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถามชุดนี้

กรุณาทำเครื่องหมาย ข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

สำหรับผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ _____ ปี

3. ประเภทของมหาวิทยาลัย

1. มหาวิทยาลัยรัฐ

2. มหาวิทยาลัยเอกชน

4. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

1. ชั้นปีที่ 1

2. ชั้นปีที่ 2 หรือสูงกว่า

5. สาขาวิชาที่กำลังศึกษา

1. สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เช่น คณะสังคมศาสตร์ ครุศาสตร์ นิเทศศาสตร์ อักษร

ศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ รัฐศาสตร์ เป็นต้น

2. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เช่น คณะวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์
พยาบาลศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เป็นต้น

6. ปัจจุบันท่านมีรายได้เฉลี่ยเดือนละประมาณ

1. น้อยกว่า 5,000 บาท
 2. 5,000 - 7,500 บาท
 3. 7,501 - 10,000 บาท
 4. มากกว่า 10,000 บาท

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารการแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบของท่านเพียงข้อเดียวในแต่ละข้อ

สื่อบุคคล

1. โดยปกติท่านพูดคุยเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย กับบุคคลต่อไปนี้บ่อยเพียงใด

	5	4	3	2	1
สื่อบุคคล	บ่อยมาก	บ่อย	พอสมควร	นานๆครั้ง	ไม่เคย
1. สมาชิกในครอบครัว (บิดา มารดา ผู้ปกครอง)					
2.ญาติ พี่น้อง					
3. เพื่อนนิสิตนักศึกษา					
4. ครูอาจารย์					

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สื่อเฉพาะกิจ

2. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย จากสื่อใดต่อไปนี้มากที่สุดเพียงใด

	5	4	3	2	1	
สื่อเฉพาะกิจเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของมหาวิทยาลัย	บ่อยมาก	บ่อย	พอสมควร	นานๆครั้ง	ไม่เคย	
1. สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับกฎระเบียบมหาวิทยาลัย						☐
2. ไปสเตอร์						☐
3. คู่มือการแต่งกายชุดนิสิตนักศึกษา						☐
4. คู่มือของมหาวิทยาลัย						☐
5. กิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการแต่งชุดนิสิตนักศึกษาตามกฎของมหาวิทยาลัย						☐

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง.....หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูก

และทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง.....หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าผิด

.....1. ท่านสามารถสวมใส่เครื่องแบบนิสิตนักศึกษา แบบที่เป็นแฟชั่นผิดระเบียบอยู่ในขณะนี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย

.....2. ท่านสวมเครื่องแบบนิสิตนักศึกษา ที่ถูกต้องตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

.....3. นิสิตนักศึกษาหญิงสวมเข็มขัดหนังทำด้วยสั๊กหลาด หัวเข็มขัดมีตรามหาวิทยาลัย เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

.....4. การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาที่ผิดกฎระเบียบ เช่น ชุดนิสิตนักศึกษาหญิงที่รัดรูปจนเกินไป ขัดต่อต่อวัฒนธรรมของสังคมไทย

.....5. การที่นิสิตศึกษานำชายเสื้อออกมานอกกางเกง หรือกระโปรง เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

.....6. การที่นิสิตนักศึกษาชาย สวมกางเกงขายาว สั้นตาล เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

.....7. การที่นิสิตนักศึกษาหญิงสวมเสื้อนักเรียนรัดรูป หรือสวมกระโปรงสั้นมาก เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

.....8. การไม่ติดตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยบนเครื่องแบบนิสิตนักศึกษา เป็นการขัดต่อกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

.....9. การสวมเข็มขัดที่ไม่มีตราประจำมหาวิทยาลัย เป็นการขัดต่อกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

.....10. การสวมรองเท้าแตะเข้าชั้นเรียน เป็นการขัดต่อกฎ ระเบียบของมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 คำถามเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับการแต่งกายตามกฎของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

	5	4	3	2	1	
ความคิดเห็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง	
1. การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาที่ถูก กฎระเบียบช่วยสร้างความมั่นใจในตัวเอง						☐
2. ไม่ควรเปลี่ยนแปลงการแต่งเครื่องแบบ นิสิตนักศึกษาไปตามยุคสมัย						☐
3. การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาตาม แฟชั่นทำให้รู้สึกว่าคุณเป็นคนที่ทันสมัย ไม่ตกยุค						☐
4. คุณรู้สึกไม่ชอบ ผู้ที่แต่งชุดนิสิต นักศึกษาที่ผิดกฎระเบียบมหาวิทยาลัย						☐
5. การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาที่ถูก กฎระเบียบก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อ มหาวิทยาลัย						☐
6. การแต่งกายถูกระเบียบเป็นสิ่งที่ทำให้ เราภูมิใจในสถาบัน						☐
7. การแต่งเครื่องแบบนิสิตนักศึกษาที่ผิด กฎระเบียบมหาวิทยาลัย ไม่เหมาะสมใน การเข้าชั้นเรียน						☐
8. การออกกฎให้นิสิตนักศึกษาแต่งกายถู กระเบียบ เป็นการกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษา มีค่านิยมที่ดีในการแต่งกาย						☐
9. ท่านสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาแต่ง กายให้ถูกต้องตามกฎของมหาวิทยาลัย						☐
10. ชุดนักศึกษาที่รัดรูป การสวมรองเท้า แตะเข้าชั้นเรียน ขัดต่อวัฒนธรรมไทย						☐

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาแต่งกายตามกฎของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัย
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของท่านที่สุดเพียงข้อเดียวในแต่ละข้อ

	5	4	3	2	1	
	บ่อยมาก	บ่อย	พอสมควร	นานๆครั้ง	ไม่เคย	
1. ท่านแต่งกายถูกกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยมาเรียน						☐
2. ท่านพูดคุยกับเพื่อนนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการแต่งกายให้ถูกกฎระเบียบ						☐
3. ท่านชักชวนเพื่อนให้หันมาแต่งชุดนิสิตนักศึกษาตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย						☐
4. บางครั้งชุดนิสิตนักศึกษาของท่านก็ไม่ถูกระเบียบครบทุกส่วน เช่น ไม่สวมเข็มขัด ไม่ติดเข็มตราประจำมหาวิทยาลัย						☐
5. ท่านสวมเข็มขัดตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด						☐
6. ท่านสวมเสื้อนิสิตนักศึกษาตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด						☐
7. ท่านสวมกางเกงหรือกระโปรงนิสิตนักศึกษา ที่ถูกระเบียบ						☐
8. ท่านสวมรองเท้าแตะเข้าเรียน						☐
9. ท่านซื้อเครื่องแบบ ที่ไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย						☐
10. ท่านแต่งชุดลำลอง เข้าชั้นเรียน						☐

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศวิตา ธรรมพิทักษ์ เกิดเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2525 ที่จังหวัดพัทลุง สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อปี 2547 และเข้าศึกษาต่อปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตร มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตรพัฒนการ (ภาคนอกเวลาราชการ) ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2549

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย